



Novice iz Moravške doline

1 / 2019

GLASILO OBČINE MORAVČE / FEBRUAR 2019 / ŠTEVILKA 1 / LETNIK XX

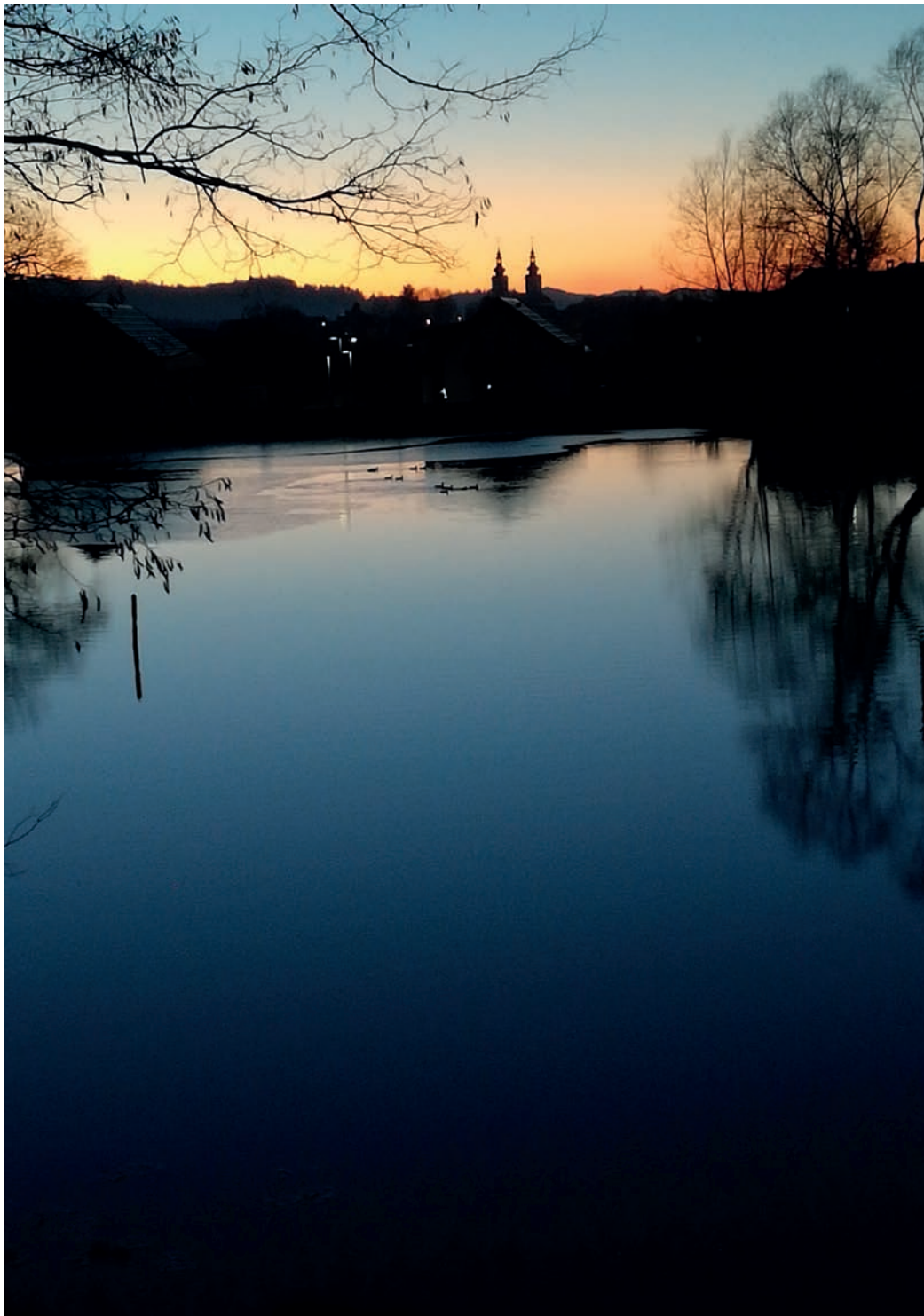


Termit - sanacija, ki to ni / str. 4
Prebivalci občine Moravče so se na referendumu opredelili proti odlaganju odpadkov na območju izkopnih jam podjetja Termit, a je bila njihova volja preslišana. Tokrat želimo narediti konec s trgovino z nevarnimi odpadki, ki nekaterim prinaša dobiček, drugim pa bolezni.

Seja Občinskega sveta / str. 10
Pred občinsko upravo in občani je čas pospešenih izvedb projektov, ki so predolgo čakali na uresničitev. Svetniki se tega zavedajo, kakor tudi dejstva, da je veliko odvisno od njihovega sodelovanja in tvornega dela.



Kulturni praznik / str. 15
Občina Moravče je pripravila osrednjo občinsko prireditev na predvečer kulturnega praznika. Za odličen program so zaslužni tako izvajalci kot umetniški vodje. Komorni zbor Limbar je vodil Tomaž Pirnat, umetniški vodja Peškega okteta je Peter Pirnat, dirigent Tamburaškega orkestra pa Milan Kontarček. Častni gost je bil Ivan Sivec, ki je na prireditvi na zanimiv način na kratko predstavil manj znana dejstva o Prešernu.



*“Smo tisto, kar delamo večkrat.
Odličnost torej ni dejanje, ampak je navada.”*

Aristotel

FEBRUAR
Nedelja

16

**Glasbeni izlet;
Večer slovenskih in
dalmatinskih ljudskih in za-
bavnih pesmi**
Ženska klapa Kamelije
Tamburaški orkester Vrhpolje
Cerkev sv. Jožefa na Viru, 19.00

FEBRUAR
Nedelja

17

Redni občni zbor
Čebelarsko društvo Moravče
Avla Kulturnega doma Moravče
9.00

FEBRUAR
Torek

26

**Ustvarjalna delavnica -
izdelava lutk v KD Moravče**
KŠD Peče
Kulturni dom Moravče, 10.00

MAREC
Sobota

2

Pustovanje v Moravčah
Sprevod maškar od cerkve
sv. Martina do Kulturnega
doma, rajanje maškar na
tržnici in v Kulturnem domu
Turistično društvo Moravče
11.00

MAREC
Sobota

9

100-letnica ustanovitve
Čebelarske podružnice za
brdski sodni okraj
Čebelarsko društvo Moravče
Čebelarski center na Brdu pri
Lukovici:
ob 10.00 simpozij in
ob 17.00 svečana akademija

MAREC
Petek

15

Letni dogodek
Mažoretno društvo
Moravške Lilije
Kulturni dom Moravče, 19.00

MAREC
Sobota

16

10. Marjanov spominski pohod
PD Moravče
Odhod z avtobusne postaje v
Moravčah ob 8.00

MAREC
Sreda

20

Predstavitve društva
v Knjižnici Domžale
KD Tine Kos Moravče
Knjižnica Domžale, 19.00

MAREC
Nedelja

24

Pohod želja na Pivkelj Turn
Društvo krajanov Dešen
Planinski dom, 13.00;
na vrhu kulturni program ob 14.00

Predavanje o travnatih povr-
šinah od semena do košnje;
sodelovanje s kmetijo Pr' Ma-
tičk in Boštjanom Luznarjem:
Turistično društvo Moravče
Kulturni dom Moravče, 19.00

MAREC
Ponedeljek

25

Materinski dan
KID Limbar
Cerkev sv. Martina, Moravče, 19.00

MAREC
Petek

29

Nune (za)pojejo - muzikal
Pevska šola mag. Alenke Gotar,
Glasbena šola Logatec
Kulturni dom Moravče, 20.00

MAREC
Sobota

30

Zbiralna akcija starega papirja
Skavti
Kontejner bo ta dan stal na
parkirišču avtobusne postaje

MAREC
Nedelja

31

31. pohod po nagelj na
Limbarsko goro
DK Limbarske gore

Novice iz Moravške doline

FEBRUAR 2019
ŠTEVILKA 1
LETNIK XX

Novice iz Moravške doline je informativno glasilo občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. ISSN 2536-4057. Izhaja predvidoma desetkrat letno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Sedež in naslov uredništva
Občina Moravče
Trg svobode 4
1251 Moravče

01 724 71 40

E-poštni naslov
moravske.novice@moravce.si

Odgovorna urednica
mag. Tatjana Čop

Uredniški odbor
Eva Babnik
Bernarda Mal
dr. Franci Malin
mag. Matjaž Marolt
Anja Ravnikar

Likovni urednik
mag. Blaž Slapar

Lektoriranje
Bernarda Mal

Naslovnica
Ribniki
Foto: Marko Soderžnik

Tisk
Tiskarna Januš d.o.o.

Naklada
1800 izvodov

Rokovnik izhajanj, navodila za pisce prispevkov in cenik oglasnega prostora so objavljeni na spletni strani www.moravce.si.

Naslednja številka izide 21. marca. Prispevke za objavo pošljite na elektronski naslov moravske.novice@moravce.si. Rok za oddajo je 1. marec.

Pisci sami jamčijo za verodostojnost vsebine objav ter za avtorstvo besedil in slikovnega gradiva.

Novice iz Moravške doline so vpisane v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 374.

Začeli smo z delom

Drage Moravčanke, spoštovani Moravčani.



DR. MILAN BALAZIČ
Župan Občine Moravče

Najprej bi se želel še enkrat iskreno zahvaliti za vaše zaupanje. Spoštujem tudi voljo tistih, ki so volili drugače. Vse skupaj vabim, da se mi pridružite na poti sprememb in razvoja Moravške doline. Župan bom za vse. Vsem želim služiti, da s skupnimi močmi stopimo v novo prihodnost vseh dobrih ljudi v občini Moravče. Berlinski zid se je podrl tudi v naši dolini in kar smo zagledali, nam ni bilo všeč. Naša občina zaostaja v razvoju na skoraj vseh področjih družbenega življenja.

Že v prvih dveh mesecih po volitvah je zapihal svež veter. Demokratične spremembe so odprle pot novemu razvojnemu zagonu. V času volilne kampanje sem vam dal nekaj zavez, povezanih z oblikovanjem dostopne, ustrežljive in učinkovite občinske uprave, vlaganjem v razvoj podjetništva in nova delovna mesta, uveljavljanjem turistične vizije, okolje-varstveno obnovo itd. Začeli smo z delom. Ustanovili smo projektne delovne skupine, katerih naloga je pospešiti izgradnjo naših najpomembnejših razvojnih projektov: za dom za starejše občane, za obvoznico in obnovo trškega jedra, za obrtno cono, za okolje, za optično omrežje, za športni park in igrišče, za turizem in za mlade. Vodijo jih naši zavzeti in strokovni ljudje, ekipa mladih pa pripravlja vse

potrebno za zagon moravške televizije. Statut naše Občine nameravamo spremeniti tako, da bo omogočil vzpostavitev učinkovite lokalne samouprave, ki bo izhajala iz novih vaških skupnosti. Da bi še bolj odprli duri naši bogati športni in kulturni dejavnosti, Občina povsod ukinja najemnine objektov. Moravški novorojenci bodo odslej prejeli denarno darilo, dijaki in študentje pa štipendije za najbolj nadarjene. Širili bomo šolo in vrtec. Mlade bomo zbrali v mladinskem centru. K nam se trudimo pripeljati nove investicije, ki bodo poudarile turistično vizijo: v Moravčah potrebujemo hotel, obnovili bomo skakalni center, na našem najvišjem vrhu (Pivkelj turn) pa zgradili razgledni stolp. Kar je izdelanega v naši dolini - od medu do žganja - bo dobilo skupno prepoznavno znamko, ki bo zagotavljala neizgledno kakovost. Obiskovalcem bomo poleg naše izborne hrane in pijače ponudili gostoljubje in iskrive prireditve.

Projekt Nove Moravče pa bo odprl prostor za manjša podjetja s čisto tehnologijo. Trdo bomo delali, da prebudimo moravško Trnuljčico. Ta naša dolina, ki je naš dom, je eden najlepših koticov Slovenije. Dobili smo jo v dar od naših prednikov in ohraniti jo moramo za naše zanamce. Na nas je, da spet postane to, kar je bila: biser predalpskega hribovja. Na nas je, da jo očistimo umazanije, ki se je proti volji ljudi tukaj nabrala v preteklih letih. To preteklost puščamo za seboj. Prvi korak smo že storili: zbrali smo pogum za spremembe na bolje.

Sporno in umazano je!

GOSTUJOČE PERO: DR. JURIJ KOČAR, MAG. MATJAŽ MAROLT

Pa smo ga doživeli, smo si mislili, zgodovinski dan, ko se je odprla desetletje dolga gnojna rana, ki je prikrito skelela v srcih tistih Moravčanov, ki nam ni vseeno, kaj se dogaja v Termitovih opuščeni peskokopih v Drtiji. Ni treba biti niti strokovnjak, niti pretirani filozof, da spregledaš, da je Termitovo početje v naši dolini, milo rečeno, sporno z vidika ohranjanja tako narave kot zdravja ljudi. Naj si omenjeno podjetje ob podpori svojih partnerjev še tako prizadeva dokazati, da je z njegovim početjem pravno-formalno vse v redu, se ne more slepiti pred dejstvom, da občani zavračamo vnašanje tuje umazanije v Moravško dolino, kakor smo se z veliko večino izrekli na referendumu pred dobrim desetletjem.

Malo starejši se še dobro spominjamo ogrevanja s premogom. Nakopičen pepel nikoli nismo stresali na vrtove, saj med drugim vsebuje žveplo, arzenik, v večjih količinah pa je celo radioaktiven. V medijskem tornadu, ki smo ga doživeli v preteklih tednih, smo med številnimibučami, na katere nismo imeli vpliva, slišali tudi, da odlaganje elektrofilskega pepela iz ljubljanske toplarne

ni sporno saj ima podjetje zanj ustrezna dovoljenja. Enako je bilo rečeno tudi za metalurško livarske peske z visoko vsebnostjo težkih kovin. Mi pa pred vesoljno Slovenijo izjavljamo, in če bo potrebno, bomo tudi kričali: »ZA NAS JE SPORNO! DOVOLJ NAM JE!«.

Opravka imamo namreč z okoljsko nepravilnostjo, saj Moravčani plačujemo okoljski davek za dejavnosti, od katerih nimamo neposredne koristi. Če pa že je naša dolžnost skrbeti za obči blagor, pa smo zanj že zdavnaj preplačali. Konkretno – če se Ljubljančani grejejo s premogom, naj za njim tudi pospravijo – v resnici jim tega na Barju že dolgo ne pustijo več. Kako je mogoče, da še naprej dopuščamo, da se čisti beli kremenov pesek, bogastvo naše doline, razvaža po celi Sloveniji – nedavno celo na portoroške plaže – k nam pa se vrača vseslovenska umazanija. In še, kje je moralna odgovornost peščice lastnikov oz. upravljavcev podjetja, če že ne do sokrajanov pa vsaj do svojih otrok? Vedite, denar pridobljen na tak način, je umazan, kakor so zaradi njega umazani okolje in odnosi v lokalni skupnosti.

PREKO BLATA DO ZVEZD

BESEDILO: DR. JURIJ KOČAR

Ob dogodkih iz preteklih tednov, ko se je Moravška dolina znašla kot osrednja tema vseh pomembnejših slovenskih medijev, je primerno, da osvetlimo ozadje delovanja Ljudske iniciative Moravče (LIM) in okoliščine problema, zaradi katerega je sploh nastala.

V medijskem tornadu je bilo prirejenih kar nekaj naših izjav, za katere predstavniki LIM ne jamčimo. Mediji so odreagirali različno, nekateri bombastično, drugi spet bolj racionalno. Vsaj pri prvih je bilo iz celote vzetih kar nekaj naših izjav ali pa so jih po svoje razlagali. Veliko je bilo tudi zmešnjave glede izvora ali avtorstva posamezne izjave.

Predstavniki LIM odločno stojimo za svojimi izjavami, ki prihajajo neposredno iz naših ust ali izpod našega peresa ter bomo temu principu ostali zvesti tudi naprej. Po tem nas, prosim, tudi sodite. Prispevki, kot je ta pred vami, se nam zato zdijo še kako pomembni. Ne glede na vse, pa izrekam zahvalo vsem medijem, ki nam znajo prisluhniti in nam v dobri veri pomagajo v našem boju proti samovolji kapitala.

Moravška dolina ni več zelena

Kmalu bosta minili dve leti od objave prispevka Moravška dolina ni več zelena v oddaji Tednik, ki ga je za nacionalno televizijo pripravila novinarka Jelena Aščič. V prispevku je razkrila sporno početje, ki ga podjetje Termit d.d. izvaja pod krinko tako imenovane sanacije opuščenega peskokopa v Drtiji. Prispevek je v javnosti dvignil precej prahu tudi zaradi nespretnega nastopa bivšega župana. Kmalu po snemanju oddaje se je iz potrebe po ukrepanju zoper spornemu početju podjetja prebudila civilna iniciativa. Za cilj si je postavila, da s svojim delovanjem

prebudi kritično javnost in pristojne državne organe, da ustavijo sporno početje podjetja. Pobudnikom ustanovitve iniciative se je v zelo kratkem času s svojimi podpisi pridružilo skoraj 200 polnoletnih občanov. Z zahtevo po celostni in neodvisni raziskavi, ki smo jo poslali na Občino in na različne državne organe, smo prisilili bivšega župana k ukrepanju. Država je kljub odločni drži proti delovanju iniciative, kar je običajno tudi v drugih delih Slovenije, po letu in pol le popustila in je mednarodno nevladno organizacijo Alpe Adria Green vključila v postopek izdaje dovoljenj za nadaljnje obratovanje podjetja. LIM z omenjeno organizacijo tvorno sodeluje.

Ne zahtevamo zaprtja podjetja

Izdaja novega okoljevarstvenega dovoljenja (OVD) je trenutno na mrtvi točki, kar je na ravni dokumentov za zdaj naš največji uspeh. Vse naše aktivnosti so usmerjene k dokončnemu prenehanju odlaganja spornega materiala in ne k zaprtju podjetja, kar nam nasprotniki skušajo ves čas podtakniti. Naš ključni

"Vse naše aktivnosti so usmerjene k dokončnemu prenehanju odlaganja spornega materiala in ne k zaprtju podjetja, kar nam nasprotniki skušajo ves čas podtakniti."

interes je, da podjetje prisilimo k sonaravnemu, trajnostno naravnemu ravnanju, z odgovornostjo do širše lokalne skupnosti, ki je primorana z njim sobivati. Nasprotno pa v praksi aktualni upravljalci podjetja hlastajo za dobičkom za vsako ceno, tudi za ceno zdravja sokrajanov in stabilnosti okolja. Ob tem mora biti nedvomno, da je primarna dejavnost, zaradi katere si je podjetje v preteklosti pridobilo sloves in spoštovanje lokalnega prebivalstva, izkopavanje kremenovega peska in ne trgovina z odpadki.

V prihodnje odpadki na še širšem območju

Malo je znano, da namerava podjetje v prihodnosti količino odlaganja odpadkov celo enormno povečati, ob tem da razpolaga z rudarskimi pravicami na širokem pasu, ki danes objema naselje Moravče kot (še) zeleni venec. Te svoje namere je pokazalo tudi v že prej omenjeni vlogi za izdajo novega OVD, ki ga je vložilo na Agencijo RS za okolje (ARSO).



Moravški Hawai – stara podoba današnjega nelegalnega odlagališča nevarnih odpadkov. Sanacije izkopov naj bi bile nenevarne, obenem pa bi lahko prispevale k videzu krajine in dodani ponudbi kraja.



1 / Termit naj bi vse odpadke predelal v naravi in ljudem nenevarno umetno zemljinjo in le z njo polnil opuščene izkopne jame. Slike so dovolj zgovorne, da to ni res.

2 / V blatu v deponiji so jasno vidni deli nepredelane plastike, na površini pa barvaste in oljne mlakuže.

3 / Prizor, ki jasno kaže, da se na Termitovem odlagališču najdejo tudi cele vreče različnih materialov, ki zanesljivo ne sodijo v naravo.

4 / Odlagališče tovarne Termit se nahaja na območju zajetja pitne vode za moravško dolino. Moravčani težko verjamejo, da je vse v redu, ko vidijo takšne prizore.

5 / V zadnjem času je vedno več dovoza termo-filterskega pepela iz ljubljanske toplarne, ki nepredelanega ob vsakem vremenu in delu dneva stresajo na deponijo. Slednje predstavlja neposredno grožnjo za okoliške krajane, dolgoročno pa močno onesnažuje zemljo in podtalnico.

V vlogi je zaprosilo za povečanje letnih vnosov spornega materiala s 100.000 na 125.000 ton. Že preprost izračun pokaže, da se je v zadnjem desetletju v Drtiji in na Plesu nakopičilo, pazite, preko milijon ton odpadkov; pretežno pepela, žlindre in livarskih peskov. Po trditvah prič pa še vrsto drugih tudi strupenih materialov, ki so se znašli na deponiji nelegalno.

A kot da to ni dovolj! Podjetje ima vizijo za odpiranje novih in novih okoljskih »ran« na številnih krajih v zaledju Moravč. Sporno početje, ki smo mu že danes priča v Soteski, grozi še naslednjim krajem: Hribce, Češnjice, Zalog pri Moravčah (Nograd), Straža itn. Ali kdaj pomislite, da so Moravče obdane s privlačnimi zaplatami gozda samo zato, ker so ta območja izvzeta od pozidave z namenom, da so po

"Primarna dejavnost, zaradi katere si je podjetje v preteklosti pridobilo sloves in spoštovanje lokalnega prebivalstva, je izkopavanje kremenovega peska in ne trgovina z odpadki."

"Sporno početje, ki smo mu danes priča v Soteski, grozi še naslednjim krajem: Hribce, Češnjice, Zalog pri Moravčah (Nograd), Straža itn."



Pogost prizor v Drtiji – umazana in peneča se voda

obstoječem občinskem prostorskem načrtu (OPN) namenjena bodočim rudarskim dejavnostim? Ali z drugimi besedami, gozdovi, ki danes predstavljajo »pljuča« Moravč, so namenjeni popolnemu uničenju. Najprej jih nameravajo izsekati, potem izkopati ogromne jame in na koncu prikrito sanirati z navažanjem spornih materialov. Že videni scenarij iz Drtije! Ali bomo to dopustili in še naprej prelagali ukrepanje na zanamce?

Z uresnitvijo namer podjetja se bo občina znašla še višje na seznamu degradiranih območij Slovenije, kar nam bo prineslo ne le ogromno okoljskih problemov, temveč tudi zdravstvene težave, sloves umazane občine in posledično padec cen nepremičnin, da o zmanjševanju kakovosti življenja sploh ne govorimo.

Na tem mestu ugotavljam, da je položaj naše lokalne skupnosti primerljiv s položajem kakšne skupnosti iz držav v razvoju, ki so v nemilosti neokolonialističnega izkoriščanja multinacionalk. Težko je verjeti, da smo v dobrem desetletju dopustili, da se nam je tako rekoč pred lastnim pragom zgodila »Afrika«. Stanje je že nekaj časa zastrašujoče, saj se v Drtiji danes navažajo nesprejemljivi odpadki iz vse Slovenija in celo nekaterih sosednjih držav. Temu bomo naredili konec.

Vrniti moč odločanja Občini!

Prva ustanova, ki je poklicana, da skrbi za stanje v okolju in za zdravje ljudi, je Občina. Ta ima škarje in platno pri izdajanju raznovrstnih dovoljenj za rabo površin, kar ve vsak najmanjši podjetnik. Vsako podjetje, čeprav je veliko ali celo multinacionalka, je v občini gost.

V demokratičnem sistemu občino predstavljamo njeni prebivalci, ki imamo vso moralno pravico in dolžnost odločati o naši skupni usodi. Po zakonu je občinska uprava na čelu z županom prva, da kapitalu postavlja meje z namenom, da prepreči, da se le-ta ne povzpne nad interese nje same.

Vodstvo Termita je s svojim dosedanjim ravnanjem pokazalo, da ga pri njegovem poslovanju vodi le sla po dobičku in mu je ob tem le malo mar za okolje, oziroma mu je le toliko, kolikor je v to prisiljeno. Logika kapitala pač – kdo mu lahko to zameri? A kaj je v zvezi s tem storil bivši župan v zadnjem desetletju? Zanamarljivo malo, mislim reči, koristnega še manj.

Preslišana volja občanov

Po uspelem referendumu je na čuden način obrnil ploščo, omogočil sporno ravnanje Termita in slepil javnost s svojimi ciničnimi izjavami. V boju za večji nadzor podjetja s strani države je Ljudska iniciativa Moravče naletela na vsemogoče načine njegovega nasprotovanja. Pred očmi javnosti je nastopal bolj v vlogi Termitovega odvetnika kot pa zastopnika interesov ljudstva, ki ga je izvolilo. Župan je za raziskavo vplivov deponije na okolje v sumljivih okoliščinah in na lastno pest (mimo vednosti občinskega sveta) izbral Geološki zavod Slovenije (GeoZS).

Pri raziskavi je bil najbolj sporen način oz. mesta vzorčenja. O tem se je v zadnjih tednih zvrstilo kar nekaj nasprotujočih si izjav. Pri vzorčenju sem bil kot predstavnik LIM osebno prisoten, zato si jemljem pravico, da iz prve roke pojasnim dogodke.

GeoZS se je na osnovi razpoložljivih sredstev, ki jih je odobrila Občina, odločil za štiri bagske izkope (3 m) na zahodnem območju telesa deponije Drtija in za enega na mojo pobudo na območju sortirnice na njeni vzhodni strani, poleg tega pa še za eno sondo (14 m) na območju »platoja«. Štiri izkope na zahodnem delu deponije je ob mojem soglasju GeoZS opravil po geometrijskem načrtu. Rezultati analize teh vzorcev so pokazali preseženo prisotnost težkih kovin, o katerih so se razpisali mediji. Pri izbiri mesta izkopa vzorca na območju sortirnice na vzhodnem delu deponije je posredoval predstavnik Termita, ki je preprečil izkop na mestu, za katerega sem na osnovi prič sumil, da so pod njim zakopani sumljivi materiali. Kot razlog je navedel, da je območje predmet sodnega spora med pod-

jetjem in lastnico zemljišča. Kljub temu da je sam določil mesto kopanja, smo med izkopom naleteli na več kubičnih metrov nepremešane steklene volne, kar je v nasprotju z dovoljenjem ARSO. Tudi pri določitvi mesta sondiranja moja zahteva ni bila upoštevana. Predstavnik Termita ni dopustil vrtnanja na zahtevanem mestu z izgovorom, da gre za že sanirano območje.

V nadaljevanju je bilo opravljeno vzorčenje izcednih vod ob prisotnosti druge predstavnice LIM. Glede določitve mesta ni imela pripomb, se je pa izkazalo, da se ni vzorčilo mulja, kjer se strupi akumulirajo, in se pri analizi ni opravil pregled stanja težkih kovin, kar je vsaj nenavadno glede na kemično sestavo materialov.

Ocenjujemo, da je bila raziskava opravljena pomanjkljivo. Po mnenju direktorja GeoZS dr. Miloša Bavca zaradi omejenosti finančnih sredstev. Omenjeni zavod je v svojem poročilu izrazil potrebo po dodatnih raziskavah in Termitu svetoval številne ukrepe za zmanjšanje učinkov na okolje, ki pa jih Termit ni izpeljal. Kljub razlagam rezultatov, ki so vodile v sprejemljivost početja Termita, je iz njihovega poročila dovolj razvidno, da je stanje v okolju vsaj zaskrbljujoče, če že ne neznosno.

"Po zadnjih lokalnih volitvah smo v novem županu dr. Milanu Balažicu dobili ne le oporo, ampak tudi nov zagon, za kar smo mu lahko hvaležni vsi okoljsko ozaveščeni občani."

Kaznovana skrb za okolje

Ob nedavni napovedi ministra za okolje in prostor Jureta Lebna o morebitnem kritju stroškov raziskave s strani naše občine, se mi postavlja vrsta vprašanj. Zakaj so dodatne raziskave sploh potrebne, saj so že obstoječi rezultati pokazali upravičenost naših sumov in zahtev? Od kod praksa, da raziskave ne plača naročnik – v tem primeru je to ministrstvo? In ne nazadnje, ali minister ne pozna previdnostnega načela, po katerem je javnost že ob najmanjšem sumu neprimerne stanja v okolju upravičena zahtevati ukrepanje pristojnih organov? V LIM menimo, da je ob obremenjenosti okolja z več kot milijon tonami spornega materiala naš sum več kot upravičen.

Naša dolina – zelena le še v pesmi?

Moravčani po desetletju Termitovega spornega ravnanja pred sodržavljanji ne moremo več ponosno povedati, da živimo v prelepi zeleni dolini, kot jo

"Ali bodo od njenih lepot res ostali samo spomini iz mladosti, zajeti v verzih pesmi? Kakšna bo potem prihodnost nas in naših otrok, vnukov? In zakaj vendar? Mar zato, da si bo peščica objestnežev še naprej in še bolj polnila svoje žepe? Ne, tega ne smemo več dopuščati."



Takšen je bil leta 1974 pogled s Straže proti danes degradiranemu območju. (foto: Andrej Perpar)

opeva pesem Moravska dolina. Ali bodo od njenih lepot res ostali samo spomini iz mladosti, zajeti v verzih pesmi? Kakšna bo potem prihodnost nas in naših otrok, vnukov? In zakaj vendar? Mar zato, da si bo peščica objestnežev še naprej in še bolj polnila svoje žepe? Ne, tega ne smemo več dopuščati. Strnimo vrste in postanimo spet zvezde, kot smo bili takrat, ko smo bili prepoznavni po našem junaku Primožu Peterki!

Pri LIM gre že od vsega začetka za delovanje prostovoljcev, ki si kot aktivni državljani prizadevamo za ohranjanje lokalnega okolja. Predstavniki LIM smo pripravljani žrtvovati precej svoje energije in prostega časa v boju za čisto okolje. Smo navadni ljudje z vsakodnevnimi družinskimi in službenimi obveznostmi. Po zadnjih lokalnih volitvah smo v novem županu dr. Milanu Balažicu dobili ne le oporo, ampak tudi nov zagon, za kar smo mu lahko hvaležni vsi okoljsko ozaveščeni občani. S ponosom ugotavljamo, da smo dobili župana, ki nam ga lahko zavida preostala Slovenija. V kratkem času je uspel poenotiti Moravčane, kar nam bo v prihodnosti prišlo še kako prav. V LIM verjamemo v svojo zmago in se spet upajoče oziramo v boljši in čistejši jutri.

Ohranimo zeleno Moravško dolino za naše otroke

BESEDILO: DR. MILAN BALAZIČ

VMoravški dolini so od nekdaj kopali kremenov pesek. Leta 1960 je bilo v ta namen ustanovljeno rudarsko podjetje Termit. V desetletjih, ki so sledila, se je povečeval izkop, za katerim so ostajale velike jame. Količina izkopa je že v devetdesetih letih prejšnjega stoletja dosegla raven, ki je resno degradirala življenjsko okolje in naravo.

Moravčani smo rekli NE odpadkom

Po letu 2000 je podjetje začelo jame zasipavati z odpadnim gradbenim materialom, med katerim so se znašli tudi azbest, steklena volna, plastika in različna olja, kar vse je začelo vidno onesnaževati tla, vodo in zrak v Moravški dolini.

Prebivalci občine Moravče smo se temu uprli in leta 2007 na referendumu zavrnilo odlaganje vseh vrst odpadkov, tudi industrijskih. Referendum je pritrdilno odgovoril na vprašanje: »Ali se strinjate, da Občina Moravče zaščiti naravno okolje, vire pitne vode in ohrani zdravo življenjsko okolje in zato prepove odlaganje industrijskih odpadkov, umetno pripravljenih zemljin in drugih snovi na svojem področju?« Dolgoletni bivši župan Martin Rebolj je skupaj z vodstvom Termita izigral jasno izraženo ljudsko voljo. Bivši župan je opustil nadzor, k čemur ga zavezujejo zakoni in Statut Občine Moravče. Kopičenje in predelava različnih odpadkov v Moravški dolini se je nadaljevalo in celo krepko povečevalo na okoli 100.000 ton letno (skupaj med milijon do milijon in pol ton).

Mati vseh odpadov nevarnih snovi

Pri Termitu ne gre za neko lokalno smetišče, temveč za veliko »mater vseh odpadov z nevarnimi snovmi«. Zakaj poudarjamo besedo »nevarni«? Zato, ker so izmerjene vrednosti presežene v večkratniku. Geološki zavod Slovenije je v svoji analizi zapisal, da so zelo povečane količine težkih kovin: 26-krat presežene vrednosti kroma, 19-krat kadmija, 14-krat niklja, 7-krat cinka, 1,6-krat svinca itd. Enako je bilo ugotovljeno za organske snovi: formaldehidi, naftol, krezol, fenoli in zelo strupeni dioksini ter pesticidi. Vse to se je odlagalo in zakopavalo na širšem vodovarstvenem območju, kjer so locirana tudi glavna zajetja pitne vode za Moravško dolino (Ples). Kakovost te vode je v zadnjih letih naglo upadala, kar domačini potrdijo ob različnih priložnostih, tudi 30. novembra lani na srečanju, ki ga je organizirala Ljudska iniciativa Moravče.

Sanacija z uničujočimi posledicami

Podjetje Termit je izvajalo »sanacijo« izkopanih jam tako, da je uničevalo Moravško dolino. Za povečevanje svojega dobička je žrtvovalo zdravje okoliškega prebivalstva, kjer je zadnja leta opaziti vse več primerov raka (v statistiki populacijsko mlade občine Moravče se »rakov obroč« okrog deponije skriva) in silikoze (astma otrok). Pri tem so se odgovorni v podjetju ves čas sklicevali, da imajo vsa potrebna dovoljenja in zavajajoče prikazovali, da je stanje na terenu skladno s papirji. Dejansko pa je šlo za kršenje okoljevarstvene zakonodaje in izigravanje pravil brez ustreznega nadzora.

Ena izmed ugotovitev državnih organov npr. Inšpektorata RS za infrastrukturo in Inštituta za okolje in prostor govori o tem, da pri »zakopavanju« ne gre za »gradbeni proizvod«, kot je navajalo podjetje Termit, temveč posledično za odpadek ipd. V svojih pisnih odgovorih so na primer strokovnjaki Inštituta za okolje zapisali, da »imamo opravka z velikim tveganjem za okolje in kršitvijo pravnega reda RS in EU«.

Ekološka bomba na pragu Ljubljane

Kot da vse to ni bilo dovolj, smo pred dnevi dodatno pridobili dokumente, ki dokazujejo, da so v letu 2018 v Moravčah zakopali na desetine težkih tovarnjakov odpadkov iz podjetja Kemis na Vrhnikih, vsi pa vemo, kaj se je dogajalo z omenjenim podjetjem maja 2017. Ker gre za vodovarstveno območje, ki je prepredeno s površinskimi tokovi vode, se je voda iz območja zakopavanja izcejala v Drtjščico, ta pa naprej v Radomljo, Kamniško Bistrico in Savo. Z vso pravico lahko trdimo, da imamo opravka z ekološko bombo na pragu Ljubljane.

Tudi v času zadnjih božično-novoletnih praznikov so skozi Moravško dolino vozili težki tovornjaki, označeni s črno obrobljeno oranžno barvo (prevoz nevarnih snovi). Vsebina tovora pa je bila po pričevanju očitvidcev označena s simbolom mrtvaške lobanje (označba na t. i. jumbo vrečah). Znani pa so tudi primeri zakopavanja odpadkov, ki so jih odlagali delavci v skafandrih. Pri tem je treba poudariti tudi, da se ti težki tovornjaki dnevno valijo skozi že močno degradirani najožji center Moravč, kjer sta tako vrtec in šola, otroci pa so najbolj izpostavljeni udeleženci v prometu.

Okoljska mafija ni samo v Italiji

Območje Termita, kopov in zakopavanja se je v zadnjem desetletju agresivno širilo, tako da so naselja okrog Moravč že povsem obkoljena. Odlaganje po mojem mnenju nevarnih in očitno strupenih snovi je postalo velik biznis, ščitijo pa ga močni ekonomski

in politični interesi. Ti so ugrabili del države, ki jo izrabljajo za svoje umazane nakane, zato obstaja velika možnost, da to bitko za Moravško dolino izgubimo. Ob tem velja izpostaviti, da odlaganje in zakopavanje takšnih snovi ne poteka le iz celotne Slovenije, temveč tudi iz tujine. Vse to Moravško dolino počasi, vendar zanesljivo spreminja iz bisera slovenskih predalpskih dolin v strupeno puščavo. Zato Moravska dolina kliče na pomoč državne organe, da takoj ukrepajo v skladu z zakonom.

Vlada nas mora zaščititi

Prebivalci Moravske doline od Vlade RS zahtevamo:

- *takojšnja prepoved odlaganja odpadkov (med katere sodijo tudi nevarni, strupeni, ipd.), v Moravški dolini;*
- *kazenski pregon odgovornih za izigravanje predpisov, zakonov in jasno izražene ljudske volje leta 2007;*
- *izvedbo neodvisne strokovne analize stopnje onesnaženja (inšpekcija);*
- *dejansko sanacijo in odvoz nevarnih in strupenih odpadkov iz Moravske doline.*

Termit naj deluje v okviru osnovne dejavnosti

Podjetje Termit naj pogojno in omejeno deluje v okviru svoje osnovne dejavnosti, ki ohranja delovna mesta, hkrati pa terjamo zamenjavo vodstva podjetja, ki je s svojo neodgovornostjo do ljudi in narave v Moravški dolini ter zavajanjem javnosti o resnični naravi svoje dejavnosti izgubilo zaupanje občank in občanov Moravč.

V kolikor Vlada RS in Ministrstvo za okolje in prostor ne bosta takoj ukrepala, smo ljudje v Moravški dolini pripravljeni nase prevzeti odgovornost in ustrezno ukrepati. Proti podjetju Termit bodo sproženi pravni postopki (tožba), Občina Moravče bo Republiko Slovenijo zaradi kršenja Stockholmske deklaracije, pravnega reda EU in RS prijavila Evropski komisiji v Bruslju in drugim ustreznim organom EU.

Obenem napovedujemo nove dejavnosti, ki bodo preprečile uničenje Moravske doline in zastupitev njenih prebivalcev. Odgovorni smo za to, kar se bo zgodilo. Moravško dolino smo dobili na posodo za kratek čas od naših mater in očetov čisto in lepo. Kakšno bomo zapustili našim otrokom in vnukom?

Ekološka bomba na pragu Ljubljane

BESEDILO: MAG. TATJANA ČOP

Na novinarski konferenci, ki jo je 9. januarja v Ljubljani sklical župan občine Moravče dr. Milan Balažic, so mediji slišali nekatera nova dejstva in ugotovitve glede odlaganja nevarnih odpadkov v Termitovih deponijah.

Župan Milan Balažic se je odločil za sklic novinarske konference zato, ker je skupaj s predstavniki Ljudske iniciative Moravče prejel nove dokaze o dovozu odpadkov iz tovarne Kemis. Glede na požar v Kemisu lansko leto in dejstvo, da so med sanacijo s pogorišča Kemisa odstranili velike količine nevarnih odpadkov, je župan ocenil, da je nujno potrebno seznaniti javnost z grožnjo ekološke katastrofe, ki je že zdavnaj preseгла razsežnosti lokalne okoljske problematike.

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja je bilo ustanovljeno rudarsko podjetje Termit za izkop kremenčevega peska. Slednje je bilo v moravški dolini od nekdanje tradicije. Izkopi pa so se hitro povečevali in v devetdesetih letih sta bila tako število kot velikost izkopnih jam že ogromna. V začetku tega tisočletja se je vodstvo Termita odločilo, da slednje začne zasipavati z odpadnim gradbenim materialom, kjer se je pojavljala tudi azbest, steklena volna, plastika, različna olja ...

Dr. Milan Balažic je opozoril, da so leta 2007 Moravčani na referendumu odločno zavrnila nadaljevanje odlaganja kakršnihkoli odpadkov, a je prejšnji župan izigral voljo občanov, da je ves čas vedel, kaj se dogaja, a ni ukrepal in je s tem opustil dolžno ravnanje. Odpadki so se še naprej kopičili, okoljske težave pa so samo še naraščale, količina pripeljanih ton odpadkov se je povzpela preko 100 tisoč ton odpadkov letno.

Dr. Balažic je na začetku mandata takoj poudaril, da bo sanacija degradiranega območja Termitovih izkopov njegova prednostna naloga. Ugotovitev, da Termit v Moravško dolino vozi odpadke iz tovarne Kemis pa je bila kaplja čez rob in je botrovala sklicu novinarske konference. Poslanka NSi v državnem zboru in občinska svetnica Ljudmila



Na novinarski konferenci so sodelovali (z leve proti desni) Ljudmila Novak, poslanka v DZ in občinska svetnica, župan občine Moravče dr. Milan Balažic, predstavnik Ljudske iniciative Moravče dr. Jurij Kočar in predstavnik mednarodnega okoljskega centra Alpe Adria Green Anton Komat.



Odziv medijev na samo novinarsko konferenco, predvsem pa predstavljeno problematiko je bil res izjemen. Sledila so številna soočenja na televizijskih postajah in novinarski prispevki v drugih medijih. Pomembno sporočilo novinarske konference je bilo, da ne gre za lokalno problematiko, in da se lahko odlaganje nevarnih odpadkov lahko zgodi kadarkoli in kjerkoli.

Novak je poudarila, da si ne želi, da bi Termit prenehal z delovanjem, pač pa da se mora vrniti k osnovni, rudarski dejavnosti, izkope pa sanirati tako, da ne bodo ogrožali narave in ljudi. Navedla je tudi poslansko vprašanje, ki ga je še isti dan naslovila na ministra za okolje in prostor.

Predstavnik Ljudske iniciative Moravče (LIM) dr. Jurij Kočar je novinarjem predstavil dosedanja prizadevanja LIM za prenehanje odlaganja odpadkov, med katerimi so tudi nevarni, kar je razvidno iz opravljenih analiz tal in vode. Slednje je novinarjem tudi predstavil, vse pa podkrepil s slikovnim gradivom. Poudaril je, da gre za veliko grožnjo

za zdravje, saj se odlagališča nahajajo na območju zajetja pitne vode za Moravško dolino.

Ob koncu je Anton Komat podal še stališče nevladne organizacije, mednarodnega okoljskega centra Alpe Adria Green in njihovo aktivno vlogo oziroma podporo občini Moravče.

Udeležba novinarjev je bila izjemna, po novinarski konferenci pa so sledila številna soočenja na televizijskih postajah in prispevki na radijskih postajah ter v tiskanih medijih. Predvsem pa je bil dosežem namen opozoriti širšo javnost na nevarnost okoljske katastrofe v eni najlepših predalpskih dolin in na samem pragu Ljubljane.

Poslansko vprašanje Ljudmile Novak ministru za okolje in prostor

Spoštovani gospod minister,

na vas naslavljam vprašanje v zvezi s podjetjem Termit d.d., ki ima rudarsko pravico že od leta 1961, da na območju Občine Moravče izkopava kremenčev pesek.

Zadnjih nekaj let pa ima podjetje Termit d.d. okoljevarstveno dovoljenje za predelavo nenevarnih odpadkov v predelavo gradbenega materiala, s katerim naj bi sanirali in rekultivirali zemljišča po izkopu kremenčevega peska.

V zvezi s tem sem na vaše ministrstvo že naslovila poslansko vprašanje aprila 2017 in prejela odgovor 10. maja 2017. Po vašem mnenju in po pregledu inšpekcijskih služb naj bi podjetje Termit d. d. ravnalo v skladu z okoljevarstvenimi dovoljenji.

Glede na neuradno pridobljeni seznam podjetij, ki naj bi dovažala nenevarne odpadke v Moravče, pa se občani sprašujemo, ali je Moravška dolina postala nova ekološka bomba, kamor se vozijo tudi nevarni odpadki.

Prosim vas, da mi posredujete seznam slovenskih podjetij in podjetij iz tujine, ki v Termit dovažajo material. Kakšne so količine teh materialov in kdo izvaja monitoring nad tem, ali se tudi dela vse v skladu z dovoljenji in zakonodajo.

Sprašujem vas, ali je bila izvedena tudi presoja vplivov na okolje.

Moravčani ne nasprotujemo izkopu kremenčevega peska, pač pa neprimerni sanaciji in rekultivaciji zemljišč po izkopu. Najbolj pa nas skrbi domnevni dovoz nevarnih odpadkov iz celotne Slovenije in iz tujine.

Prosim vas za odgovor in čim prejšnje ukrepanje, sicer se bomo čez nekaj let spet spraševali, kdo je kriv za ekološko katastrofo in kdo jo mora sanirati. Tisti, ki pa imajo od tega ekonomske koristi, pa bodo morda že odšli drugam.



Vabilo

Drage občanke in občani Moravč,
vljudno vas vabim na okroglo mizo z naslovom

**Ohranimo
Moravško dolino
zeleno za naše otroke,**

ki bo v petek, 15. februarja 2019, ob 18. uri v Kulturnem domu Moravče.

Na okrogli mizi bodo sodelovali predstavniki občine, države, podjetja Termit in priznani strokovnjaki s področja okolja.

Če vas zanima prihodnost Moravške doline, je tudi priložnost, da zastavite svoja vprašanja.

Vabljeni!

dr. Milan Balazič
župan

Tvorno sodelovanje občinskih svetnikov

BESEDILO: MAG. TATJANA ČOP

Moravški občinski svetniki so delo v novem letu začeli s tretjo redno sejo Občinskega sveta (OS), ki je potekala 16. januarja.

Dnevni red je obsegal devet točk: (1) seznanitev OS o podaljšanju koncesije za izvajanje socialno-varstvene storitve pomoč družini na domu na območju občine, (2) odlok o postopku sofinanciranja letnega programa športa v občini Moravče, (3) imenovanje delovnih teles občinskega sveta, (4) imenovanje Nadzornega odbora občine, (5) imenovanje nadomestnega člana predstavnika ustanovitelja v Svet OŠ Jurija Vege, (6) obračunavanje najema prostorov Kulturnega doma, sejne sobe nad knjižnico in sobe v Domu krajanov Hrib nad Ribčami, (7) sprememba

Kulturnega doma, sejne sobe nad knjižnico in sobe v Domu krajanov Hrib nad Ribčami, (7) sprememba sklepa o delni povrnitvi stroškov volilne kampanje za lokalne volitve 2018, (8) seznanitev OS z načinom dela župana v mandatu 2018 – 2022, zadnja točka pa je bila namenjena vprašanjem in pobudam.

Direktorica podjetja Comett oskrba, d.o.o. Helena Čampa je svetnikom predstavila način njihovega dela. Podjetje na terenu ponuja tri sklope storitev:

- pomoč pri temeljnih opravilih z osebno nego,
- osnovno čiščenje bivalnih prostorov, kjer se oskrbovanec zadržuje, odnašanje smeti, priprava enostavnejših obrokov in
- skrb za socialno vključenost.



Razprava na seji občinskega sveta je bila konstruktivna, očitna je bila volja svetnikov, da skupaj prispevajo k razvoju občine ob uresničenju projektov, ki že predolgo čakajo.

Uporabniki njihovih storitev plačajo 32 odstotkov polne cene, ostalih 68 odstotkov je subvencioniranih. V občini Moravče so svoje storitve v letu 2017 nudili v povprečju 3,6 uporabnikom, v lanskem letu pa se je njihovo število več kot podvojilo (7,6 porabnika v povprečju). Ob tem je Helena Čampa poudarila, da na terenu dobro sodelujejo s patronažno službo.

Ob drugi točki je Olaf Grbec, zunanji strokovni sodelavec za področje športa, obrazložil razloge za sprejetje Odloka o postopku sofinanciranja letnega programa športa v občini Moravče. Slednji je potreben zaradi uskladitve z novim Zakonom o športu.

Janez Vidic je bil v vlogi predsednika Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja poročevalec pri tretji točki. Svetniki so po manjših popravkih soglasno potrdili imenovanje članov osmih odborov in ene komisije. Sestava osmih odborov in Komisije za poslovnik in statut je objavljena na občinski spletni strani (www.moravce.si) in v Uradnem vestniku Občine Moravče.

V nadaljevanju so svetniki soglasno podprli predlagane člane občinskega Nadzornega odbora. To so Roman Cerar, Franc Per, Jurij Kočar in Štefan Brvar. Prav tako so soglasno imenovali Nevenko Marolt z nadomestno predstavnico ustanovitelja v svet OŠ Jurija Vege.

Šesta točka je bila namenjena potrditvi predlaganega cenika najema prostorov v lasti občine. Plačila najema so oproščena društva s sedežem v občini Moravče. Ob tem je župan dr. Milan Balažič poudaril, da so bila društva do zdaj s plačilom najema prostorov dejansko »kaznovana« za svoje dejavno delo, ki je namenjeno popestritvi in dvigu ravni življenja v občini ter njeni promociji.

V predstavitvi svojega načina dela je župan Balažič povedal, da bo na projektih delal z delovnimi skupinami, ki jih bo imenoval za vsak posamezen projekt. Skupina bo štela največ tri člane iz občine, ki bodo strokovnjaki za posamezno področje.

V januarju je bilo oblikovanih osem projektnih skupin in sicer za:



Vsi predlagani sklepi so bili sprejeti soglasno.

- okolje,
- gradnjo doma za starejše,
- gradnjo obvoznice in obnovo trškega jedra,
- optično omrežje,
- gospodarsko cono,
- športni park,
- turizem ter
- postavitve mladinskega centra in nove lokalne TV postaje Moravče.

Ob koncu je dr. Jurij Kočar, predstavnik Ljudske iniciative Moravče podal zadnje ugotovitve v zvezi s problematiko Termitovega odlagališča ter svetnikom razložil nekatere nejasnosti, ki so se pojavile ob poročanju v medijih.

Dejavnosti Programskega sveta

V začetku januarja je župan imenoval dodatno članico in dodatnega člana programskega sveta in sicer Ajdo Lalič in Robija Cerarja.

Prva seja tako okrepljenega Programskega sveta (PS) je potekala 11. januarja. Na prvem mestu dnevnega reda je bila priprava na proslavo ob kulturnem prazniku. Ob tem je predsednik programskega sveta Milan Kokalj predlagal, da na vsaki občinski prireditvi nastopajo po tri društva, ki se bodo menjala skozi leto. Branka Bizjan je predlagala, da bi od prihodnjega leta dalje ob kulturnem prazniku organizirali branje in petje Prešernovih pesmi na prostem.

V nadaljevanju so člani PS določili prireditve, ki bodo potekale v organizaciji občine. To bodo prireditve ob kulturnem prazniku, občinskem prazniku, dnevu državnosti in novoletni koncert. Programski svet je tudi predlagal, da občina po uradni poti sproži postopek sodelovanja z občino Dol pri Ljubljani z namenom organizacije skupne proslave ob občinskem prazniku v Zagorici (obe občini ga praznujeta na isti dan).

Človek in narava pred zaslužkom

BESEDILO: LJUDMILA NOVAK, SVETNICA NSI IN POSLANKA

S spremembo na čelu Občine Moravče in z delno zamenjavo svetnikov se začena novo poglavje v delovanju občine. Največji premik se je do sedaj zgodil pri tem, da se je na široko odprla problematika odlaganja odpadkov v peskokopu Termit. Svetniki NSi se zavedamo, da podjetje Termit d.d. že vse od leta 1961 zaposluje prebivalce Moravške doline in kraj živi s podjetjem. Navadili smo se že tudi na odprte rane doline, saj po izkopu kremenčevega peska leta in desetletja zevajo luknje in čakajo na ponovno uporabo ali sanacijo. Vse to smo prebivalci prelepe Moravške doline vzeli tako rekoč v zakup in bili ponosni na naše edino večje podjetje.

Že leta 2007 pa smo na referendumu odločno rekli NE dovažanju različnih odpadkov. Nikogar ne bi motil dovoz nenevarnih gradbenih ali drugih odpadkov, ki jih podjetje ustrezno predela in pomeša z zemljinami ali drugimi primernimi sestavinami. Nezaupanje pa zbujajo dvomi, ali se res dovažajo samo nenevarni odpadki in ali jih podjetje tudi ustrezno predela in po navodilih in dovoljenjih tudi ustrezno vgradi v zemljišča, ki jih je potrebno sanirati. Ob govoricah in po pričevanjih okoliškega prebivalstva pa naj bi se dovažali tudi različni drugi odpadki, ki naj bi se tudi brez predelave in nekontrolirano stresali v izkopane jame, in to ob vsakem dnevnem ali nočnem času. Na domnevno onesnaženost izcednih voda s težkimi kovinami pa naj bi kazale tudi nekatere analize. Vse to pa nas Moravčane vznemirja. Dodatno nas je vznemiril tudi seznam podjetij, ki naj bi dovažala odpadni material, še posebej, ker so med njimi podjetja, kot je npr. Kemis in podobna druga.

Vse to pa pri občanih vzbuja zaskrbljenost za naše zdravje, zato se sprašujemo, kakšne bodo posledice, ki se bodo morda pokazale šele čez leta na nas in naših otrocih. Najmanj, kar pričakujemo in zahtevamo od države in občine, je, da se opravijo vse potrebne analize in študije o odlaganju odpadkov v peskokopu ter sprejmejo ustrezni zaščitni ukrepi za ljudi in naravo, če bo to potrebno. Predvsem pa od podjetja Termit d.d. pričakujemo, da tudi ravna skladno s predpisi in dovoljenji, saj urejeni papirji niso garancija, da se tudi ravna v skladu s papirji. Odpadki so postali povsod po svetu velik posel in prinašajo neverjetne zaslužke, seveda samo za nekatere. Kakšne so posledice za naravo in ljudi, pa samo brezvestneže ne zanima. Upam, da takšnih ni med nami.

Na naše seje se je vrnila kultura dialoga

BESEDILO: JANEZ VIDIC, SVETNIK SLS

Leto 2018 je za nami, za nami so volitve in imenovanje članov občinskega sveta ter župana Občine Moravče. V januarju so bili predlagani in na seji 16. januarja prejeti sklepi o imenovanju delovnih teles občinskega sveta. Občinski odbor SLS Moravče vsem imenovanim izreka čestitke in jim želi uspešno delo, predvsem pa uporabo moči argumentov in ne argumentov moči, v zadovoljstvo vseh občanov.

Župan dr. Milan Balažič je takoj pričel z delom, stekli so pogovori za gradnjo optičnega omrežja. V teh dneh smo po domovih že prejeli listino o predhodni seznanjenosti. Poleg še več drugih pogovorov okoli projektov, tečejo pogovori s podjetjem Comet d.o.o. za izgradnjo doma starejših občanov. Po res dolgih letih je pridobljeno gradbeno dovoljenje, obstaja pa šenekej nejasnosti. Največja ovira za začetek gradnje je, da še ni znan investitor.

Občinski odbor SLS Moravče še vedno podpira gradnjo doma starejših občanov, nasprotovali pa smo predvideni lokaciji, ker menimo, da zaradi utesnjenosti ni primerna. Vendar je bilo za ta projekt porabljenih preveč sredstev iz občinskega proračuna, zato menimo, da naj se dom čimprej zgradi.

V celoti podpiramo župana in civilno iniciativo pri vodenju dejavnosti okoli prepovedi odlaganja nevarnih odpadkov v izkopne jame podjetja TERMIT.

Za nami je praznovanje Prešernovega dne, ki smo ga tokrat nekoliko drugače obeležili. Prešernov dan je obenem edini državni praznik, ki ga pišemo z veliko začetnico. Je praznik kulture in malo narodov kulturo obeleži z državnim praznikom. Zato se moramo še toliko bolj prizadevati, da ob občini kulturi ohranjamo tudi kulturo obnašanja in dialoga. In prav slednja - kultura dialoga - je dobila pomembno vlogo v delu našega novoizvoljenega občinskega sveta.



Prišel je čas za uresničevanje projektov

BESEDILO: OO SDS MORAVČE

V letu 2019 pričakujemo, da se bodo v občini končno začeli uresničevati nekateri projekti, o katerih se je govorilo že vrsto let. Skrajni čas je, da Občina Moravče prične z izgradnjo širokopašne infrastrukture za dostop do interneta v njenih 49 naseljih, vendar le, če se bo za to odločila vsaj četrtnina gospodinjstev v naselju. Gradnja doma starejših občanov ni več vprašljiva, saj je bilo končno gradbeno dovoljenje že izdano.

Kot veste, je bila slovenska javnost v preteklih dneh obveščena o problemu sanacije opuščenih peskokopov na območju Drtije. Država bo na tem področju morala narediti red. Želimo, da se dokončno uredi potek sanacije opuščenih peskokopov v Drtiji. Na vidiku je tudi sanacija na območju med Moravčami in Sotesko.

Pričakujemo začetek več projektov. Za nekatere od teh bo potrebno pridobiti zemljišča in finančna sredstva. V OO SDS Moravče ocenjujemo, da je možno izpeljati večino zastavljenih projektov že v tem mandatnem obdobju. Prevzeli bomo svoj del odgovornosti. Napovedujemo, da se bo na marsikaterem področju poostil nadzor nad delovanjem izvajalcev, ki opravljajo storitve za Občino. Vse liste, ki so zastopane v občinskem svetu, so bile konstruktivne, tako ni bilo težav pri sestavljanju delovnih teles, ki so bila ustanovljena soglasno. Občina Moravče ima sedaj samo enega podžupana, na mestu katerega ostaja Vitomir Cerar.

Spoštovane občanke in občani!

BESEDILO: SVETNIKI LISTE ŽUPANA MARTINA REBOLJA

Volilna evforija v Moravčah je končno za nami. Življenje se vrača v ustaljene tirnice. Delo na Občini poteka intenzivno, ustanovili in potrdili smo delovna telesa. Župan formira ekspertne delovne skupine, ki mu bodo pomagale in svetovale, da se pospeši razvoj občine na vseh področjih. Občani in občanke so se tudi že naveličali stalnih objav na televiziji in vprašanj, kaj se dogaja v Moravčah glede okolja in dovoza odpadkov v Moravško dolino, nestrpno pričakujejo jasne odgovore neodvisne raziskave ter potrebne ukrepe, da se končno ugotovi škodljivost že pripeljanega materiala in odpadkov, ki pa se še vedno dovažajo.

Glavno vprašanje, ki se pojavlja v Moravčah, je pričetek gradnje doma starejših. Mnogo občank in občanov po mnogih letih neizpolnjenih obljub o gradnji doma, dejansko več ne verjame v njegovo izgradnjo. Upamo in želimo, da bomo vsi skupaj – župan in občinski svet – vendarle uspeli uresničiti dolgoletno željo Moravčanov in zgradili pričakovani dom, kajti največja želja vseh naših občanov, ki danes bivajo po domovih po vsej Sloveniji, je, da jesen življenja preživijo v domačem kraju. Časa za izgradnjo doma je malo. V primeru, da nam ne uspe, se možnost izgradnje odmakne daleč v prihodnost. Zatorej združimo vse moči in premaknimo projekt z mrtve točke.

SDS

Leto je naokoli, in zopet je čas, da uskladimo kompase...

Delo preteklega leta bomo obudili na

ZBORU ČLANOV

PLANINSKEGA DRUŠTVA MORAVČE

v SOBOTO, 23. FEBRUARJA 2019, ob 18⁰⁰,

na Planinskem domu na Uštah - Žerenku.

VABLJENI!



Obvestilo o gradnji optičnega omrežja

Podjetje RUNE-SI d.o.o. gradi najsodobnejše optično omrežje zelo velikih hitrosti (večje od 1 Gb/s) za vse potencialne uporabnike na redko poseljenih območjih v Sloveniji, na katerih sicer obstoječi operaterji telekomunikacij nimajo tržnega interesa graditi lastna omrežja.

Prednosti, ki jih prinaša optično omrežje, pa niso le v hitrosti prenosa podatkov, ki omogočajo kvalitetnejše televizijske storitve in brskanje po spletu, pač pa gre za storitve, ki dvigajo kakovost življenja, kot npr. delo na daljavo, e-uprava, e-zdravstvo, spletno nakupovanje itd.

"Do storitev v omrežju RUNE bodo lahko dostopali samo tisti uporabniki, ki bodo naročili izgradnjo priključka in bodo priključeni na optično infrastrukturo RUNE."

Odprto omrežje

Storitve bo uporabnikom v omrežju ponujalo več različnih ponudnikov. Uporabnik bo imel možnost proste izbire ponudnika storitev, ki je glede na ceno in kakovost storitev zanj najugodnejši, saj upravitelj omrežja vsem operaterjem storitev zagotavlja enakopraven dostop in najem omrežja pod enakimi pogoji. V primeru nezadovoljstva s trenutnim ponudnikom, bo imel uporabnik možnost njegove zamenjave.

Kaj zajema plačilo priključnine za izgradnjo priključka?

Financiranje celotne izgradnje omrežja RUNE zagotovi nosilec projekta sam, uporabniki plačajo samo notranjo hišno inštalacijo v enkratnem znesku 150 € (DDV vključen) in vključuje:

- **montažo optičnega kabla znotraj hiše;**
- **priklop optičnega modema pri stranki;**
- **preizkus delovanja povezave.**

Po izvedbi priključka stranka postane lastnik vse notranje inštalacije razen modema, ki ostane v lasti RUNE SI, da ga lahko po potrebi zamenjamo.

Izgradnja sekundarnega dela omrežja

Sekundarni del omrežja je del med glavnim vodom (ki bo šel po pločniku oz. bankini) ter fasado objekta. Ta del omrežja se lahko zgradi na dva načina, bodisi po zraku (po obstoječih elektro ali telekomunikacijskih drogovih) ali pa po tleh. V slednjem primeru je potreben izkop po zemljišču lastnika objekta. Izkop si mora vsak naročnik zagotoviti sam, RUNE priskrbi le material, se pravi cev za optični kabel.

V preteklosti se je namreč praksa, da se koplje po zasebnih parcelah, izkazala za nepraktično, saj je prihajalo do nesporazumov glede lokacije izkopa ter služnosti, ki v tem primeru veljajo za nedoločen čas, kar v teoriji pomeni, da lahko lastnik služnosti kadarkoli pride in ponovno razkoplje zemljišče, če so potrebna popravila na omrežju.

Z gradnjo bomo začeli pozno spomladi oziroma zgodaj poleti, se pravi nekje med majem in junijem. Pred tem so gospodinjstva na dom dobila predpristopne izjave, ki še niso zavezujoče, vendar nam služijo kot povratna informacija o interesu občanov za izgradnjo omrežja.

Ali lahko dobim priključek RUNE pozneje?

Uporabnikom, ki priključka v času gradnje RUNE omrežja priključka ne bodo naročili, bo optični priključek RUNE samo omogočen (ne bo zgrajen do hiše). Uporabniki lahko priključek naročijo in dobijo kadar koli. Strošek izgradnje priključka bo v primeru poznejšega naročila bistveno višji kot med gradnjo celotnega omrežja RUNE.

Kontakt

www.ruralnetwork.eu
dominik.salamon@ruralnetwork.eu
marko.salamon@ruralnetwork.eu

Avtor: PAUL RUDNICK • Priredba scenarija: Alenka Gotar
Nastopajo: PEVSKA ŠOLA MAG. ART. ALENKE GOTAR, GLASBENA ŠOLA LOGATEC IN GOSTI

**NUNE
(za) POJEJO**

MUZIKAL

SLOVENSKA KOMIČNA GLASBENA PRIREDBA FILMA

**PETEK, 29. 3. 2019, OB 20.00
KULTURNI DOM MORAVČE**

Predprodaja kart:
Kavarna Detelca v Moravčah

SPONZORJI: 

Vreména bodo Kranjcem se zjasnile ...

BESEDILO: MAG. TATJANA ČOP



Tamburaški orkester Vrhpolje je navdušil z Melodijami iz Poljanske doline in s priredbo Kodrovega Cvetja v jeseni, ki so ga popestrili s simpatičnim gledališkim vložkom. Natalija Brodar je recitirala Vodnikovo pesem Moj spomenik, Lovro Levračič pa Dramilo. Program je povezovala Mira Smrkolj.

Na predvečer obletnice smrti našega pesniškega velikana dr. Franceta Prešerna smo v Kulturnem domu Moravče prisostvovali proslavi, ki bi jo težko opisali z eno besedo. Lahko pa si izposodimo zgornji navedek iz Prešernovega *Sonetnega venca*.

Kadar si ljudje utrgajo del prostega časa in pogosto tudi nekaj iz lastne denarnice, da bi peli in igrali v orkestrih in na gledališkem odru, to zanesljivo pomeni svetlo prihodnost za cel narod. Dokler sta v ljudeh želja po ustvarjanju in veselje do pristnega druženja, ima

narod prihodnost. Zato smo lahko po obisku prireditve ob kulturnem dnevu v Moravčah prepričani, da bo nad Moravško dolino še dolgo modro nebo. Zato, ker se za sleherno točko kulturnega programa skrivajo ure in ure dela umetniških vodij, pevcev, tamburašev, igralcev in recitatorjev, ki jim to ni odveč. Ker uživajo v tem, kar delajo, in ker delajo za ljudi, ki to cenijo. Se zavedamo, kakšno neprecenljivo bogastvo imamo? Zato nas dejstvo, da je France Prešeren prišel v Moravče, da bi prisluhnil ljudskim pevcem, ni presenetilo.

"Se zavedamo, kakšno neprecenljivo bogastvo imamo?"



Za prešeren začetek je poskrbel KID Limbar. Po uvodni Zdravljici so zapeli še pesmi Vršac, Domovini in istrsko ljudsko Kantaj Nineta.

»Kam drugam pa naj bi sploh šel?« smo po tihem mislili, ko nam je o Prešernovem življenju in delu govoril gost večera, pisatelj in publicist Ivan Sivec. Kot vselej je na zanimiv način predstavil zgodovino slovenske besede, od Brižinskih spomenikov do Prešerna in njegovih sodobnikov. O tem, da je jezik živ in se ne pusti stlačiti v kalupe, smo slišali v pesmi Andreja Rozmana Roze, ki na koncu le pove, da kljub tujim besedam, ki so si s špičastimi komolci utrle pot v slovenski jezik, ostaja najslajša beseda »potica«.



Ivan Sivec se je Moravčankam in Moravčanom še posebno pripil in približal z romantičnim zgodovinskim romanom *Ne pozabi najine ljubezni, ki se dogaja na gradu Tuštanj*. Na prireditvi je na zanimiv način na kratko predstavil razvoj slovenskega jezika, nato pa predvsem manj znana dejstva o življenju in delu dr. Franceta Prešerna in njegovih sodobnikov.

Peški oktet je zapel *Ipavčevo pesem Slovenec sem* in *Juvančev Spomin na zimski večer*. Darko Brvar pa je popestril njihov nastop s pesmijo Andreja Rozmana Roze *Našemu jeziku najljubše tuje besede*.



Velik koncert v mali cerkvi

BESEDILO: IRENA MALOVRH, FOTOGRAFIJA: MARTIN CAPUDER



Komorni zbor Limbar je v cerkvi svetega Andreja priredil že štiriindvajseti koncert.

Vdo zadnjega koticčka napolnjeni cerkvi sv. Andreja so se božične pesmi prepletale z vizionarskimi besedami pred stoletjem umrlega literata Ivana Cankarja, ki sta jih oživila Alojzij Štefan in Tadej Uršič. Pod umetniškim vodstvom zborovodja Tomaža Pirnata, orgelski spremljavi dr. Veronike Šarec ter flavtistk Jerce Pavli in Maše Svetlin sta se glasba in besedilo subtilno dopolnjevala v sporočilu groze ter zmage življenja.

Komorni zbor Limbar je na dan svetega Štefana že štiriindvajsetič s koncertom božičnih pesmi počastil dan samostojnosti in enotnosti in v jubilejnem letu 2018 občuteno prepletel spomin na stoto obletnico smrti Ivana Cankarja in konca prve svetovne vojne.

Vizijo nesmisla vojne, ki jo je naš veliki pisatelj Cankar občutil kot vesoljno grozo, krivico in strašno ponižanje človeka, so pevci uvedli z zborovsko priredbo Bachove skladbe Pridi, sladka smrt. Ob prepletu besedila iz Cankarjevih črtic, ki so nastajale v času velike svetovne morije in izšle zbrane v delu Podoba iz sanj, so se ob najbolj pretresljivih pripovedih človeškega bivanja zvrstile zborovske pesmi slovenskih avtorjev: Vrabca, Tomca, Ačka ...

Vrabčeva uglasbitev Bila je noč je izpoved o noči, v kateri se je božja milost kot luč razlila na zemljo. Tudi Cankar je o tej noči zapisal hvalnico Luč je in Bog je, v kateri prebujajo upanje tudi za uboge, zaničevane, zavržene. Vsi bodo sprejeti, nihče pozabljen. Da bo iz tega vstala naša domovina, je vedel že Cankar, njegov odlomek o enotnosti, miru in slogi pa nam da slutiti, da smo po mnogih rodovih izsanjali samostojno državo, kar je uglasbil Jakob Aljaž v skladbi Slovenska zemlja.

Sledil je nagovor moravškega župana dr. Milana Balažica, ki je zbranim izrekel praznično voščilo. Ob čestitki za dan samostojnosti in enotnosti je orisal pomembnost tega zgodovinskega dogodka. Po zahvalah in voščilu predsednice KID Limbar Elizabete Pirnat vsem sodelujočim in navzočim se je Komorni zbor Limbar poslovil z nepogrešljivo božično, največkrat izvajano vokalno skladbo Sveta noč v priredbi M. Cudermana.

Peški oktet znova napolnil cerkev

BESEDILO IN FOTOGRAFIJA: AJDA LALIČ

Na dan samostojnosti in enotnosti, 26. decembra, je Peški oktet organiziral enajsti praznični koncert. Koncert je obarvan božično in v znamenju državnega praznika ni manjkala domovinska pesem.

Obiskovalci vsako leto težko pričakujemo program, ki ga člani okteta pripravijo, saj jim zamisli nikoli ne zmanjka. Ena stalnica ostaja, Bernarda Mal, ki je že od samega začetka voditeljica koncertov Peškega okteta. Zakaj je temu tako, ni nobena uganka. Bernarda zna izbrati prave besede, ki že tako prazničen koncert naredijo lepši.

V prvem delu koncerta so prevladovali božične pesmi, ki so v praznično okrašeni in nabito polni peški cerkvi še kako lepo odzvanjale. Nato je sledil premor, med katerim obiskovalci vedno nestrpnost pričakujemo glasbene goste. Običajno poleg glavnega gosta poslušalce preseneti podmladek okteta. Letos je svoj krstni nastop doživela 9-letna Manca Barlič, ki je zaigrala 2 skladbi na klavirju in si prislužila bučen aplavz. Sledil je nastop gostujočega komornega zbora Šutna. Z njimi so člani okteta na koncu njihovega nastopa odpeli še skupno pesem Sveto noč.



Sledil je drugi sklop pesmi, v katerem je Peški oktet odpel ljudske in domovinske pesmi, na koncu še priredbe bolj znanih popevk, kot so: Zate, Sam en poljub in Bela snežinka. Ob pesmi Sam en poljub se je članom okteta pridružil kitarist Gašper Barlič. Nekaj pesmi je s klavirjem spremljala Katja Kos. Začetek koncerta si je ogledal župan dr. Milan Balažič, ki je oktet in obiskovalce tudi kratko nagovoril.

Ob koncu koncerta so se člani okteta zahvalili vsem, ki so najbolj zaslužni za izvedbo prireditve in za dobro delovanje okteta nasploh: umetniškemu vodji Petru Pirnatu in Katji Kos, ki spremlja oktet na skoraj vseh vajah. Na koncu koncerta so se člani okteta pošalili, da so očitno oni tako vroči, da odkar obstaja božični koncert njihovega okteta, za božič ni več snega.

Odločitev, ali bi naslednje praznike raje imeli sneg ali koncert, so prepustili anketi na njihovem Facebook profilu, a nihče ni dvomil v to, da bo izglasovan koncert. Malo za šalo, malo zares – koncert Peškega okteta je postal bolj tradicionalen kot sneg za božič. Upamo, da ga bomo doživeli tudi prihodnje leto.

Prešern(ov)o pero že

BESEDILO: ALENKA TOMINŠEK

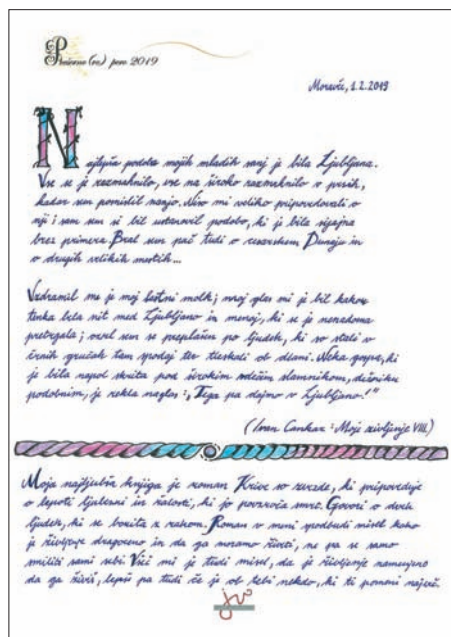
4



a Osnovni šoli Jurija Vege so že četrto leto zapored organizirali tekmovanje za Prešerno(vo) pero. Ideja za tekmovanje se je porodila ravnateljici in skupaj z Bernardo Mal, ki jo je dodelala in izpeljala, sta položili temeljni kamen zdaj že četrtemu tekmovanju.

V decembru je bil objavljen razpis za tekmovanje. Po vseh razredih so se učenci pripravljali nanj v času pouka, izostali niso niti naši najmlajši,

prvošolčki, ki so z veliko vnemo okraševali že zapisano. Učitelji so pri vseh predmetih vsakodnevno opozarjali na obliko pisave, razporeditev zapisa na papirju, pisanje datuma, naslovov. Tekmovanja ne razumemo kot umetelne oblike črk oz. pisave, ampak želimo doseči zgolj preglednost, orientacijo, berljivost črk, estetiko in nenazadnje tudi humor. Poleg tega učitelji likovnega pouka učencem predstavljajo okraševanje prve črke ter oblikovanje okrasne vrstice. V tednu pred slovenskim kulturnim praznikom je bilo tekmovanje izvedeno za vse tekmovalce, tudi tiste s podružnice in odraslih, na matični šoli. Organizacija tekmovanja je že utečena. Za izvedbo tekmovanja so poskrbele tri učiteljice. Učenci, ki jim je tekmovanje izziv in ga jemljejo kar se da resno, so tekmovali pod šiframi, tako je bilo poskrbljeno za regularnost tekmovanja. Šestčlanska komisija je izbrala po en najboljši izdelek v vsakem razredu, tako med fanti kot med dekleti. Za pero so se potegovali tudi trije odrasli iz PGD Moravče in KD Tine Kos Moravče. Šola si želi širiti inovativni projekt v ožje in širše okolje med vse generacije. Posebnost letošnjega tekmovanja je gripa, ki je prvoprijavljene tekmovalce zadržala v postelji in so jih nadomestile rezerve. Tako morda niso nastali najboljši izdelki, so pa dobili priložnost učenci, ki se jim uvrstitev na tekmovanje običajno izmuzne. Prepis besedila je obeleževal iztekajoče se Cankarjevo leto, saj so bila besedila vzeta iz Mojega življenja, avtobiografskih črtic. Prvič so bila podeljena tudi peresa po izboru ravnateljice za izdelke posebne vrednosti, kar pomeni za velik napredek v grafomotoriki ali pa izrazito doseganje posameznega merilnika. Prešerno(va) peresa, zimezelen iz Prešernove hiše in priznanja z obrazložitvijo so bila podeljena na prireditvi ob kulturnem prazniku, ki je potekala pod skrbnim vodstvom učiteljice Božene Groboljšek. Tu so nastopali učenci mladinskega pevskega zbora Muc art, tokrat pod vodstvom zborovodkinje Barbare Fale. Zapeli so slovensko himno ter zaključno pesem o Piki Nogavički. Po Zdravljici je sledila uprizoritev Prešernove pesmi Od lepe Vide, ki so jo pripravili učenci izbirnega predmeta umetnost z učiteljico Ksenijo Volf. Predstavili so se tudi učenci gledališkega krožka, pod mentorstvom Božene Groboljšek, ki so napisali in uprizorili krajšo igrico o navihani deklici, Piki Nogavički. In nenazadnje je bilo podeljenih 23 Prešern(ov)ih peres.



Eden od zmagovalnih izdelkov za Prešernovo pero 2019. Komisija je izdelek izbrala zaradi umetniškega izgleda celotnega izdelka, saj je avtorica poleg okrašene začetnice in vrstice uporabila odeljeno začetnico v večih povedih.

Od kod je moravški maček?

BESEDILO: MITJA RADOŠEVIČ

Starejši gotovo še poznajo zbadljivo pesmico, s katero so včasih dražili Moravčane; mlajši se z njo lahko seznanijo v moravški bibliji, knjigi Staneta Stražarja *Moravska dolina, Življenje pod Limbarsko goro*, na str. 219–220. Tam je takole zapisana:

*Moravčani se skup zbero
starega mačka odero
dva za noge, dva za rep,
maček ma prekratek rep.*

*Moravčani so pa mačka klal
na Trzen so pa rep poslal
zjutraj je še miš lovil
opoldne pa že v piskru bil.*

Avtor knjige pravi, da je pesem nastala, ko je neki moravški gostilničar družbi postregel namesto z zajcem s pečenim mačkom; ko so gostje pečenje pojedli, se je pošalil: »Mav, pa dobro je bilo.« Kaj pa če ni bilo čisto tako? Če prelistamo Trdinove Bajke in povesti o Gorjancih, namreč v eni od njih z naslovom Peter in Pavel naletimo na tole zanimivo zgodbo:

Potikal se je po Gorjancih neki Kolba, bivši vojak. Delati ni hotel ničesar, najrajši bi bil sedel ves dan pri majoliki, kratkočasil ljudi z burkami in jim prepeval svoje in tuje pesmi. [...] Izmed njegovih pesmi je naredila največ hrupa in smeha po vsej krški dolini zabavljica, s katero je pikal Brusničane. Ko se je vršilo pri njih proščanje, so ga bili razžalili, ker ga niso poklicali nikjer k pijači. Srdit sede na tla pod lipo in se zamisli. Sedel in premišljeval je do mraka, potem pa začel korakati gor in dol po vasi in prepevati:

*Brusničani se vkup zbero –
in star'ga mačka odero itd.*

Grofu [Erger-Bergerju] je povedala za to pesem najprej Meta [grajska gospodinja]. On se je je jako obveselil. Brusnice mu že tako niso bile po volji, ker so bile prevelike; dobro pa je tudi vedel, kako iz srca sovražijo Brusničani že od nekdanj gospodo. Poslal je po Kolbo, da je pel to zabavljico med obedom, pri katerem je bilo več tujih gostov, med njimi tudi neki vitez iz moravškega okolja. Pesem in napev sta se priljubila vsem poslušalcem. Kolba je dobil za nagrado toliko vina, kolikor ga je nesti mogel [...]. Njegovo pesem si je zapisal moravški vitez in jo nesel s sabo domov. Iz istih razlogov kakor grof Brusničane, je sovražil on Moravčane. Sklical je svoje hlapce in jim zapovedal, da se morajo zabavljice naučiti in dražiti z njo z drugimi fanti vred vražje

Moravčane. Izpremenil je samo nekatera imena, druge besede so ostale, kakor jih je zložil Kolba. Kmalu je donelo od Save do Snežnikov po vsem Gorenjskem:

*Moravčani se vkup zbero –
in star'ga mačka odero itd.*

Je torej tale maček v pesem skočil iz domačega piskra ali pa se je na moravško stran priklatil prav izpod Gorjancev? Kakor koli že, danes mu domovinske pravice najbrž ne gre več odrekati, saj je – kot je že pred 40 leti zapisal Stane Stražar – že dolgo preteklost in ne izzove več pretefov in ne terja žrtev, ampak se mu domačini samo še nasmehnejo.



Na razpisu za oblikovanje Moravske blagovne znamke Turističnega društva Moravče je zmagal znak, ki izhaja iz zgodbe o moravškem mačku. Poleg napisal Moravče, ki tvori ogrodje znaka sta barvno izpostavljeni hrbet (hrbovje) in rep (Rača). Znak je oblikoval mag. Blaž Slapar.

Petdeset let teritorialne obrambe v Sloveniji

BESEDILO: JANEZ GREGORIČ

Zgodovina pred nastankom republiških TO

Slovenci smo na vojaškem področju zamudili edinstveno priložnost, da po drugi svetovni vojni obdržimo lastno slovensko vojsko. Takratni vrhovni poveljnik Jugoslavije Josip Broz Tito je prelomil obljubo, da bodo Slovenci obdržali svojo vojsko, ki jo je dal slovenski delegaciji na zasedanju AVNOJ v novembru 1943. V maju leta 1945 je odpravil Glavno poveljstvo NOV in PO (partizanskih odredov) Slovenije. Številne enote do tedaj, etnično dokaj čiste slovenske vojske, so bile razpuščene in preoblikovane in premeščene na ozemlja drugih republik. To je bil hud udarec prizadevanjem po ohranjanju čim večje samostojnosti in suverenosti slovenskega naroda.

Tako je jugoslovanska vojska prevzela model organiziranosti svoje vzornice Rdeče armade. Zasnova je bila na splošni vojaški obveznosti moških z izven teritorialnem načelom popolnjevanja, poklicnimi častniki in podčastniki, s strogo centraliziranim vodenjem, uporabo le enega poveljevalnega in uradnega jezika ter marksistično – leninistično ideologijo, ki se je odražala v edini dovoljeni in med poveljniškim kadrom obvezni partiji – KPJ.

Leta 1948 je nastal krčevit politični spor med jugoslovanskim in sovjetskim vodstvom, ki je zahteval temeljito čistko med poveljniškim kadrom in splošen odklon od vzhodnega bloka, ki ga je vodila in usmerjala tedanja ZSSR.

Jugoslavija se je tedaj zelo približala leta 1949 ustanovljeni zvezi zahodnih držav – Nato in obnem ameriškega vplivu. Med letoma 1951 in 1955 je Jugoslavija sprejela zelo obsežno ameriško vojaško in gospodarsko pomoč, ki je med drugim vključevala prva reaktivna bojna letala tipa F-4 v oborožitvi JA (jugoslovanske armade). Leta 1961 je bila v Beogradu ustanovljena zveza novega gibanja neuvrščenih držav, pri kateri je imela Jugoslavija

"Proces dozorevanja slovenskega naroda v nacijo je bil dolgotrajen proces z različnimi vzponi in padci."

vodilno vlogo. Pri vsem tem se je Tito izkazal kot moder strateg, a žal ni izkoristil vsega kapitala, ki mu ga je ponujal nastali geostrateški položaj. Neuvrščene države so bile kot nekakšen tampon med obema svetovnim blokoma. Zaradi jugoslovanske politične podpore Egiptu v vojni s Francijo, Veliko Britanijo in Izraelom so se ohladili tudi odnosi z zahodnimi državami.

Vojna Američanov v Vietnamu, ki sta ga podpirali Kitajska in Sovjetska zveza, je izzvala množične proteste po svetu. Tudi v nekdanji Češkoslovaški je prišlo do množičnih zahtev do večje liberalizacije, večjih svoboščin v javnem življenju, tržne ekonomije in uvedbe večstrankarstva.

Takrat se je zganila tudi Sovjetska zveza in z vsemi svojimi zaveznicami vzhodnega bloka, razen Romunije in v noči z 20. na 21. avgust leta 1968 napadla Češkoslovaško. Na podlagi teh svetovnih dogajanj in možnostjo agresije varšavskega pakta na Jugoslavijo je začela z reformami v svoji strukturi tudi JLA.

Leto 1968 – začetek teritorialne obrambe v Sloveniji

Jeseni leta 1968 se je začela organizirati teritorialna obramba (TO) v tedanji Socialistični Republiki Sloveniji in ostalih republikah ter avtonomnih pokrajinah. Razvila se je znotraj obrambnega sistema SFRJ (Socialistična federativna republika Jugoslavija). Povezana je bila s spremembami jugoslovanske vojaške doktrine in doktrine SLO (splošnega ljudskega odpora) ter nekaj let kasneje še njenega dodatka DS (družbene samozaščite). Strategija oboroženega boja je temeljila na 2 komponentah – JLA in TO. JLA naj bi sprejela prvi udar potencialnega

sovražnika in delovala v glavnih smereh prodora, TO pa bi na pomožnih smereh izvajala kontrolo in vršila oborožen boj na začasno zasedenem ozemlju.

JLA je bila v popolni zvezni pristojnosti, TO pa v delni pristojnosti posameznih republik, njeno financiranje pa tudi dolžnost občin in delovnih organizacij. V letu 1968 do 1969 so se ustanovili conski štabi za SLO in se v vojaškem pogledu razdelili na šest pokrajin: Primorska, Ljubljana, Gorenjska, Dolenjska, vzhodno Štajerska in zahodna Štajerska.

Na domžalskem področju je bil leta 1969 ustanovljen Kamniški partizanski odred, ki se je popolnjeval iz tedanjih občin Domžale in Kamnik. Odred je bil sestavljen iz treh bataljonov, prvi komandant pa je



Teritorialna obramba je bila s tedanjo milico odločilni dejavnik osamosvojitve.

postal general polkovnik Rudolf Hribernik – Svarun. Prvi komandant TO ljubljanske pokrajine pa je bil polkovnik Anton Mlakar.

V OŠTO Domžale je bil komandant podpolkovnik Stane Česen, v letu 1976 ga je nadomestil kapetan fregate Janez Vreček, v letu 1977 do leta 1980 pa je bil komandant podporočnik Miloš Popovič. Od leta 1981 do 1987 je bil komandant kapetan I. razreda Igor Kuzmič, zadnji do leta 1991 pa je bil kapetan I. razreda Bojan Končan.

Komandanta 34. brigade TO Matija Blejč – Plamen sta bila kapetan I. razreda/major Anton Lipovšek (1981-1985) in kapetan I. razreda Dominik Grmek (1986-1990). Komandanta 1. bataljona Domžale sta bila kapetan I. razreda Anton Železnik (1976-1980) in poročnik Martin Kosmina (1981-1990). 2. bataljon Domžale pa so vodili kapetan Anton Tavčar (1979-1983), kapetan Jože Kosmač (1984-1986) in kapetan I. razreda Janez Kušar (1987-1990).

Prednosti slovenske TO

TO je delovala po teritorialnem principu in njeni pripadniki so bili tisti, ki so najbolj poznali teren, na katerem so bili razporejeni. Slovenska TO je imela posebne uniforme, ki so bile drugačne od JA.

Z rastjo TO se je razvijal tudi jezik poveljevanja, ki je bil slovenski, na kar so bili pripadniki izjemno ponosni. Slovenska TO ni bila zadovoljna s trofejnim orožjem, ki ga jim je vsiljevala JA, sistematično, s pomočjo občin in delovnih organizacij se je kupovalo sodobno orožje.

Slovenska TO je bila etnično dokaj čista, kar se je poznalo v odločilnem času osamosvajanja. V sestavi TO je bila tudi NZ (narodna zaščita).

Odločilni dejavnik osamosvojitve, skupaj z milico

Jugoslovanska armada je v letu 1990 poskušala razorožiti TO, vendar ji to v celoti ni nikdar uspelo. Predvsem pa ji ni uspelo ukloniti volje pripadnikov TO in milice, kakor tudi ne volje celotnega slovenskega naroda do vzpostavitve samostojne države in se iz naroda spremeniti v nacijo.

Ob koncu gre zahvala vsem pripadnikom TO skozi celotno njeno zgodovinsko obdobje, kajti v vsakem mozaiku šteje prav vsak, pa če tudi najmanjši delček.

Od praznovanja dneva žensk je minilo 110 let

BESEDILO: MAG. TATJANA ČOP

Ko se je leta 1889 dvaintridesetletna Nemka Clara Zetkin začela boriti za enakopravnost žensk, je bil njihov položaj v družbi porazen. V tovarnah, bolnišnicah in pisarnah so opravljale enako težka ali celo bolj zahtevna dela za znatno nižje plačilo. O volilni pravici žensk niso smele na glas spregovoriti. Ko so protestirale, so bile deležne grobih udarcev in hudih poškodb. Najbolj uporniške so zapirali in jim odvzemali otroke. Pod pritiskom okolice so mnogim obrnili hrbet tudi tisti, ki so jim na oltarju obljubili zvestobo – njihovi možje.

Clara Zetkin je pobudo za mednarodni praznik žensk podala leta 1910 na drugi mednarodni konferenci socialističnih žensk.

Dan žensk so prvič praznovali v Združenih državah Amerike 28. februarja pred stodesetimi leti, v Evropi pa leto kasneje, vendar praznik še sedem let ni imel točno določenega datuma. Praznovali so ga marca ali maja. Na Avstro-Ogrskem so prvič praznovali dan žensk 19. marca 1911. Na Dunaju se je zbralo dvajset tisoč ljudi – tako žensk kot moških, v Ljubljani le deset žensk. Dan žensk so obeležili še v Idriji in Trstu.

Leta 1917 so določili skupni datum mednarodnega dneva žensk – 8. marec. Praznik je nastal tudi v spomin na 123 delavk (starih od 14 do 43 let) in 23 delavcev, ki so umrli v požaru v newyorški tovarni ženskih bluz Triangle 25. marca leta 1911. Do požara je prišlo zaradi dotrajanih strojev, nihče pa ni pravo-

Drage občanke, iskrene čestitke ob 8. marcu, mednarodnem prazniku vseh žensk, ki so ponosne na svoje delo in na svojo vlogo v družbi in družini.

Uredništvo in občinska uprava

časno ukrepal, da bi jih rešili iz goreče tovarne, ki se je nahajala v 8. nadstropju. Dan praznika, 8. marec, so izbrali, ker so na ta dan, tudi v New Yorku, že leta 1857 delavke v tekstilni industriji, prvič stavkale zaradi neznosnih delovnih razmer in nizkih mezd.

Na Slovenskem so ženske dobile volilno pravico 11. avgusta 1945.

Kako do gozdne vlake?

BESEDILO: BOŠTJAN ŠNEBERGER, REVIRNI GOZDAR

Društvo lastnikov gozdov Tisa Domžale je v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije (ZGS), Krajevna enota Domžale, 6. decembra organiziralo predavanje o gozdnih vlakah. Poleg članov društva so se povabilu odzvali tudi nekateri bagristi, ki imajo že izkušnje z gradnjo vlak. Predavanje je bilo v lovski koči Lovske družine Moravče, vodil ga je revirni gozdar Andrej Žagar, sodelovali pa so tudi vodja Krajevne enote Domžale Bogdan Bartol ter revirna gozdarja Miro Colnar in Boštjan Šneberger.

Andrej Žagar je na kratko predstavil, kaj vse potrebuje lastnik gozda, preden lahko gradi vlako. Zakon o gozdovih in drugi zakoni, ki urejajo to področje, zahtevajo, da mora vsak lastnik pridobiti dovoljenje za gradnjo vlake oz. elaborat vlak, ki ga izdela ZGS. V elaboratu vlak gozdar določi, katera soglasja potrebuje lastnik (npr. soglasje lastnikov sosednjih parcel, soglasje Zavoda za varstvo kulture, Zavoda za varstvo narave, vodovarstveno soglasje...) in določi tehnične elemente vlake (širina, naklon vlake...). Ko lastnik pridobi vsa soglasja, izda soglasje tudi ZGS.

Na kratko je predstavil tudi gradnjo vlak. Posebej je poudaril, da naklon vlake ne sme biti večji od 25%. Če je mogoče, se je potrebno izogibati serpentinam na gozdnih vlakah. Treba je urediti ustrezno odvodnjavanje vlake.

Med predavanjem so tudi udeleženci predavanja delili med seboj svoje izkušnje in težave pri gradnji in uporabi vlak, po predavanju smo praktično prikazali trasiranje gozdne vlake na terenu s pomočjo naklonomera.

Zahvaljujemo se članom Lovske družine Moravče, ki so nam prijazno odstopili prostor v lovski koči.

Brezplačni izobraževalni tečaji

BESEDILO: SANDRA KATIČ



Izobraževalni center GE OSS d.o.o.
Cesta komandanta Staneta 2, 1270 Litija
t: 01 898 0570
g: 031 759 355
e-pošta: info@ic-geoss.si

Izobraževalni center Geoss ponuja skupaj s partnerji v okviru projekta »KORAK – KOMPE-TENCE ZA RAZVOJ KARIERE« različna brezplačna usposabljanja in izobraževanja, v katere se lahko vključite tudi občani Moravč.

Programi so namenjeni tako zaposlenim kot brezposelnim osebam (starejšim od 45 let, prednost pri vključitvi imajo tisti s pridobljeno največ srednješolsko izobrazbo). Namen projekta je izboljšati kompetence oseb za boljšo zaposljivost na trgu dela ter osebni razvoj za aktivnejše delovanje v sodobni družbi.

Trenutno potekajo vpisi v naslednje brezplačne programe:

- **Angleščina A1, 60 ur (februar 2019)**
- **Angleščina A2, 60 ur (april 2019)**
- **Uporabno računalništvo v vsakdanjem življenju, 40 ur (februar 2019)**
- **Komunikacija s strankami, 40 ur (marec 2019)**
- **Zdrav življenjski slog, 40 ur (marec 2019)**
- **Excel, 40 ur (maj 2019)**
- **Program priprav na opravljanje izpita iz slovenskega jezika, 30 ur (februar 2019)**

Programi potekajo na sedežu IC Geoss, Cesta komandanta Staneta 2 v Litiji. Za več informacij in prijave nas pokličite na 031 759 355 ali nam pišite na info@ic-geoss.si.

Projekt KORAK sofinancirata Republika Slovenija, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

OBČINA MORAVČE
VABI NA

VESELE ZIMSKE URICE
ZA OTROKE

sobota, 16. 2. 2019, ob 10.00
v dvorani KD Moravče
otroška predstava Peter Pan

*
sobota, 23. 2. 2019, ob 10.00
v avli KD Moravče
ustvarjalna delavnica: Izdelajmo lutke z liki iz Petra Pana

Prireditvi sta brezplačni.
Na delavnico naj otroci s seboj prinesejo
škarje in tekoče lepilo (za papir ali les).

Obvestila KSS

PAVLA PIRNAT in PETRA BURJA, TERENSKI KMETIJSKI SVETOVALKI



Oddelek za kmetijsko svetovanje

Izpostava Domžale
Vir, Šaranovičeva cesta 21a, 1230 Domžale
t: 01 724 48 55
e-pošta: pavla.pirnat@lj.kgzs.si,
irena.zlatnar@lj.kgzs.si
www.lj.kgzs.si

Uradne ure:

ponedeljek in sredo: 8.00 - 11.00
ostalo po dogovoru

Izobraževanje v Moravčah

V okviru javnega svetovanja vas vabimo na strokovno izobraževanje, ki bo v ponedeljek, 18. februarja 2019, ob 9.30, v Kulturnem domu v Moravčah (Vegova ulica 9). Predavanji bosta imela specialist za travništvo in pridelovanje krme Anton Zavodnik in specialistka za živinorejo Jasmina Slatnar, oba KGZS-Zavod LJ.

Temi predavanj:

- **Gnojenje/obnova travnikov.** Kako z ustreznim gnojenjem in pogostostjo oziroma vrste rabe zagotoviti rastlinsko pestrost travne ruše, obenem pa preprečiti razvoj različnih vrst plevelov, npr. topolistno kislico (ščavje, šavel).

- **Optimalen obrok govedi v ekstenzivni reji.** Zagotavljanje kakovostne reje domačih živali, kot sta pozitiven prirast in dobro počutje domačih živali v največji meri zavisi od ustreznega obroka, ki zadosti potrebam živali na različnih stopnjah njihovega razvoja. Kako zagotoviti minimalne potrebe živalim po hranilnih snoveh in še več boste izvedeli na izobraževanju. Vljudno vabljeni!

Izobraževanje na Viru

Člane kmetijskih gospodarstev in tistih, ki jih tematika zanima vabimo, da se udeležijo strokovnega predavanja, ki bo potekalo v torek, 26. februarja 2019, ob 9.30. na Viru pri Domžalah v veliki predavalnici Obrtno podjetniške zbornice Domžale, (Šaranovičeva cesta 21c). Predavali bosta specialistka za poljedelstvo Damjana Iljaš in specialistka za živinorejo Jasmina Slatnar pri KGZS –Zavod LJ.

Temi predavanj:

- **Pravilen kolobar: zdravi pridelki, dovolj organske snovi in manjši stroški pridelave.** Vrstenje in kombiniranje posevkov na njivah pomembno vpliva na zdravje tal, višino pridelka, prisotnost bolezni in škodljivcev. Kako sestaviti kolobar, ki bo ustrezen v določenem prostoru in času pa bo v prihodnosti pomembno vplival tudi na ekonomiko pridelave kmetijskih pridelkov.

• **Zrnate stročnice kot alternativni vir beljakovin v prehrani domačih živali.** Uspešne reje domačih živali ni brez kakovostne krme. Tako v intenzivnih kot tudi ekstenzivnih rejah pa zato lahko namesto razširjenih beljakovinskih rastlin (koruza) s pridom uporabljamo tudi druge, manj poznane oz. razširjene (soja, ogrščica, sončnica, buče). Kako jih uspešno vpeljati v obrok boste izvedeli na predavanju.

Po strokovnih predavanjih vam bomo predstavili tudi novosti ukrepov kmetijske politike pomembne pri oddaji zbirnih vlog v letošnjem letu in odgovorili na vaša vprašanja. Vljudno vabljeni!

Obvezna izobraževanja

Vsi, ki ste v letu 2018 uveljavljali katerega od kmetijsko okoljsko podnebnih ukrepov (KOPOP) ali ekološko kmetovanje (EK) ali dobrobit živali (DŽ govedo, DŽ drobnica), morate najkasneje do 15. marca 2019 opraviti obvezno izobraževanje. Vsem obveznikom so bila poslana pisna vabila. V kolikor ga kdo ni prejel, naj nas februarja pokliče za podrobnejše informacije.

Prenos plačilnih pravic

Že v prejšnji številki je bilo podrobno napisano, v katerih primerih je prenos plačilnih pravic smiseln. Ponovno pa opozarjamo na to, da je rok za prenos plačilnih pravic, ki se bodo lahko upoštevale pri zbirni vlogi 2019 možen le do 28. februarja. Vsi, ki boste prenašali plačilne pravice od 11. do 28. februarja, predvidoma do konca marca zaradi blokade ne boste mogli oddati zbirne vloge – to velja tako za prenosnika kot za prevzemnika. Pred prenosom plačilnih pravic uredite tudi prenos površin (GERK-ov) na Upravni enoti.

Povrnitev trošarine za 2018

Povrnitev trošarine za goriva, ki se uporabljajo za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije poteka pod enakimi izhodišči kot za pretekla leta. Vrača se 70 odstotkov zneska povprečne trošarine za dizel gorivo za leto 2018. Rok za oddajo vloge je do 30. junija 2019. Upravičenci do vračila dela trošarine za leto 2018 so uporabniki, ki so imeli na dan 30. junij 2018 v RS v uporabi toliko gozda in kmetijskih zemljišč po posameznih vrstah dejanske rabe (GERK), da skupna normativna poraba znaša vsaj 540 litrov, oz. vsaj 150 litrov za gozd. Če je lastnikov gozda več, izpolnijo vlagatelju pooblastilo, ki je del zahtevka (2. stran obrazca). Normativna poraba znaša za travnike, njive, travniški sadovnjak 200 l/ha, intenzivni sadovnjak 420 l/ha in za gozd 15 l/ha. Povečana je normativna poraba za dela v gozdovih, kjer se je izvajala sanacija (posek) zaradi

prenamnožitve podlubnikov. Ta znaša 60 l/ha, če je bil dejanski posek lubadark v letu 2018 enak ali večji od 35 m³ na ha gozda. V obrazec se vpiše le številka in datum odločbe zavoda. Tudi letos velja, da računov, ki so osnova za izpolnitev zahtevka ni potrebno pošiljati z izpolnjenim obrazcem, ampak jih morate hraniti doma (10 let). Račune bo potrebno poslati edino v primeru poziva pristojnega organa.

Letos je prvič možna tudi elektronska oddaja zahtevka preko portala eCarina (<http://ecarina.carina.gov.si>), kjer je na voljo brezplačna spletna aplikacija E-TROD. Možno pa je zahtevek oddati tudi še v fizični obliki na letos nekoliko spremenjenem obrazcu TRO-A, ki ga dobite na spletnih straneh finančne uprave www.fu.gov.si ali v lokalni KSS. Izpolnjenega pošljite priporočeno na naslov: Finančni urad Ljubljana, Oddelek za trošarine, Šmartinska 152a, 1524 Ljubljana.

Zbirna vloga 2019

Redni rok za oddajo zahtevkov zbirne vloge (t.i. subvencije) za ukrepe kmetijske politike bo potekal od 25. februarja do 6. maja 2019. Pogoji za oddajo zahtevkov so urejeni GERK-i, kar pomeni, da imate prijavljene vse površine, ki jih obdelujete in da prijavljena površina odraža dejansko stanje v naravi! Urejanje GERK-ov in drugih sprememb v RKG lahko naredite najkasneje do en dan pred oddajo zbirne vloge na Upravni enoti Domžale (stavba Občine, II. nadstropje), za kar je zaželeno, da se predhodno naročite preko centralne telefonske številke 7220-100.

Elektronski vnos zahtevkov v okviru zbirne vloge je obvezen in bo možen na lokacijah KSS. Za oddajo vloge se bo potrebno predhodno naročiti v času uradnih ur in sicer od srede, 20. februarja dalje. Prosimo, da s prijavo ne odlašate.

Letos država boljše skrbela za invalide

BESEDILO: EVA SAKSIDA

Sprvim januarjem 2019 je v veljavo stopil nov Pravilnik o osebni asistenci (Ur.l. RS, št. 57/18), ki je sistemsko urejen in podrobno ureja postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistencije. Asistenco financira država, uporabniki pa so zavezani polovico denarnega prejemka nameniti izbranemu izvajalcu za sofinanciranje osebne asistencije.

Zakon ureja definicijo osebne asistencije, postopek uveljavljanja, izvajanje in izvajalce ter financiranje asistencije, kar uresničuje osnovni namen Konvencije o pravicah invalidov. Omogoča jim pravico do enake obravnave, svobodne izbire, dostojanstva, samo-

stojnega ali samostojnejšega življenja v skupnosti in jih opolnomoči. Posamezniki tako sami ali preko svojega zakonitega zastopnika sodelujejo v družbi in samostojno sprejemajo odločitve v svojem življenju.

"Osebna asistenca omogoča neodvisnost, samostojnost in bolj kakovostno življenje invalidov."

Ministrstvo je z izvajalci, ki izpolnjujejo pogoje za izvajanje osebne asistencije, sklenilo pogodbo in jih vpisalo v register izvajalcev asistencije. Med izvajalci, ki izpolnjujejo pogoje in so vpisani v register izvajalcev, je tudi Društvo Vita – prostovoljna, nevladna, nestransarska, neprofitna humanitarna organizacija, ki združuje po nezgodni poškodbi možganov prizadete otroke, mladino in odrasle ter svojce, strokovnjake, prijatelje, prostovoljce in humanitarne sodelavce. Poleg oseb po poškodbi možganov se v aktivnosti društva in dejavnost asistencije vključujejo tudi osebe z drugimi vrstami poškodb in invalidnosti.

Osnovni namen je celovita oskrba

Ker je dejavnost invalidnih oseb pogosto ovirana, kar omejuje polno udeležbo pri uveljavljanju enakih pravic in priložnosti, je osnovni namen društva celovita skrb in pomoč prizadetim in njihovim družinam za izboljšanje kvalitete njihovega življenja. Je podpora in pomoč uporabnikom v vsakdanjem življenju, medsebojnih odnosih, ohranjanju in razvoju sposobnosti in spretnosti, omogočanju čim večje samostojnosti, neodvisnosti ter integracije v ožje in širše okolje.

Pomoč in podpora posameznikom je prilagojena konkretnim potrebam ter željam posameznikov in je namenjena tudi razbremenitvi in podpori družini.

Ena izmed dejavnosti društva, ki omogoča neodvisno in bolj kakovostno življenje, je Osebna asistenca, ki je individualno in celovito naravnana, in sestavlja storitve, ki so prilagojene potrebam posameznika, njegovim sposobnostim, željam, pričakovanjem in življenjskim razmeram. Do storitev osebne asistencije so upravičeni vsi tisti, ki:

- **zaradi invalidnosti potrebujejo pomoč pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev;**

- **so državljani RS s stalnim bivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v RS;**

- **so stari med 18 in 65 let;**

- **so stari nad 65 let in so imeli pravico do osebne asistencije pred dopolnjenim 65. letom starosti,**

- **živijo ali bi želeli živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevne institucionalne oskrbe,**

- **potrebujejo pomoč najmanj 30 ur tedensko.**

V okviru storitev, ki so namenjene osebni pomoči uporabniku, pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevni opravilih, pomoči na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu, pomoči pri komunikaciji in spremstvu, se skupaj z uporabnikom oziroma zakonitim zastopnikom individualno in konkretno dogovori vrsto storitev in opravil ter terminski plan osebne asistencije.

Potrebno je oddati vlogo

Zainteresirani, ki bi želeli koristiti storitve osebne asistencije, morajo podati vlogo za pravico do osebne asistencije na krajevno pristojnem centru za socialno delo (obrazec najdete tudi na spletni strani ministrstva – MDDSZ). Center za socialno delo na podlagi mnenja strokovne komisije, izda odločbo o pravici do osebne asistencije, ki jo nato koristite pri izbranemu izvajalcu storitev osebne asistencije, ki je vpisan v register izvajalcev osebne asistencije na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Društvo Vita, za pomoč po nezgodni poškodbi glave ima sedež na Dunajski 106 v Ljubljani in izvaja osebno asistenco po vsej Sloveniji. Društvo Vita izvaja asistenco tudi za druge invalide, zato lahko pošljete vlogo in odločbo CSD o pravici do asistencije na društvo Vita, kjer vam bo strokovna delavka z vašim sodelovanjem pri izboru asistentov pomagala do pravega izbora asistenta, ki vam bo nudil asistenco za samostojnejše življenje in neodvisnost.

Možnost vključitve v dnevni center

Na sedežu Društva Vita deluje tudi dnevni center, kamor se lahko vključijo vsi zainteresirani člani. Uporabnikom nudimo organizirano varstvo vsak delovni dan v dopoldanskem času. Z vključitvijo osebe po poškodbi možganov v dnevni center razbremenimo tudi svojce/zakonite zastopnike. Metodologija izvajanja programa temelji na individualni in skupinski metodi dela. Individualno delo z uporabnikom se izvaja v obliki pogovora, svetovanja in podpore uporabnikom. Izvajamo tudi individualne logopedске obravnave, individualno učenje, delovno terapijo in fizioterapijo, masaže ter psihološka svetovanja, kreativne delavnice, druženje in izlete.

Na našem društvu se lahko oglasite osebno ali pa nas v dopoldanskem času, od ponedeljka do petka, lahko pokličete na telefon: 040 491 686 ali 040 171 084 ali pa nam pišete na e-naslov: socialaprogrami.d.vita@gmail.com.

Ali dovolj vemo o sladkorni bolezni?

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: AJDA LALIČ

V petek, 25. januarja, je Krajevna organizacija Rdečega križa Peče organizirala predavanje na temo sladkorne bolezni. Predavanje je vodil naš sokrajan Boštjan Mal, ki ima kot sladkorni bolnik in višji zdravstvenik tako osebne kot strokovne izkušnje z najbolj razširjeno kronično boleznijo na svetu.

Sladkorna bolezen se šteje za epidemijo modernega časa, ki v svetu vsako leto terja 5 milijonov življenj.

Najprej je predstavil oba tipa sladkorne bolezni, simptome in zdravljenje. Nato je povedal več o najpogostejših zapletih pri sladkorni bolezni in ukrepih ob le-teh. Največ časa smo se zadržali pri zdravi prehrani in zdravem načinu življenja. Boštjan nam je predstavil idealno sestavo jedilnika, ob katerem bi imeli čim manj tveganj za sladkorno bolezen, oziroma bi lahko že obstoječo bolezen bolje obvladovali. Nato se je vsul kup vprašanj o tem in onem živilu in Boštjan je na vsa potrpežljivo odgovarjal. Po koncu uradnega dela so lahko obiskovalci izmerili raven krvnega sladkorja.



Boštjan Mal ima tako osebne kot strokovne izkušnje s sladkorno boleznijo, ki je pogosto spregledana, njene posledice pa podcenjene.

Hvala Boštjanu in tudi KO RK Peče za organizacijo poučnega predavanja. Po predavanju smo se zanesljivo bolj zavedali, da je za ohranjanje normalne ravni krvnega sladkorja in splošno zdravje predvsem pomembna zdrava in uravnovešena prehrana. Včasih to pomeni, da zraven krvavice pač ješ kisljo zelje, ne pa mastno zabeljenega krompirja. S tem pa so se tudi najzahtevnejši mesojedci nekako sprijaznili.

Rastlinska čistilna naprava na Uštah

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: URBAN ČEPON

Planinski dom na Uštah je od predlani bogatejši za malo komunalno čistilno napravo. Obiskovalci ste opazili, da gre za lepo umeščeno zeleno napravo. Planinci cenijo naravo, zato je bila izbrana rastlinska čistilna naprava Limnowet® (podjetje Limnos d. o. o.), ki je izredno učinkovita vse leto. Ker je veliko zanimanja, vam jo predstavljamo v tem članku.

Male komunalne čistilne naprave

Male komunalne čistilne naprave do 50 PE (krajše MKČN) so naprave za čiščenje odpadne vode iz gospodinjstev. V MKČN se čisti odpadna komunalna voda, zato se vse čistilne naprave, ki čistijo to odpadno vodo, imenujejo komunalne. Vse delujejo po istem principu – vodo čistijo mikroorganizmi, ki se sami od sebe naselijo v čistilno napravo, zato so vse MKČN biološke čistilne naprave. V Sloveniji sta najbolj razširjeni dve vrsti MKČN:

- **rastlinske čistilne naprave (projektirane in zgrajene za vsak objekt posebej) in**
- **tipske čistilne naprave po standardu SIST EN 12566-3 (plastične ali betonske).**

Rastlinska čistilna naprava



Shematski prikaz delovanja vertikalne rastlinske čistilne naprave

Rastlinske čistilne naprave (RČN) so lahko vertikalne ali horizontalne. Na Uštah je zgrajena horizontalna RČN, za individualne hiše pa priporočamo vertikalno RČN. Vertikalna RČN ima le eno gredo in zasede le 2 m² na osebo. V obeh primerih se voda čisti enako kot pri vseh čistilnih napravah, to je s pomočjo mikroorganizmov. V RČN so mikroorganizmi pritrjeni na zrna peska (zato

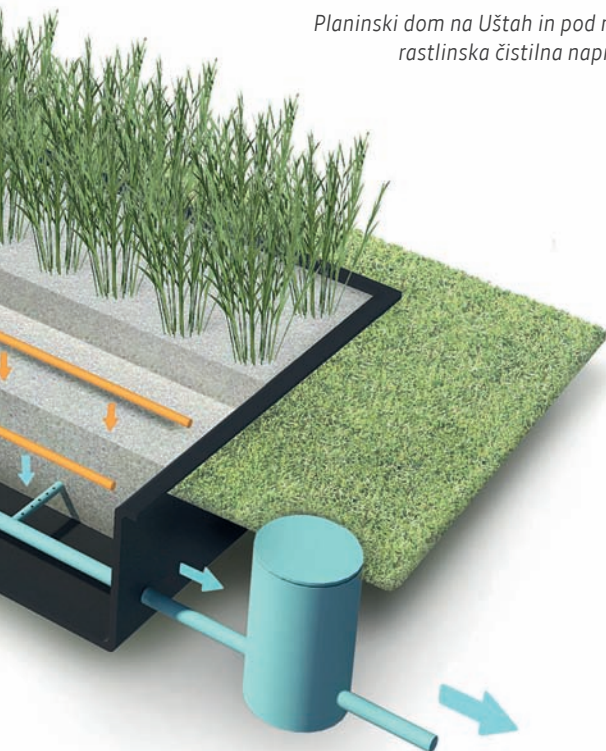
Prednosti RČN v primerjavi s tipskimi (električnimi) MKČN so:

1. RČN čisti vodo popolnoma brez elektrike.
2. Vodilni ponudniki ponujajo brezplačno garancijo ne le na vodotesnost, ampak tudi na učinkovitost delovanja in ustrezne prve meritve, kar pomeni varno naložbo.
3. V kolikor imate primerno obstoječo greznico (z dnom, vodotesna, vsaj dva prekata) se jo lahko uporabi kot usedalnik pred RČN.
4. RČN je najugodnejša rešitev tudi na dolgi rok, saj ni potrebnih servisov, vse kar je potrebno, je praznjenje usedalnika enkrat na cca. 3 leta in košnja rastlin enkrat letno v jeseni.
5. RČN izredno dobro prenaša nihanja dotoka odpadne vode in ker deluje takoj po začetku uporabe, je primerna tako za stalno naseljenne objekte kot nestalno naseljene objekte.
6. Pri RČN ni skrbi, saj so v celoti pohodne, vsa voda je pod površino, tako da človek ali hišni ljubljencek ne more priti v stik z njo, tudi ni smrada in ni komarjev.

jih povečan dotok vode ne odplavi), zrak pa se dovaja pasivno. Ker se zrak dovaja pasivno s pretakanjem vode, za svoje delovanje ne potrebuje elektrike.

Rastlinske čistilne naprave so enostavne, vendar je pri njihovem projektiranju in gradnji potrebno upoštevati določene specifične zahteve. Najbolj pomemben del vsake RČN je izbira pravega peska. Ni vsak pesek primeren, izbrati je potrebno pravo frakcijo s pravo vsebnostjo posamezno velikih delcev. Pomembne so tudi rastline, ki so zasajene v samo napravo. Pogosta zmotna je, da vodo čistijo rastline. Glavna vloga rastlin ni čiščenje odpadne vode, temveč zagotavljanje pretočnosti naprave, saj se rastline prehranjujejo z odmrlimi mikroorganizmi, bogat koreninski sistem pa vedno znova zagotavlja nove in nove pore. Rastline s tem zagotavljajo, da peska v RČN ne bo potrebno menjati vsaj 20 do 30 let. Pred RČN se nahaja usedalnik, za katerega se lahko uporabi obstoječa greznica (če je ustrezna) ali pa se vgradi nov polietilenski oziroma zgradi betonski usedalnik. Priporoča se gradnja z gumirano plastjo, saj plastični kalupi lahko zdrsnejo ali počijo pri večjih posedkih. O učinkovitosti čiščenja ni dvoma, saj so dosežene prve meritve tudi do desetkrat nižje od zakonodajnih normativov.

Planinski dom na Uštah in pod njim rastlinska čistilna naprava



RASTLINSKA ČISTILNA NAPRAVA



www.limnowet.si

- ZAGOTOVITE SI IZJEMNO UČINKOVITOST!
- GARANTIRAMO TUDI USTREZNE MERITVE!

Pustovanje v Moravčah

BESEDILO in FOTO: TD MORAVČE

Turistično društvo Moravče v sodelovanju z OŠ Jurija Vege, Pihalno godbo Moravče in Občino Moravče vabi na pustno povorko in rajanje, ki bo na pustno soboto, 2. marca. Zbirno mesto maškar in Pihalne godbe bo na Trgu svobode pri parku ob 11. uri.

Povorka bo potekala po Vegovi ulici do kulturnega doma. Rajanje in druženje maškar ob animaciji Dua Pustotnik se bo nadaljevalo na Kmečki tržnici in v kulturnem domu, kjer se bodo maškare lahko posladkale s pustnim pecivom. Nagrajene bodo najlepše maske med malčki, šolarji in najlepša skupna maska.



Samo enkrat na leto lahko vidite, kako se pingvin pogovarja s superjunakom. Za takšno vzdušje bodo tudi letos poskrbeli organizatorji moravškega pustovanja – Turistično društvo Moravče in Osnovna šola Jurija Vege.

Lepo vabljeni, da se ob koncu zime udeležite veselega pustnega rajanja v Moravčah. Pridite v čim lepši in izvorni pustni preobleki ali kot gledalci!

Sto let Čebelarskega društva Moravče

BESEDILO: BARBARA AVSEC

Za člane Čebelarskega društva Moravče bo letošnji 9. marec zelo pomemben dan. Obeležili bomo stoto obletnico ustanovitve Čebelarske podružnice za brdski sodni okraj.

Na ta dan se je pri Slaparju v Lukovici zbralo 60 čebelarjev z območja današnjih občin Dolsko, Domžale, Lukovica in Moravče z namenom, da se vključijo v čebelarsko organizacijo. Na ustanovnem shodu sta se v podružnico včlanila tudi dva čebelarja iz Moravške doline: Jožefa Prelovšek z Gorice pri Moravčah in Anton Zore z Goričice pri Sv. Andreju. V istem letu je pristopilo k podružnici še 15 članov iz Moravške doline.

V spomin na ta dogodek je izšla knjiga, ki je bila v začetku februarja predstavljena na tiskovni konferenci v Čebelarskem centru Slovenije na Brdu pri Lukovici. V knjigi so čebelarska društva Dolsko, Domžale, Krtina-Dob, Lukovica in Moravče predstavila svoje delovanje, dosežke, člane in njihove čebelnjake. Knjiga vsebuje tudi zanimive sestavke o zgodovini čebelarjenja v svetu in na Slovenskem, o gradnji Čebelarskega centra Slovenije in o čebelji paši v luči okoljsko-podnebnih izzivov.



Naslovnica knjige ob 100-letnici



Irena Urbanija, Čebela pastel, 70 x 100 cm

ČEBELARSKO DRUŠTVO MORAVČE

vabi

**na skupno praznovanje
petih čebelarskih društev
ob stoletnici organiziranega
delovanja,**

ki bo v soboto, 9. marca 2019,
v Čebelarskem centru
na Brdu pri Lukovici.

Od 10.00 do 12.00
bo potekal simpozij,

ob 17.00 se bo začela osrednja
prireditev s kulturnim programom.

Vstop bo prost.

Prisrčno vabljeni!

V soboto, 9. marca 2019, bo ob 10. uri v Čebelarskem centru Slovenije potekal simpozij, ob 17. uri pa bomo praznovanje zaokročili s slavnostno akademijo s kulturnim programom.

Ob tej priložnosti vas lepo vabimo, da se nam pridružite na praznovanju na Brdu pri Lukovici, da tako skupaj pokažemo spoštovanje do vseh, ki so se v naših krajih trudili, da so nam ohranili slovensko avtohtono čebelo – kranjsko sivko.

Peški dobrotniki

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: JANJA ZAVRŠNIK

Pod okriljem Društva prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote v Ljubljani deluje Dnevni center za brezdomce. V Ljubljani in na Primorskem, na Mirenskem Gradu pri Novi Gorici, potekajo tudi programi Namestitvene podpore. Preko teh programov brezdomnim pomagamo pri ponovnem vključevanju v družbo. Dobrotniki iz Peč nad Moravčami že nekaj let zapovrstjo pomagata društvu in za brezdomne zbirate oblačila in obutev.

V društvu smo hvaležni, da se vedno znova spomnite na nas in tako veliko doprinesete k pomoči najbolj zavrženim. Vsako leto dobimo veliko koristnih in uporabnih oblačil, obutve, odev ter spalnih vreč.

Med ostalimi oblačili smo bili letos posebno veseli velike pošiljke obutve in škornjev ter delovnih oblačil. Ta oblačila bodo prišla še posebej prav, saj v namestitvenih programih, predvsem na Mirenskem Gradu, brezdomnim skušamo vrniti kanček dostojanstva in upanja preko konkretnega dela in skupnega življenja.

Ob podpori zaposlenih fantje delajo na vrtovih, njivi, v kuhinji, v mizarški delavnici ter opravljajo zidarska in obnovevitvena dela. Nova delovna oblačila in čevlji bodo za takšna opravila zelo primerna.



V imenu zaposlenih, prostovoljcev in brezdomcev se vam za to lepo zahvaljujemo in se priporočamo tudi za naprej! Več o našem delu si lahko preberete na naši spletni strani www.brezdomec.si, spremljate pa nas lahko tudi na Facebooku.

Veseli december 2018 v Moravčah

BESEDILO: DANI JANČAR, FOTOGRAFIJA: SEBASTIJAN KOVAČIČ

Turistično društvo Moravče, več kot dvajset glasbenih, dramskih in plesnih skupin iz vse Moravške doline, Občina Moravče ter Božiček in dedek Mraz so v najbolj čarobnem, prazničnem času, od 17. do 21. decembra, povabili Moravčane na VESELI DECEMBER 2018.

Prireditev je iz leta v leto bolj obiskana in pri TD Moravče se trudimo, da je vsakokrat boljša in privlačna za »staro in mlado«.

Zato smo se odločili za novost in povabili vse vrtce v Sloveniji k nagradnemu snovanju in izdelavi okraskov za našo božično-novoletno smreko pred kulturnim domom.

Odziv je bil nad pričakovanji, saj je prispelo 43 izdelkov in komisija, ki ji je predsedoval oblikovalec in slikar mag. Blaž Slapar, je imela težko delo ter je namesto treh podelila kar štiri glavne nagrade skupinam malčkov iz naslednjih vrtcev:

- **Vrtec Otona Župančiča (enota Loka, Črnomelj)** za izdelek »snežena kepa z ledenimi iglicami in logotipom«,

- **VVO Vojke Napokoj, Moravče (skupina Žabice)** za izdelek »muc z »živahnimi« očki«,

- **Vrtec Ptuj (enota Spominčice)** za velik obesek – balon, kjer je bila vidna delitev dela med otroki in

- **VVO Ormož (skupina Kapljice)** za izdelek mucek na spirali, ki je prepričal z igrivostjo in barvami logotipa.

Okraski novoletne smreke, ki je krasila prostor pred Kulturnim domom, so tokrat prispeli iz vrtcev širom Slovenije. In prav okrasitev božičnega drevesa je bila uvod v Veseli december na Moravškem.



Okrasitev smreke pred Kulturnim domom je bila tudi prva točka ponedeljkovega Veselega decembra. Malčki našega vrtca Vojke Napokoj so imeli veliko dela, da so obesili vseh 43 okraskov, ki so prispeli po pošti in dodobra zaposlili moravškega poštarja. Pri delu »na višini« so jim prijazno pomagali moravški gasilci.



V torkovem programu so dvorano Kulturnega doma zasedli starši in prijatelji učencev Glasbene šole Domžale, oddelek Moravče in z aplavzom nagradili celoletno delo mladih glasbenikov. Zunanji del pa so zavzeli pevci Grajskega okteta in Mešani pevski zbor Društva upokojencev.

V sredo je drugi dobri mož, Božiček, zbral malčke v Krajevni knjižnici Daneta Zajca Moravče in jih obdaril. Kulturni dom je bil ta večer polno zaseden, saj sta bili kar dve otroški predstavi, za odrasle pa monokomedija Matjaža Javšnika, ki nas je presenetil s svojevrstno predstavo, Striptizom.

Četrtekov program sta glasbeno »začinili« Pihalna godba Moravče in skupina Bojsi. Pozdrave iz Peč pa so prinesli člani otroške dramske skupine KŠD Peče z igrico Peter Pan in Peški oktet.

Petek, zadnji dan Veselega decembra, je bil prav veličasten: zadnji dobri mož, dedek Mraz, je svojo prelepo kočijo ustavil v Moravčah, pozdravil otroke in odrasle ter vsem naročil, da moramo biti prijazni in si pomagati med seboj. Snežinke so medtem obdarile otroke z bomboni in sadjem. Kar prehitro se je poslovil, otroci bi se še radi fotografirali z njim in se vozili z njegovo kočijo, a moral je dalje. Do začetka novega leta je moral obiskati še veliko otrok.

Turistično društvo se najlepše zahvaljuje vsem nastopajočim. Poleg že omenjenih so program oblikovali še: Otroška folklorna skupina Lilije, Punk skupina JAJA BOJZ, rock skupina Mates, mažoretke Mini lilije ter Bele in modre lilije, skavti, vokalna skupina Oda KUD Tine Kos, Knjižnica Daneta Zajca Moravče, otroški PZ POŠ Vrhpolje, dramski skupini POŠ Vrhpolje in OŠ J. Vege Moravče, KID Limbar, KŠD Peče, KUD Vrhpolje, Mali zborček – pevski zbor prvošolcev in harmonikarji.

Zahvaljujemo se vsem, ki so pripravili prizorišče, skrbeli za ozvočenje in lučke ter za gostinsko ponudbo. Hvala vsem društvom in ponudnikom na tržnici, ki so popestrili veselo decembrsko vzdušje. Navsezadnje gre pristrčna zahvala vsem članicam in članom Turističnega društva Moravče, ki so se trudili za dobro počutje nastopajočih. Najlepša hvala Občini Moravče za finančno pomoč.

Zaklad ob Gradiškem jezeru

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: ANKA ROPRET



Pohodniki ob Gradiškem jezeru na nočnem lovu za zakladom

V petek, 4. januarja, smo se enajstič zbrali na poti okoli Gradiškega jezera. Tokrat smo na pohodu, ki ga je organiziralo Planinsko društvo Moravče, našli kar petdeset udeležencev.

S svetilkami smo si osvetljevali temno pot in pri tem iskali skriti zaklad. Na posameznih kontrolnih točkah so nas čakale različne naloge, ki smo jih morali izvesti, da smo lahko nadaljevali pot. Nekatere je bilo treba tudi malce poiskati. Tako smo ob sproščeni hoji, prijetnem klepetu ter radovednih vprašanjih prišli do točke, kjer je bil skrit zaklad. In ne boste verjeli, prav zares se je svetlikal. Z zobmi smo preizkusili, ali je v skrinjici pravo zlato. Pa je bilo? Pridite drugo leto, bomo skupaj ugotovili!

Ob prihodu na cilj, smo se prijetno družili ob toplem napitku in priboljških. Zadovoljno smo se razšli, vsak s svojimi vtisi, novimi spomini in doživetji.

Potopisno predavanje Caminho Português

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: AJDA LALIČ

V soboto, 12. januarja, je Kulturno in športno društvo Peče pripravilo zanimivo potopisno predavanje o portugalskem delu Jakobove poti – romarske poti, ki je vse bolj popularna med popotniki.

Matej Kristan, ki je že prehodil francosko vejo poti, nam je tokrat povedal več o portugalski veji. Na 680 km dolgi poti je doživel in videl marsikaj, kar je s poslušalci predavanja delil na zanimiv in slikovit način preko doživetih pripovedi in fotografskega materiala. Po zaključku predavanja je udeležencem pokazal svojo opremo ter odgovarjal na vprašanja o poti. V zadnjem času postaja romarska Jakobova

pot vse bolj izpostavljena v medijih in marsikdo je že razmišljal, da bi se odpravil do Santiaga de Compostela in na tej poti našel stik bodisi s samim seboj, naravo ali s čem višjim.

Matej je nekaj besed namenil tudi namenu odhoda na takšno pot in poudaril, da je pomembno, da se vsak pri sebi odloči, zakaj gre tja. Namreč, kakor vse, kar je bilo včasih čisto in nepokvarjeno, tudi romarski turizem dobiva nove, komercialne razsežnosti, ki včasih romanju odvzamejo tisto pravo bistvo. Prav zato smo hvaležni, da smo lahko to romarsko pot, zlasti portugalski del, ki je manj znan, spoznali iz prve roke.

Matej v prihodnosti načrtuje še kakšno pot, mi pa se vsekakor priporočamo za še kakšno predavanje.



Matej Kristan je poslušalcem predstavil svoje izkušnje na portugalski veji Jakobove romarske poti.

V Pečah zbirali oblačila

BESEDILO: AJDA LALIČ

V petek, 4. januarja, je Kulturno in športno društvo Peče znova organiziralo tradicionalno novoletno zbiranje oblačil. Že več let zapored v prvih tednih novega leta pripravijo zbiralno akcijo, na katero ljudje prinesejo rabljena, a še vedno uporabna oblačila, obutev, torbe, igrače, odeje in posteljnino.

Dogovorjeni smo z Rdečim križem Domžale, da prevzame zbrane stvari. Od samega začetka naših akcij sodelujemo z Vincencijevo zvezo dobrote, ki oskrbuje brezdomce v dnevnem centru v Ljubljani in so vsako leto veseli obutve, oblačil, pa tudi toplih odej.

Letos je bil izkupiček zbiralne akcije spet velik, saj je en kombi oblačil potoval na Rdeči križ, drug pa v Ljubljano k brezdomcem. Ti so se nam tudi lepo zahvalili in verjamemo, da z akcijo, ki je bila prvotno namenjena ljudem, ki želijo sprazniti omare, pa ne vedo, kam s stvarmi, polepšamo dni marsikomu, ki je v stiski.

Trikraljevska akcija prvič v župniji Peče

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: AJDA LALIČ

V župniji Peče se je že v lanskem letu porodila zamisel, da bi tudi pri nas pripravili trikraljevsko akcijo, ki je po drugih župnijah že tradicionalna. Koledniki so v letu 2018 obiskali le peško cerkev na praznik svetih treh kraljev, želja za to leto pa je bila, da bi koledniki obiskali vsako gospodinjstvo v župniji. V sodelovanju z otroško dramsko skupino KŠD Peče nam je to zamisel letos uspelo uresničiti. Otroke smo oblekli v lepe kostume in jih pripravili na obred blagoslova jaslic in hišnega blagoslova. Tako so 5. in 6. januarja otroci obiskali večino gospodinjstev v župniji in za Misijonsko središče Slovenije zbrali kar 660 € prostovoljnih prispevkov.

Koledniki so se oglasili tudi pri sveti maši, ko so darove simbolično položili na oltar. Župljani Peč so bili navdušeni nad sicer starim običajem, ki je v našo župnijo prišel šele zdaj. Hvaležni smo vsem, ki ste nas lepo in prijazno sprejeli. Če ste med tistimi, do katerih nam ni uspelo priti, se iskreno opravičujemo. Upamo, da se bo ta tradicija v Pečah ohranila in razvijala naprej.

Dvajseti silvestrski pohod okoli Peč

BESEDILO: AJDA LALIČ

Leta 1999 so člani KŠD Peče realizirali idejo, da bi na silvestrovo pripravili prireditev, na kateri bi se krajanji lahko družili in poveselili, mogoče tudi malce razgibali. Rodila se je zamisel o pohodu z baklami, na katerem bi na predvečer novega leta krajanji naredili krog okoli Peč.

Nadvse ponosni smo, da je ta zamisel dejansko zaživela, se ohranila in živi še danes. V letih od prvega do dvajsetega pohoda se je nekaj stvari spremenilo. Ena od sprememb je, da smo z nepraktičnih in dragih bakel prešli na baterijske svetilke, a zanosa in obiskovalcev nam ne manjka. Tudi 31. decembra 2018 se je zbralo kar lepo število pohodnikov, ki so ob 21.00 izpred gasilskega doma v Pečah krenili skozi vas proti Goričanam, nadaljevali čez Zebco proti Zgornjim Kosezam. Tam je bil prvi postanek, saj gospa Anka Sušnik pohodnike vsako leto pričaka s čajem, za tiste najbolj prezeble se najde tudi kaj bolj »grelnega«.

Pot se nadaljuje čez Reber in Grumpež, mimo velikega križa, ki je bil po zaslugi sokrajanov Milana in Toneta letos odet v praznične luči. Od tod pot

"Ne veste, kaj pomenijo imena Zebca, Stanar, Grumpež? Čez slabo leto lahko dobite odgovor na silvestrskem pohodu okoli Peč."

vodi na Stanarja. Tam pohodnike na svoji domačiji pričaka Janez Gostič, ki jim postreže s šilcem domačega žganja in piškoti, odvisno od želje in starosti pohodnika.

Pot se nato spusti na Vodice in nazaj proti Pečam. Ob vrnitvi pohodnike pričaka topel čaj in darilce za spomin na pohod. Darilca so tradicija. Udeleženka, gospa Milena, je povedala, da je našla doma svečko, ki so jo prejeli pohodniki na prvem pohodu. Svečko je prižgala in postavila na okno svoje hiše. Ko so pohodniki dvajsetega pohoda hodili mimo hiše, so lahko videli goreti svečko s prvega pohoda.

Ta simbolična gesta kaže na to, da je Pečanom mar za tradicijo in jo radi ohranjamo. Če nič drugega je lepo to, da se vsako leto zbere veliko pohodnikov. Tudi letos jih je bilo kljub mrazu blizu šestdeset. Silvestrski pohod v letu 2019 bo obeležil 20 let pohodov in morda bo bolj slovesen. Pustimo se presenetiti!

Če pa niste razumeli domačih krajevnih imen po poti, kot so Zebca, Stanar in Grumpež, vam svetujemo, da se naslednjega pohoda tudi sami udeležite.



O Fridi z neizmerno vero v življenju

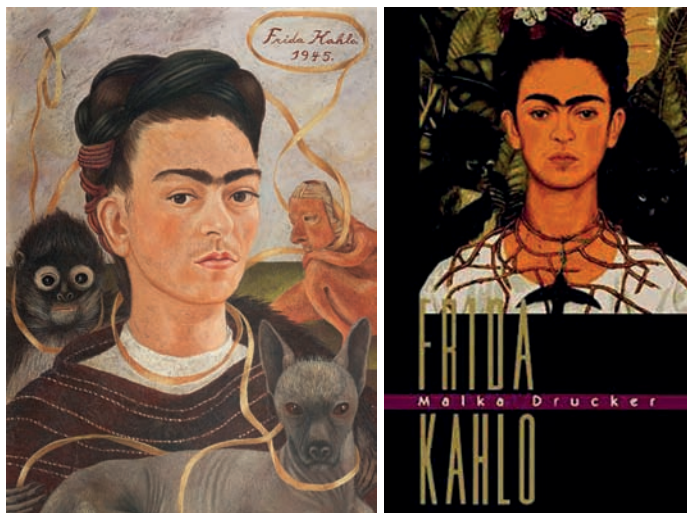
BESEDILO: EVA BABNIK, FOTOGRAFIJA: MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

Na zadnjem, prednovoletnem srečanju bralne skupine Bralne lučke smo prebirale delo, preprosto naslovljeno Frida Kahlo. V decembru so srečanja bolj praznična od običajnih, že december sam po sebi ima drugačen duh. Tudi naša decembrska srečanja so, kot opažamo, leto za letom bolj sproščena. Vmes se prikrade kakšen vsakdanji ženski pogovor, ki si ga za zaključek prvega dela bralne sezone brez večjih zadržkov privoščimo. Vendar nas vsebina obravnavane knjige vedno znova prevzame in potegne vase. V okvirjih teme, življenja Fride Kahlo, nas je držala Anamaria. Popeljala nas je v svet mehiške kulture, Fridinega ustvarjalnega opusa in ustvarjanja nasploh, še dlje v svet narodnih noš, velikih ljubezni, tudi prevar ...

Biografijo Fride Kahlo je napisala Malka Drucker, ki je sicer novinarka, rabinka in avtorica večih del. Je biografinja in poznavalka življenja in dela Fride Kahlo. Frida je poznana tudi kot Frida Kahlo de Rivera, saj je bila doberšen del svojega življenja žena umetnika, ustvarjalca Diega Rivere. S svojimi deli je velikega Rivero na svoj način prerasla. Dušan Šarotar je v spremni besedi slovenskega prevoda dela zapisal:

"Ljubezen, telesna bolečina, trpljenje in predvsem neizmerna volja do življenja so podobe, ki so zaznamovale Frido Kahlo."

Samosvoja, svojeglava, čuteča, čutna, izobražena, natančna, tudi slabotna, na trenutke obupana. Vse to so pridevniki, ki jo več kot dobro opišejo. Ne gre pozabiti njene zaljubljenosti v življenje, Diega, mladino, protest, umetnost in predobrega poznavanja bližine smrti. Pravzaprav se iz njenega življenja lahko naučimo veliko, pravzaprav se iz življenja vsakogar lahko naučimo veliko, če mu le prisluhnemo. Iz Fridinega življenja se lahko naučimo vztrajnosti, predvsem vztrajnosti, vsemu navkljub. Na branje!



Frida je zaznamovala bolezen in bolečina, ki pa ji nista vzeli vere v življenje. Na fotografiji desno je izvirna naslovnica knjige Druckerjeve.

Konec leta v Dešnu in začetek po rokodelsko

BESEDILO: EVA BABNIK, FOTO: ARHIV DRUŠTVA KRAJANOV DEŠEN

Še eno leto se je obrnilo, prav za vse. V Društvu krajanov Dešen si prizadevamo, da bi se staro poznalo in novo dobro začelo. V preteklih letih smo si na zdravje v novem letu voščili kar doma, na ulici, med hišami. V letošnjega pa so nekateri vstopili v skupnih društvenih prostorih, za katere smo v prejšnjem letu dobro poskrbeli. Tudi ogrevanja ni manjkalo. Bilo je nenavadno, a vendarle izvirno, da smo lahko praznovali na prostem in se hkrati pogreli. Moški so na starega leta dan vžagali več debelih debel in jih pripravili, da so služila svojemu namenu. Zvečer so v njih zakurili in nalagali na ogenj. Funkcionalno in lično. Tudi okrasja ni manjkalo. Z iskricami v očeh so si voščili ob nadejanju vsega, kar s seboj prinese novo leto. Tudi društveni koledar ni izostal. Krajino in dogodke je skozi leto fotografiral ter fotografije zbiral Klemen Rotar. Lotil se je izdelave in koledar Društva krajanov Dešen 2019 je ugleda luč I. Na koledarskih listih najdemo tudi stare pregovore. V smislu pratike praktično napovedujejo vremenske ali druge dogodke, glede na stanje določenega dne. Ena izmed februarskih modrosti: »Kar svečana ozeleni, se rado posuši.«



Krajanje Dešna so prvič praznovali v skupnih društvenih prostorih in pred njimi.

Rokodelsko leto se je prevesilo v drugo polovico in v Rokodelskem centru Moravče nadaljujemo z rednimi rokodelskimi delavnicami. Prvi dve januarski delavnici sta bili namenjeni izdelovanju ažurov. Predvsem mlajši in rokodelsko manj podučeni verjetno še niso slišali za ažur.

V Slovenskem tehniškem slovarju najdemo razlago, ki pravi, da je ažur luknjičasta tkanina ali pletenina z vezenim videzom, pri kateri tvorijo luknjice ponavljajoč se vzorec ali mrežast okras. Ažurno vezenje je lahko ročno ali strojno. Luknjice pri tem vezenju pa se delajo z močnim zategovanjem vezivne niti in razmikanjem niti platna. V mesecu februarju in marcu pa še v začetku aprila bomo nadaljevali z vezenjem, in sicer z nekoliko bolj znanim rišelje vezenjem in vezenjem s križci. Na zadnji aprilski delavnici in v maju se bomo poizkusili in urili v vozlanih čipkah. V vseh mesecih spremljajte zanimivo rokodelsko dogajanje in aktualne dogodke, kjer bodo predstavljeni rokodelski izdelki.

Živahno pri DU

B.: VOJKA REBOLJ, F.: SILVO MASELJ

Člani Društva upokojencev Moravče so se pred novim letom srečali v gostišču Peterka. Nabralo se je veliko novic, ki so si jih izmenjali in si povedali o svojih načrtih za naprej. Tudi zapeli so in se zavrteli ob glasbi. Zraven so kaj pojedli in tudi kakšna kapljica je prijala. Starejšim, ki se niso mogli udeležiti srečanja, pa so predstavniki odnesli skromna darila in z njimi pokramljali. Pravzaprav je šlo pri vseh za željo po druženju, ki v zrelih letih največ pomeni.



Praznični 2. januar je že nekaj let za Društvo upokojencev Moravče dan pohoda na Limbarsko goro, kjer so se srečali s kolegi iz Lukovice. Iz obeh smeri je tudi tokrat prišlo preko dvajset pohodnikov, malo na klepet, gotovo pa tudi na zelje in klobaso. Tisti, ki jim je bilo pretežno takoj po praznovanju pešačiti na goro, so se pripeljali. Vsi, Lukovčani in Moravčani, so prisegli, da se bodo vsako leto srečevali prav na ta dan in na tem mestu.

Pohodniki so bili v januarju še enkrat aktivni. Bralcem, predvsem pa članom društva, je znano, da je pohod Društva upokojencev prvi četrtek in tretji petek v mesecu. Smeri četrtekovih pohodov so načrtovane, za tretji petek pa se sproti dogovarjajo. Tretji petek v januarju se je pohod začel kot običajno na avtobusni postaji v Moravčah. Tla so bila snežena, posebno v zatišnih legah, še bolj pa višje na moravških hribih, zato so za ta pohod izbrali nižino s ciljem ob Gradiškem jezeru. Vodja pohodov Štefan Korošec si je zamislil pot do cilja daleč naokoli. Tako so se odpravili proti OŠ, ob vasi Soteska, ob kamnolomu Jelša, na Rožek in se od tam spustili do jezera, ga obhodili po desni, se dvignili

DRUŠTVO UPOKOJENCEV
MORAVČE
vabi

svoje člane v četrtek,
28. februarja 2019, ob 14. uri
na redni letni občni zbor
v gostilno Frfrav v Krašcah.
Prisotnost nujno potrdite na
telefonsko številko 031 634 377
do 25. februarja.

Vljudno vabljeni!
Odbor

na Vrhe in spustili do ceste Moravče-Lukovica ter zaključili krožni pohod v Moravčah. Vsega skupaj so prehodili 15 km, malo so vmes poklepetali in se tudi ustavili za kakšen požirek, vendar je bil skupni čas njihove hoje zelo dober. Nekaj dežnih kapelj jih ni motilo. Takoj po pohodu pa niso mogli domov, zato so zaključili ob kavico v kavarni.

Združenje borcev Moravče v Dražgošah

BESEDILO: VOJKA REBOLJ

Kot že vsa leta do sedaj so se člani moravškega Združenja borcev za vrednote NOB udeležili osrednje prireditve ob 77. obletnici dražgoške bitke pri spomeniku v Dražgošah. Znano je, da je bila ta bitka ena večjih med drugo svetovno vojno v Sloveniji, zato se množica pohodnikov s Pasje ravni in ostalih obiskovalcev vsako leto pokloni žrtvam te bitke in tega kraja. Letos je obiskovalce pričakalo sončno vreme. Lep program prireditve so sooblikovali mladi. Glavni govorec je bil predsednik Državnega zbora mag. Dejan Židan.

Dražgoše so znane po bitki med Nemci in partizani Cankarjevega bataljona med 9. in 11. 1. 1942. Ustreljenih je bilo 41 talcev.

Aktivnosti mladine v PGD Moravče

BESEDILO: LIDIJA MEDIC

Ustvarjalne delavnice

Mladi gasilci PGD Moravče so se v petek, 7. decembra, zvečer skupaj z mentorji zbrali v gasilskem domu, kjer so izdelovali voščilnice in okrasili prostor, ki ga uporabljamo za sestanke ter srečanja. Iz velikih škatel smo naredili snežaka, saj sneg nikakor noče zapasti. Zelo smo se zabavali z njegovo izdelavo, ki ga lahko občudujemo vse leto.

Novoletno srečanje mladine GZ

GZ Moravče je v petek, 14. decembra, v KD Moravče za vse mlade gasilce organizirala novoletno srečanje. Na začetku nas je pozdravil predsednik GZ Moravče Ivan Lebar in predsednica mladine GZ Moravče Lidija Vozel. Mlade sta nagovorila s spodbudnimi besedami in povedala, da nas v letu 2019 čaka veliko dela, saj se kmalu začnejo različna gasilska tekmovanja. Na srečanju so bile organizirane novoletne tematske delavnice; od izdelovanja voščilnic in smrečic, do barvanja okraskov ...

Obenem smo poslušali glasbo in si na koncu ogledali risanko. Jedače in pijače ni manjkalo. Upam, da bomo naslednje leto srečanje ponovili.

Obisk Božička

Tudi k nam, v PGD Moravče, je v petek, 21. decembra, ob 18. uri prišel Božiček. Ker smo vse leta pridno hodili na gasilske vaje, je prišel s polnim košem daril in nas obdaril. Tisti, najbolj pogumni, smo mu zapeli tudi pesmico. Skupinska slika z Božičkom nam vse-kakor ni ušla.



Štirideset let uspešnega dela

BESEDILO: JOŽE GLOBOKAR, FOTOGRAFIJA: TOMAŽ DEMŠAR



Pred štiridesetimi leti je bilo ustanovljeno Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine.

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine je 13. decembra 2018 v prostorih Gospodarske zbornice v Ljubljani pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja ter v družbi članov, sodelavcev in gostov obeležilo štirideset let uspešnega dela.

Društvo je bilo ustanovljeno 5. decembra 1978, združuje pa osebe z okvaro hrbtenjače iz osemintridesetih občin osrednje Slovenije. Skozi štiri desetletja ga je vodilo pet predsednikov.

Na slovesnem dogodku, prepletenu z glasbo, poezijo, dobrodelno noto in poklonom ljudem, ki so v preteklih desetletjih pomembno prispevali k razvoju društva, je podoba in poslanstvo društva predstavila predsednica Mirjam Kanalec, z nagovorom se ji je pridružil tudi član društva in predsednik Zveze paraplegikov Slovenije Dane Kastelic. Ob praznovanju so se s projekcijo izvornih fotografij – nemih vendar zgovornih pričevalk bogate zgodovine, zazrli v preteklost. Voditelj Robert Pečnik – Pečo je prisotne popeljal vse od ustanovitve organizacije slovenskih paraplegikov in tetraplegikov skozi čas burnih političnih in gospodarskih dogajanj do danes. V nadaljevanju so predstavili izvajanje socialnih programov in številne pomembne mejnike, ki so društvo zaznamovali na vseh področjih.

Na proslavi so se spomnili posameznikov, ki so s svojim delom v preteklosti uspešno krmarili društvo in ga pomagali

pripeljati do prepoznavnosti, ki jo ima danes. Nekdanjim predsednikom so podelili plakete društva, drugim zaslužnim pa slike Željka Vertlja ter grafike Damjana Roglja. Zahvalili so se vsem partnerjem, občinam, invalidskim organizacijam, inštitucijam, sponzorjem in donatorjem ter drugim, ki so z njimi sodelovali in jih podpirali. Še posebej pa krovni organizaciji Zvezi paraplegikov Slovenije. Brez njihove pomoči ne bi dosegli toliko uspehov.

Slovesen dogodek so popestrili in obogatili: mlada harfistka Taja Rijavec s Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani, pesnica društva in večkratna nagrajenka Darinka Slanovec, plesni par kluba Zebra - Martina in Roman ter Nuša Derenda, ki je navdušila z novo pesmijo Kadarkoli.

V obeležje visokega jubileja je bila vpeta tudi akcija zbiranja denarja za nakup novega kombija, ki ga društvo nujno potrebuje za varen prevoz članov. Med prireditvijo je njihov slikar Željko Vertelj, ki slika z usti, ustvarjal sliko Potok v zimi in jo ob koncu prireditve namenil licitaciji. In tudi voditelj je nekaj minut namenil udeležencem, da so »odklenili« svoje mobilne telefone in družno poslali SMS sporočilo.

Akciji se lahko pridružite tudi vi z nakazilom prispevka na TRR SI56 6100 0001 8731 144, sklic 2018.

Decembrsko dogajanje v Češnjicah

BESEDILO in FOTO: ANAMARIJA VESEL

Čeprav smo že dobro vkorakali v leto 2019, se še vseeno radi spominjamo preteklega in decembrskega prazničnega dogajanja, ki smo ga pripravili v Društvu krajanov Češnjic.



V začetku meseca smo se odpravili na zimski izlet v Ljubljano, kjer smo se z vzpenjačo odpravili na grad in si med sprehodom po mestu ogledali lučke.

Pripravili smo tudi zimski pohod, in sicer smo se na praznični 26. december odpravili na Sv. Miklavža. Po slabi uri hoje smo prispeli na vrh in si na turistični kmetiji pri Ivanki privoščili topel čaj. Nekateri so pot nato nadaljevali do Ciclja, ostali pa smo se odpravili proti domu.



Decembrska druženja smo zaključili s tradicionalnim silvestrskim kresovanjem ter v dobri družbi krajanov, ob kuhanem vinu in čaju pričakali novo leto 2019. Zaželeli smo si srečno in uspešno novo leto ter veliko zdravja.

Osnovna šola Jurija Vege Moravče, katere sestavni del je Vzgojno varstvena enota Vojke Napokoj, na podlagi 20. člena Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 36/10, 62/10, 94/10, 40/2012-ZUJF in 14/15 – ZUUJFO in 55/17) in 3. člena Odloka o sprejemu otrok v vrtec (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 2/2012 in 1/2014, objavlja

Skupni javni vpis otrok - novincev v javni zavod Osnovna šola Jurija Vege, vzgojno varstvena enota Vojke Napokoj,

za šolsko leto 2019/2020

Predmet skupnega javnega vpisa je vpis otrok - novincev v javni zavod Osnovna šola Jurija Vege, Vzgojno varstvena enota Vojke Napokoj (v nadaljevanju: vrtec) za šolsko leto 2019/2020 s sprejemom v vrtec na dan 1. 9. 2019.

Vpis otrok v vrtec v šolskem letu 2019/2020 bo potekal v času od 15. 3. do 30. 3. 2019 na predpisanem obrazcu.

Starši oziroma skrbniki otroka (v nadaljevanju: starši) oddajo vlogo za sprejem otroka v vrtec na predpisanem obrazcu. Obrazec »Vloga za sprejem otroka v vrtec« dobijo starši v tajništvu šole in na spletni strani vrtca (www.vrtec-moravce.si). Vloge morajo biti oddane osebno v tajništvu šole ali priporočeno po pošti na naslov: Osnovna šola Jurija Vege Moravče, Vegova 38, 1251 Moravče. Ne glede na število oddanih vlog v vrtec za šolsko leto 2019/2020 se šteje, da so starši oddali eno vlogo.

Vlogo oddajo tisti starši:

- ki otroka prvič vpisujejo v vrtec,
- ki so vlogo za sprejem v vrtec oddali med letom in ki niso bili sprejeti v vrtec,
- ki otroka ponovno vpisujejo,
- ko otroka vpisujejo ponovno po predhodnem izpisu iz vrtca.

Vlogo oddajo starši, ki otroka v vrtec vpisujejo prvič ali ponovno po predhodnem izpisu otroka.

Komisija za sprejem otrok v vrtec pri odločitvi o sprejemu otroka v vrtec upošteva 20.b, 20.c in 20.č. člen Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05-uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09 – ZIUZ-GK 36/10 in 40/2012 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO) ter 7., 12., 13. in 14. člen in Zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 41/17) in odloka o sprejemu otrok v vrtec (Uradni vestnik Občina Moravče, št. 2/2012 in 1/2014).

Zavod pošlje staršem v 8 dneh po seji komisije obvestilo z izpisom vseh podatkov iz seznama sprejetih otrok ali čakalnega seznama za njihovega otroka z navadno pošto pošiljko in po elektronski pošti, če so starši navedli elektronski naslov, na katerega želijo prejemati obvestila zavoda.

Ko je v zavodu odločeno o vseh ugovorih staršev zoper obvestilo o prednostnem vrstnem redu otrok, zavod staršem otrok, ki so sprejeti v vrtec, pošlje poziv k sklenitvi pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih med zavodom in starši. Če starši otroka s čakalnega seznama, ki so bili pozvani k podpisu pogodbe o vključitvi otroka v vrtec, odklonijo

sprejem otroka v vrtec oziroma ne podpišejo pogodbe z zavodom v roku, ki je naveden v pozivu, se šteje, da so umaknili vlogo. Če želijo starši otroka ponovno vključiti v vrtec, morajo oddati novo vlogo za sprejem otroka v vrtec.

O rezultatih javnega vpisa bo odločeno najkasneje do 30. aprila 2019.

Nuška Pohlin Schwarzbartl, spec.
ravnateljica

Organiziranost šolskih prevozov

BESEDILO: PETRA PETERKA, FOTOGRAFIJA: ARHIV DKSIZT

Razgibanost Moravške doline posledično pomeni razvejanost cestnih povezav. Šola leži v ožjem središču občine in tako so vasi na vzhod in zahod oddaljene tudi 8 km. Prevozi se pričenjajo ob 6. uri zjutraj in zaključijo ob 15. uri. Pred in po pouku učenci počakajo v šolskih prostorih, v organiziranem jutranjem varstvu za prvošolce, v varstvu vozačev, lahko pa tudi obiščejo šolsko knjižnico.

Šolske prevoze opravljajo trije različni prevozniki, ki dnevno prevozijo 350 km. Vsak dan prepeljejo več kot tristo otrok, kar je polovica vpisanih učencev. Pri tem šoferji prevozijo tudi kar nekaj višinske razlike. Učenci uporabljajo tudi javni avtobusni prevoz iz smeri Peče ali Zaloga pod Sveto Trojico. Na ta način se vzdržuje javni prevoz, učenci pa postanejo samostojnejši.

Točnost prevozov je odvisna od vremenskih razmer in drugih okoliščin. Učenci vstopajo in izstopajo na več kot petdesetih različnih postajališčih. Ob začetku šolskega leta je Občina Moravče poskrbela za postavitev novih označb postajališč. Učenci so dolžni poskrbeti za svojo varnost, kolikor je to v njihovi moči. V zimskem času so zelo pomembna za pešce svetlobna telesa, kot so različni odsevniki, svetilke, kresničke. Predvsem krajanji pa se morate zavedati, da so na cestah vaši otroci, zato vozite previdno in skladno s predpisi. Naj omenim še enega od primerov dobre prakse z glednega sodelovanja krajanov. Društvo krajanov Spodnjega in Zgornjega Tuštanja je v mesecu decembru postajališče pod gradom, ki so ga tudi sami postavili, praznično okrasilo s smrečico, lučkami in lepimi željami. Poskrbeli so tudi za bočne prozorne zaščite pred dežjem ali vetrom.

Želimo si varnih poti v šolo in iz nje – pa naj bo to s šolskimi prevozi, prevozi domačih, peš ali s kolesi.





Mladi peški igralci v moravškem vrtcu

BESEDILO: AJDA LALIĆ

Tretji vikend v decembru je bil za mlade igralce KŠD Peče naporen, saj so dočakali premiero in prvo ponovitev predstave Peter Pan. Kljub temu so se z veseljem odzvali povabilu vzgojiteljice Lucije in v ponedeljek, 17. decembra, obiskali vrtec v Moravčah.

Tam se je namreč napovedal dedek Mraz, ki pa ni imel spremstva. Mladi igralci iz Peč so z veseljem ustregli dobremu možu in za malčke cicibanovih uric zaigrali kratko predstavo Gozdna darila. Nato so s skupnimi glasovi priklicali dedka Mraza. Skupaj z njim so peški otroci vrtčevskim malčkom polepšali praznični popoldan. Tudi sami so se imeli prav »fino«.



Hvala vzgojiteljicam Luciji, Anji in Patriciji za povabilo in vsem otrokom za pozorno spremljanje predstave. Pred takšno občinstvo se bomo z veseljem še večkrat vrnili.

Kje se skrivaš?

BESEDILO: SUZANA TRIVIČ

Zima je prišla brez snega. Le kje se skrivaš sneg, smo se spraševali spet in spet. Pa smo odločili, da ga pojdemo iskat. Vsepovsod smo ga zaman iskali, nekega jutra pa se je zgodilo. Ko smo se zbudili, smo opazili, da zima je prišla, saj je sneg padal z neba. Pohiteli smo na zasneženi breg in neizmerno uživali v zimskih radostih. Ni bilo lahko, a smo na koncu spoznali, da je na nekatere stvari vredno počakati.

V pričakovanju nove snežne pošiljke vas pozdravljajo otroci oddelka »Sončki« s Suzano in Marušo.

Peter Pan v Pečah

BESEDILO: AJDA LALIĆ

Otroška dramska skupina KŠD Peče je v tej sezoni pripravila novo otroško predstavo z naslovom Peter Pan. Premierno jo je uprizorila v soboto, 15. decembra, v Pečah in dan kasneje na Mlinšah. Le pet dni po krstni uprizoritvi so mladi igralci v okviru veselega decembra uprizorili predstavo še v kulturnem domu v Moravčah.

Dvorana je bila vsakič nabit polna, kar je najlepše darilo in pohvala za kar triinštirideset mladih igralcev, ki so se na nastope pripravljali dva meseca. Scenarij je napisala Ajda Lalić, igro pa sta režirali scenaristka in Nuška Mlekuž, ki je poskrbela tudi za koreografijo s svojo učenko Anjo Trobež. Sceno so pripravili Katja in Tanja Brate, Andrej Rokavec in Ervin Mlekuž. Kostume je šivala Katja Brate, za masko pa sta poskrbeli Tanja Brate in Ajda Lalić. Celotna zasnova predstave je bila delo peških ustvarjalcev, ki so zato na končni izdelek še toliko bolj ponosni. En od najpogostejših komentarjev navdušenih obiskovalcev je bil, da je lepo, da v Pečah lahko dobijo priložnost prav vsi otroci. In res je. V dramski skupini tako nastopajo najmlajši od treh let starosti dalje in tudi deklica s posebnimi potrebami. Prav vsak dobi svojo priložnost!

V Pečah se zavedamo, da pri delu z otroki ni najbolj pomembno, da je vsak gib popoln in umetniško dovršen, temveč da otroke naučimo sodelovanja in odgovornosti za skupnost. Vsi naši igralci namreč z udejstvovanjem na kulturnem področju rastejo v sočutne

"Ni pomembna popolnost in umetniška dovršenost. Štejeta sodelovanje in odgovornost do skupnosti!"



in odgovorne mlade ljudi, na katerih bo stala prihodnost našega kraja. V Pečah se za prihodnost kulture in medsebojnega povezovanja skupnosti ni bati!

"Nikoli ne reci adijo, kajti adijo pomeni iti stran in iti stran pomeni pozabiti." (Peter Pan)

Dobrodelna akcija "Otroci za otroke" – tretjič v Pečah

BESEDILO: AJDA LALIČ

Otroška dramska skupina KŠD Peče že tri leta na svojih predstavah organizira dobrodelno akcijo, ki smo jo poimenovali »Otroci za otroke«.

Obiskovalce predstav povabimo k sodelovanju in jih prosimo, da na naše predstave prinesejo darila za otroke iz socialno šibkejših družin. Na predstave v decembru so dobri ljudje prinesli veliko novih igrac, oblačil, šolskih potrebščin, higienskih pripomočkov, sladkarij in drugih dobrin. Zadnji petek starega leta so igralci dramske skupine sestavili darila. Ponosni smo, da nihče ni bil nevoščljiv ali žalosten, ker ne bo dobil darila.



Nasprotno, vselej se iskreno veselijo, da lahko za sovrstnike naredijo nekaj dobrega. Benjamin, ki je v letošnji predstavi igral kapitana Kljuko, je na zavijanje daril prišel celo prekmalu, ker je bil tako neučakan. Po njegovih besedah, je to »Tako fajn, ker si kar predstavljaš, kako veseli bodo otroci, ki bodo odpirali darila!« Z njim se ne bi mogli bolj strinjati, zato smo še toliko bolj veseli, da smo tudi letos pripravili veliko daril.

"Zavijanje daril za druge je tako fajn, ker si kar predstavljaš, kako veseli bodo otroci, ki bodo odpirali darila!"

Kar 68 daril je že isti dan bilo odpeljanih v Domžale, saj jih je tokrat med otroke iz socialno šibkejših družin razdelilo Območno združenje Rdečega križa Domžale.

Hvala vsem, ki ste sodelovali pri akciji. S tem ste storili veliko dobrega za vse otroke, ki so darila prejeli ali so občutili veselje ob pakiranju daril za tiste, ki nimajo toliko kot oni sami. HVALA!

Prijazni december na POŠ Vrhpolje

BESEDILO: DAŠA VIDIC, FOTOGRAFIJA: MATEJ PUKL

V mesecu decembru so se na POŠ Vrhpolje odločili, da si bodo popestrili dneve do božično-novoletnih počitnic s prijaznimi gestami. Na adventni koledar so zapisali zamisli za vsak dan. Tako so otroci zjutraj prebirali in dopoldne izvajali predlagane dejavnosti: si podelili poklon ali objem, pridržali nekemu vrata, ponudili pomoč in napisali novoletno voščilo za nekoga iz šole. V ta namen so pripravili škatlo za novoletno pošto, kamor je romala gora pisem. Otroci in učitelji so jih odpirali s toplino v srcih. Tradicionalno pa vsako leto priredijo božično-novoletni koncert za širš družine naših



K prazničnem vzdušju sta prispevala dva otroška zbora.

"Duh prihajajočih praznikov so vsekakor zbudile pesmi obeh otroških zborov."

učencev in sovaščane. Letos se je zgodil 12. decembra. Trije voditelji prireditve so pristrčno opravili svojo vlogo. Dekleta, ki tedensko trenirajo pri učiteljici Damjani iz plesne šole Miki, so odplesala mavrični ples. Učenci 3. in 4. razreda so svojo deklamacijo o dedku decembru začinili z inštrumentalno spremljavo, tisti iz 1. in 2. razreda pa z dramskim vložkom (zajčkom, ki nabira zelje in s kolesom se odpelje). S tem so v nas zbudili sočutje do živali pozimi.

Duh prihajajočih praznikov so vsekakor zbudile pesmi obeh otroških zborov. Pod vodstvom zborovodkinje Barbare Fale in ob instrumentalni spremljavi glasbene skupine so otroci veselo prepevali o snegu, božiču in jelenčku Rudolfu, za nameček pa so vsi učenci in učiteljski kolektiv POŠ stopili skupaj in nas popeljali v "Feliz navidad".

Rajanje in bibarije v skupini Muce

BESEDILO: ANA GERČAR

Pri najmlajših otrocih v skupini Muce radi ob prepevanju tudi zaplešejo. Že septembra so se prvič seznanili z rajalnim plesom ob ljudski pesmi Ringa, ringa, raja. Sprva so se gibali le na mestu, sedaj pa se skušajo že sami prijeti za roke in plesati v krogu. Napredek otrok je viden na vseh področjih. Njihova želja po spoznavanju novega in raziskovanju še nepoznanega je neizmerna. Dneve popestri različna glasba in glasbene dejavnosti; prepevanje, gibalno ponazarjanje pesmi, otroci pa radi prisluhnejo tudi bibarijam.

Včasih se z otroki posameznih skupin družimo ob prepevanju in spremljanju pesmi na harmoniko ali kitaro. Ob spontani igri, druženju in navezovanju stikov z otroki in odraslimi pridobivajo vedno nove možnosti druženja in novih spoznanj. Ob ritmičnem poplesujejo, predvsem pa sproščeno uživajo.



Ples, petje in glasba otroke razigra in sprošča.



Zimsko veselje

BESEDILO: VIDA ROKAVEC, BARBARA PETERKA

»Zima, zima bela, kje si?« se je slišalo iz naše igralnice. Vsakodnevno smo se spraševali, le kdaj nas bo razveselila s snegom. Čakali smo in čakali in prišel je težko pričakovani dan. Ko smo se v torek, 9. januarja, prebudili v vrtcu, so nas razveselile velike snežinke tisočerih oblik, ki so padale, padale in na naših obrazih pričarale smeh. Še posebej smo se razveselili ob novici, da se bomo naslednji dan odpravili ven. Komaj smo čakali ta trenutek. Hitro smo se oblekli v topla oblačila in se z radostjo odpravili raziskovat naše zasneženo igrišče. Spuščali smo se po igrišču navzdol, gor in dol in gor, dokler se nismo malo utrujeni odpravili nazaj v toplo igralnico. Zapadli sneg nas je navdihnil k različnim zimskim dejavnostim. Prisluhnili smo pravljici o Čarobnem snežaku, risali snežaka, zapeli pesem in zaplesali ob pesmi z naslovom Mi delamo snežaka. Želimo si, da nas bo v prihodnjih dneh zima razveselila z večjo količino zapadlega snega.



Čarobni december

BESEDILO: VIDA ROKAVEC

Ko smo zakorakali v zadnji mesec leta, čarobni december, smo to čarobnost pripeljali tudi v našo igralnico, ki smo jo praznično okrasili. S slavnostnim prižigom lučk smo poskrbeli za pravljico skozi ves mesec. Še posebej pravljico je postalo, ko smo se prelevili v like iz vsem znane risanke Ledeno kraljestvo. Pripravili smo grad, obleke za Ano in Elzo, izdelali krone in pokrivala za Olafa. Ko smo imeli vse izdelano, smo se lahko vživeli v igro in se prepustili domišljiji, ki ji ni in ni bilo konca.

Ogledali smo si predstavo Rešen božič, Zlatolaska in trije medvedi ter risani film Ledeno kraljestvo.

Tudi glasbe in plesa v tem mesecu ni manjkalo. Še posebej veselo je bilo na našem novoletnem plesu, kjer smo se zavrteli ob narodno zabavni glasbi. Tudi vi se s plesnimi koraki zavrtite v to leto, ki naj bo veselo in razigrano. En lep zimski pozdrav vam želimo otroci iz skupine Pikapolone.

Bo 22. februar dober dan?

BESEDILO: MAJA URANKAR, PRISRČNA VEVRČA

Skvati po svetu vsako leto 22. februarja praznujemo Dan spomina. Na ta dan se spominjamo rojstva ustanovitelja skavtskega gibanja Roberta Baden-Powella in njegove žene Olave. Oba sta se rodila 22. februarja.

Ena izmed najbolj citiranih misli našega ustanovitelja je: »Na pravi poti k sreči je tisti, ki skrbi za srečo drugih. Skušajte zapustiti ta svet za spoznanje boljši, kakor ste ga prejeli.« Skvati se tudi v vsakdanjem življenju, ne samo na skavtskih srečanjih in taborih, trudimo držati tega, da bi s svojimi dejanji spreminjali svet na bolje. K temu nas usmerjajo tudi naši skavtski zakoni; tretji skavtski zakon tako pravi, da skavt/skavtinja pomaga bližnjemu in naredi vsak dan vsaj eno dobro delo.





Zima na cicibanovih uricah

BESEDILO: LUCIJA VRANKAR, PATRICIJA OBLAK, ANJA AVBELJ

Ne le da je december najbolj vesel mesec v letu, je tudi čas petja, plesa in pričakovanja. Tudi otroci vključeni v cicibanove urice so imeli zelo pester zaključek starega leta. Izdelali so voščilnice za svoje najbližje, ustvarili snežake iz pene in sejali božično žito. Veliko so prepevali. Naučili so se tudi pesmico Siva kučma, ki so jo zapeli decembrskemu dobremu možu, dedku Mrazu. Obiskal jih je, ker so bili vse leto pridni in jih razveselil s polnim košem daril. Še pred njegovim obiskom so osnovnošolci iz Peč zmentorico Ajdo Lalič zaigrali gledališko predstavo, za kar se jim še enkrat iskreno zahvaljujemo. Decembrske dni so preživeli ob ustvarjanju EKO okraska za moravško smrečico, v okviru natečaja TD Moravče. Čarobni december je tako minil kot bi mignil. Po novoletnih počitnicah so si izdelani okraski odšli ogledat. Toplo so se oblekli in se ob soju žepnih svetilk podali na pot po večernih Moravčah. Res je bilo čarobno! Naša druženja so bila namenjena tudi prosti igri po kotičkih ter praznovanju rojstnih dni otrok. Naredili so razstavo snežink s soljo, ki se prav posebno lesketajo. Sedaj pa že nestrpno pričakujejo sneg!

Ob praznovanju dneva spomina še bolj poudarjamo tretji skavtski zakon.

To praznovanje se morda zdi zgolj skavtsko, vendar je več kot to. To je praznik skupnosti, bratstva in sobivanja, zato vas vabimo, da tudi vi letos 22. februarja naredite dobro delo (v družini, šoli, službi ...). Štejejo že manjši koraki, da bo svet veliko lepši! Skavti vas obenem obveščamo, da bomo imeli v soboto, 30. marca, zbiralno akcijo starega papirja. Zabojujnik bo na avtobusnem postajališču predvidoma od petka do ponedeljka. Vse, ki imate doma star papir, naprošamo, da ga pripeljete v Moravče. Če tega ne morete storiti, lahko v soboto, 30. marca, papir postavite na vidno mesto (najbolje ob cesti), da ga bomo skavti lahko pobrali.

Kako do znaka kakovosti Srce Slovenije?



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Ponudniki prehranskih in rokodelskih izdelkov vabljeni, da preverite kakovost svojih izdelkov in pridobite certifikat Kolektivne tržne znamke Srce Slovenije.

Kakovostne izdelke z območja Srca Slovenije od leta 2016 nagrajujemo s posebno oznako - srčkom kakovosti, ki na izdelkih predstavlja dodano vrednost in gradi trajno zaupanje potrošnika v naše izdelke. Označbo kakovosti nosi že več kot sto izdelkov.

Razpis bo odprt do 18. marca 2019. Zaželeno je, da so prijavljeni pridelki in izdelki primerni za prodajne koticke v Srcu Slovenije (trenutno se le-ti nahajajo v Termah Snovik, Arboretumu Volčji Potok, na TIC Litija in na gradu Bogenšperk) ter sledijo temi zelišča in rastline Srca Slovenije. Ponudniki iz občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji se lahko prijavijo na razpis brezplačno z največ petimi izdelki.

Preverite razpisne pogoje na spletni strani www.razvoj.si ali pokličite na telefonsko številko (01) 89 62 713 in se prijavite.

Ocenjevanje izdelkov je sofinancirano s strani Evropske unije iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republike Slovenije v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020.

Najava razpisa LAS Srce Slovenije

Lokalna akcijska skupina (LAS) Srce Slovenije bo predvidoma v mesecu februarju objavila tretji javni poziv, na podlagi katerega bo izbrala projekte za razvoj podeželja, sofinancirane iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Na razpis se boste lahko prijavili tudi prijavitelji iz občine Moravče.

Za več informacij in svetovanje pri razvoju projektne ideje ter pomoč pri prijavi na javni poziv vabljeni v našo projektno pisarno, ki deluje vsako prvo sredo v mesecu od 9. do 12. ure v prostorih Občine Moravče.

Na razgovor lahko pridete tudi v našo pisarno v Litiji vsak delovni dan po predhodnem dogovoru. Pišite nam na elektronski naslov las@razvoj.si ali pokličite po telefonu 01 896 27 13.

Razpise in vse druge aktualne informacije o delovanju LAS Srce Slovenije objavljamo na spletni strani www.las-srceslovenije.si.

Rokodelstvo v šoli

BESEDILO: MAG. TATJANA ČOP

Delovna sobota v šoli je lahko vesela in pestra. O tem smo se prepričali tudi rokodelci in rokodelke zadnjo januarsko soboto, ko je na Osnovni šoli Jurija Vege v Moravčah potekal tehniški dan.

Ko je prišlo povabilo k sodelovanju na tehniškem dnevu, smo ga v Rokodelskem centru Moravče sprejeli z veseljem in mislijo, da je pred nami zanimiva, a obenem tudi precej naporna sobota. Predvsem smo se zavedali velike odgovornosti, saj je naša želja v otrocih in mladih zbuditi zanimanje za rokodelske dejavnosti. Ne želimo le pripraviti plodnih tal, pač pa tudi uspešno zasejati seme navdušenja nad veščinami, ki so nekdanj domovale v vsakem domu na podeželju, tudi v Moravški dolini.

"Ob koncu delovne sobote smo bili rokodelci zadovoljni, saj smo na obrazih otrok vselej prepoznali tisto pristno srečo, ki jo občutiš, ko nekaj sam ustvariš, ko nekaj znaš. In to, kar znaš, ti nihče nikoli ne more vzeti!"

Kar petnajst rokodelk in rokodelcev je tisto soboto ustvarjalo skupaj z otroki. Najmlajši so iz čisto navadnega koruznega ličkanja izdelovali metuljčke. Ob tem, na videz enostavnem delu, so se otroci naučili plesti drobne kitke, oblikovati vlažno ličkanje in vse skupaj zaključiti v ličen izdelek.



Najstarejši učenci so se ob rokodelski pomoči poizkusili v pletenju košar. Najmlajši pa so se lotili izdelovanja metuljčkov iz koruznega ličkanja.

V drugi delavnici so nekoliko starejši otroci ugotovili, da lahko pletejo tudi brez pletilk. Pletenje na prste je brez izjeme navdušilo vse. Raznobarvne pletene kite lahko uporabimo kot okrasni šal, trak za lase, ogrlico, zapestnico, nekateri so jim dodali še pisane gumbice ali kvačkane rožice in jih tako popestrili. Najstarejši učenci in učenke so se lotili bolj zahtevnega opravila. Skupaj s pletarji iz našega

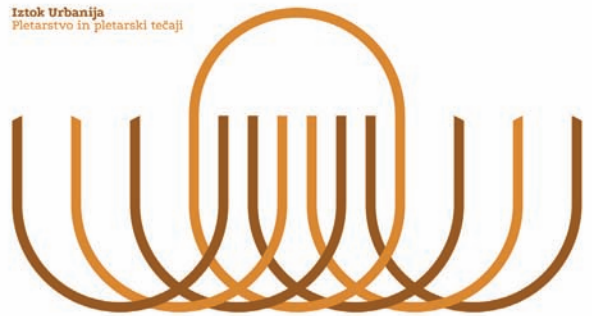


Vsi, ki so se udeležili rokodelskih delavnic, so bili upravičeno ponosni na svoje izdelke.

društva so izdelovali pletene košare. Ob tem so pokazali, da premorejo izjemno ustvarjalnost, osredotočenost in voljo izpopolniti svoj izdelek. Vse to pa je v življenju še kako pomembno.

Včasih je bilo rokodelstvo nuja. Nikoli pa ni bilo nujno potrebno nek uporaben predmet polepšati, ga pobarvati in narediti očem prijetnega. Polkne enako dobro služijo, če nimajo izrezanega srčka, neokrašene zavese so enako uporabne, kot tiste, ki jih krasijo vezenine. Pa vendar je imel človek od nekdanj potrebo po lepem. Danes rokodelstvo ni nuja. Je način življenja in odnos do narave in drugih ljudi.

Iztok Urbanija
Pletarstvo in pletarski tečaji



Vabimo vas na zaključek tečaja pletenja košar in na razstavo končnih izdelkov,

ki bo v nedeljo, 7. 4. 2019,
ob 10. uri v Spodnjem Tuštanju.

Program:

- od 10.00 do 15.00: delavnice pletenja košar za obiskovalce
- od 15.00 do 17.00: uradni del (podelitev priznanj in zahval tečajnikom pletarske šole 2018/2019)

Srečanje bo potekalo v šotoru na Cegunci,
v Spodnjem Tuštanju pri Moravčah.

Lepo vabljeni!



Na poti / 2017

akril na lesu, 70 x 100 cm

**Na preži** / 2016akril na lesu
70 x 82,3 cm**Delavka** / 2018

akril na lesu, 50 x 70 cm

Makova nevesta / 2014

akril na lesu, 70 x 100 cm

Vida Javoršek



Rubrika Moravški talenti se predstavijo

Predlagajte nadarjene umetnike (pisatelje, glasbenike, pesnike, recitatorje, slikarje, fotografe, plesalce ...), obrtnike in druge, za katere menite, da izstopajo z nadarjenostjo. Z veseljem jih bomo predstavili na teh straneh.

Sem velika ljubiteljica živali in narave, zato mi nikoli ne zmanjka zamisli za slikanje in ustvarjanje. Zame so umetnost že osamelo drevo, zgrbančena veja, naplavljen kos lesa ali pa zanimivo oblikovan kamen. Sem oseba, ki rada privablja nasmeh na obraze drugih. Okoli sebe imam rada vesele in zadovoljne ljudi. Pred šestimi leti sem našla svojo izpolnitev v Slikarski šoli Blaža Slaparja. S čopičem v roki in koščkom čokolade v ustih sem najsrečnejša. To me napolni s pozitivno energijo, ki jo potrebujem pri delu z ljudmi.

Rada jim pomagam, in če so veseli oni, sem vesela tudi jaz. To sem jaz, Vida Javoršek, v očeh bližnjih, prijateljev in sodelavcev.

Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče objavlja na podlagi 3. člena Pravilnika o sofinanciranju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v občini Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 2/17), Lokalnim programom za kulturo 2017- 2020 (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 2/17) in na podlagi Letnega programa kulture v občini Moravče za leto 2019 (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 8/18)

Javni razpis za sofinanciranje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v Občini Moravče v letu 2019

1. Naročnik javnega razpisa:

Naročnik javnega razpisa je Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče.

2. Predmet javnega razpisa in višina razpisanih sredstev

Med kulturne programe in projekte, ki so v javnem interesu občine in se financirajo po tem javnem razpisu, sodijo vse oblike ustvarjanja, poustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področju književne, glasbene, plesne, gledališke, lutkovne, likovne in fotografske, filmske, video ter spletne umetnosti in na področju varstva in negovanja nematerialne in materialne kulturne dediščine in drugi programi, ki nastajajo ali se odvijajo v občini Moravče v skladu z Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) in Lokalnim programom za kulturo.

Proračunska sredstva v višini 25.000,00 EUR so zagotovljena na proračunski postavki 082105 Kulturna društva-programi.

3. Razpisni pogoji

Na javni razpis se lahko prijavijo kulturna društva, ki morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo sedež v občini Moravče,
- da imajo materialne, kadrovske in organizacijske pogoje za izvajanje dejavnosti,
- da nimajo neporavnanih obveznosti do Občine Moravče,
- da delujejo že najmanj eno leto,
- da so registrirana v skladu z Zakonom o društvih,
- da imajo urejeno evidenco o članstvu, plačani članarini in ostalo dokumentacijo, kot to določa Zakon o društvih

Izvajalci, ki v letu 2018 niso v celoti izpolnili pogodbenih obveznosti, ne morejo kandidirati na javnem razpisu za leto 2019.

4. Obdobje za izvedbo in porabo dodeljenih sredstev

Prijavljeni programi oz. projekti morajo biti realizirani v letu 2019, dodeljena sredstva pa morajo biti porabljena do 31. 12. 2019.

5. Razpisni rok

Rok za prijavo je 14. 3. 2019.

6. Način dostave vloge za sofinanciranje programov

Vlogo – prijavo za sofinanciranje posameznih programov mora predlagatelj izpolniti na prijavnih obrazcih in zraven predložiti vsa pripadajoča in zahtevana dokazila.

Vlogo je potrebno poslati na naslov: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče, v zaprti ovojnici s svojim naslovom in s pripisom JR KULTURNE DEJAVNOSTI 2019 -- NE ODPIRAJ.

Šteje se, da je vloga prispela pravočasno, če je bila oddana najkasneje zadnji dan roka za oddajo vlog na pošti s priporočeno pošiljko, ali če je bila oddana v vložišču Občine Moravče do zaključka uradnih ur na zadnji dan roka za oddajo vlog.

7. Odpiranje in obravnava prispelih vlog ter obveščanje o izidu javnega razpisa

Stranka lahko vlogo dopolnjuje oziroma spreminja do preteka razpisnega roka.

Vloga, ki jo je stranka poslala po preteku razpisnega roka, je s sklepom zavržena.

Do poteka roka iz prvega odstavka tega člena lahko stranka sodeluje v postopku le s tem, da na način, določen v razpisu in razpisni dokumentaciji da vlogo za financiranje programa oziroma projekta, kakršen je razpisan.

Postopek javnega razpisa vodi občinska uprava.

Župan s sklepom imenuje tričlansko strokovno komisijo, ki odpre vse vloge, pripravi poročilo, opravi strokovni pregled popolnih vlog, pripravi predlog prejemnikov sredstev. Komisijo sestavljajo član ali članica odbora za kulturo in dva člana občinske uprave.

Po poteku razpisnega roka komisija hkrati odpre vse vloge, ki so do tedaj prispele.

Odpiranju vlog bo javno na sedežu Občine Moravče, v sredo, 18. 3. 2019, ob 11.00.

Za vsako vlogo komisija ugotovi, ali je pravočasna, ali jo je podala oseba, ki izpolnjuje v javnem razpisu določene pogoje (upravičena oseba) in ali je popolna glede na besedilo javnega razpisa.

Vlogo, ki ni pravočasna, ali je ni vložila upravičena oseba, občinska uprava zavrže s sklepom.

Če je vloga formalno nepopolna, se stranko pozove, da jo dopolni. Stranka mora vlogo dopolniti v petih dneh. Če stranka vloge ne dopolni v zahtevanem roku, občinska uprava vlogo zavrže s sklepom.

Nadalje komisija opravi strokovni pregled popolnih vlog ter jih oceni na podlagi pogojev in meril, ki so bila navedena v javnem razpisu oziroma razpisni dokumentaciji.

Na podlagi ocene vlog komisija pripravi predlog prejemnikov sredstev, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije.

Na podlagi tega predloga občinska uprava izda odločbo, s katero v 30 dneh po končanem razpisu obvesti vse prijavitelje o izidu razpisa.

Zoper to odločbo je možen ugovor županu v roku 8 dni od prejema odločbe. Odločitev župana je dokončna. Po pravnomočnosti odločbe o sofinanciranju izbrani upravičenci sklenejo pogodbo o sofinanciranju, ki jo podpiše župan.

8. Merila za ocenjevanje prijav

Kulturnim društvom se lahko financira:

- program redne dejavnosti,
- udeležbo na tekmovanjih in prireditvah,
- organizacijo kulturnih prireditev,
- honoriranje umetniških vodij.

Za sofinanciranje programa redne dejavnosti, udeležbo na tekmovanjih in prireditvah, kulturnih prireditev se nameni 75 % v proračunu zagotovljenih sredstev, ostalo se nameni za honoriranje umetniških vodij.

Prijave se ocenjujejo tako, da se točkujejo po merilih, ki jih določa priloga Pravilnika o sofinanciranju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v občini Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 2/17)

9. Navedba oseb, pooblaščenih za dajanje informacij

Informacije in navodila za sodelovanje pri javnem razpisu dobijo zainteresirani kandidati na sedežu: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče.

Kontaktna oseba: Anuška Podvršič, telefonska številka: 01 72 47 141, e-naslov: anuska.podvrsic@moravce.si.

10. Informacije o razpisni dokumentaciji

Predlagatelji lahko razpisno dokumentacijo prevzamejo v času uradnih ur na sedežu Občine Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na spletni strani Občine Moravče (www.moravce.si).

Številka: 430-0006/2019-1

Datum: 29. 1. 2019

dr. Milan Balažič

župan

Na podlagi 41. člena Statuta Občine Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 1/95, 3/95, 1/96, 5/96, 6/96, 7/98) in na podlagi Odloka o proračunu Občine Moravče za leto 2019 (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 8/18) izdaja župan Občine Moravče naslednji

Javni poziv za dodelitev proračunskih sredstev za namen pokroviteljstva in donatorstva v Občini Moravče

1. Predmet javnega poziva

Predmet poziva je sofinanciranje manjših ali večjih prireditev, dogodkov, projektov ali drugih dejavnosti, ki so v organizaciji društev in drugih neprofitnih pravnih oseb, ki delujejo na območju občine Moravče.

2. Pogoji za sodelovanje na pozivu

Na javni poziv se lahko prijavijo pravne osebe, ki imajo sedež na območju občine Moravče ali imajo vsaj tri člane iz občine Moravče. Druge pravne osebe so lahko upravičenci, če se predmet ali dogodek pretežno nanaša na občino Moravče ali v primeru, če se odvija v občini Moravče.

Vse vloge, ki jih ne bo vložila upravičena oseba, in vloge, oddane po porabi sredstev, bodo zavržene s sklepom.

3. Merila javnega poziva

Pri ocenjevanju vlog bodo upoštevana naslednja merila:

1. Pomembnost prireditve, programa, projekta (za lokalno raven in državno raven) (do 50 točk)

2. Kakovost prireditve, programa, projekta (do 30 točk)

3. Tradicionalnost, prepoznavnost prireditve, programa, projekta (do 30 točk)

4. Dostopnost javnosti (do 10 točk)

Vlagatelj lahko doseže maksimalno 120 točk, kar pomeni najvišja možna dodelitev sredstev, v višini kot to izhaja iz 4. točke tega Javnega poziva.

Predlagan projekt ustreza merilom tega poziva, če:

- bo izveden v letu 2019,
- bo dostopen javnosti,
- za zaproseni program, projekt ali prireditev niso prejeli sredstev iz druge namenske proračunske postavke.

4. Okvirna vrednost:

Skladno s tem razpisom se bodo dodelila sredstva na proračunskih postavkah:

PP 01228 v višini 12.000 EUR, PP 047107 v višini 3.600 EUR, PP 047108 v višini 4.000 EUR, PP 047109 v višini 2.000 EUR, PP 047111 v višini 4.700 EUR, PP 082106 v višini 3.000 EUR, PP 082110 v višini 1.000 EUR.

Najvišja dodelitev sredstev iz PP 01228 Pokroviteljstvo občine je 1.500 EUR. Najvišja dodelitev sredstev po drugih PP je višina sredstev, ki je določena na PP.

5. Uporaba meril

Projekte, programe ali prireditve bo presojal in ocenjeval župan oziroma od njega pooblaščen javni uslužbenec. O dodelitvi sredstev odloči župan s sklepom, ki je dokončen.

6. Vsebina prijav

Vloge za sofinanciranje morajo biti podane na ustreznih prijavnih obrazcih, ki so na voljo za čas trajanja poziva v času uradnih ur na vložišču Občine Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče in na spletni strani Občine Moravče: www.moravce.si.

7. Rok za prijavo

Rok za prijavo prične teči 14. 2. 2019 in traja do 2. 11. 2019 oziroma do porabe sredstev.

8. Način prijave

Pisne vloge na originalnih obrazcih in v zaprtih ovojnicah morajo biti predložene na naslov: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče, z naslovom pošiljatelja in pripisom »Javni poziv 2019«.

V primeru nepopolne vloge, bo vlagatelj pisno pozvan k njeni dopolnitvi. Rok dopolnitve je osem dni od dneva prejema poziva za dopolnitev. Nepopolno vlogo, ki jo vlagatelj v navedenem roku ne dopolni, se zavrže.

9. Obravnava prijave

Pravočasno prispеле prijave bodo ovrednotene na osnovi in uporabi meril iz tega javnega poziva. Predlagatelji programov, projektov in prireditev bodo o izidu poziva obveščeni v roku 30 dni po oddani vlogi. Z izbranimi predlagatelji bo župan Občine Moravče sklenil pogodbo o sofinanciranju.

Občina Moravče nakaže odobrena sredstva 30. dan po predložitvi zahtevka s popolno dokumentacijo. Dokumentaciji morejo biti predloženi računi in dokazila o plačilu računov.

10. Informiranje vlagateljev

Informacije in navodila za sodelovanje pri pozivu dobijo predlagatelji v času uradnih ur na Občini Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče. Kontaktna oseba: Anuška Podvršič, 01 724 71 41, e-naslov: anuska.podvrsic@moravce.si.

Številka: 430-0007/2019-1

Datum: 29. 1. 2019

dr. Milan Balažič
župan

Javni razpis je namenjen le društvom, ki še nimajo sklenjene najemne pogodbe in bi želeli uporabljati društvene prostore. Društva, ki že imajo sklenjeno veljavno pogodbo, se na predmetni javni razpis ne prijavljajo.

Na podlagi 21. člena Pravilnika o oddajanju nepremičnega premoženja Občine Moravče v najem (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 2/13 – v nadaljevanju Pravilnik), Občina Moravče objavlja

Javni razpis za oddajo društvenih prostorov v najem z javnim zbiranjem ponudb

1. Ime in sedež organizatorja javnega zbiranja ponudb

Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče, matična številka: 5880505000, davčna številka: 41432851, telefonska številka: 01 724 71 40, e-pošta: obcina@moravce.si (v nadaljevanju: Občina).

2. Predmet oddaje

Predmet oddaje z javnim zbiranjem ponudb so posebni prostori, Društveni prostori na naslovu Vegova ulica 7, 1251 Moravče:

- Društveni prostor št. 3, v skupni površini 27,46 m²,
- Društveni prostor št. 4, v skupni površini 23,41 m²,
- Društveni prostor št. 5, v skupni površini 18,95 m²,
- Večnamenska sejna soba, v skupni površini 71,68 m².

Vsi prostori, ki so predmet tega javnega zbiranja ponudb, se oddajajo v najem za določen čas, in sicer za obdobje pet let. Prostori se lahko uporabljajo izključno za izvajanje programov društev/sekcij.

3. Pogoji najema in vsebina ponudbe

Na predmetni razpis se lahko prijavijo društva s sedežem v občini Moravče, ki so registrirana v skladu z Zakonom o društvih in imajo urejeno evidenco o članstvu.

Tričlanska komisija, ki jo s sklepom imenuje župan, bo pregledala prispеле ponudbe in obravnavala popolne ponudbe. Da se bo ponudba štela za popolno, mora vsebovati izpolnjen prijavi obrazec, ki je priloga predmetnega javnega razpisa.

Javni razpis za sofinanciranje letnega programa športa za leto 2019, javni razpis za sofinanciranje društvenih projektov za leto 2019 ter javni razpis za sofinanciranje humanitarnih programov za leto 2019 bodo objavljeni naknadno.

Posebni prostori se v skladu z njihovim namenom oddajajo po dnevih in urah. Najemnina za najem posebnih prostorov se društvom, v skladu s Pravilnikom, ne zaračunava.

4. Rok in način prijave

Razpisna dokumentacija in prijavitni obrazec so dostopni na spletni strani Občine Moravče (www.moravce.si) ali v glavni pisarni občinske uprave Občine Moravče v času uradnih ur, in sicer od dneva objave javnega razpisa do izteka roka za oddajo ponudb.

Rok za oddajo ponudb je 15. 3. 2019. Ponudbe z izpolnjenim prijavitnim obrazcem morajo biti oddane ali osebno v glavni pisarni občinske uprave Občine Moravče ali s priporočeno pošto na naslov: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče, v zaprti ovojnici, s pripisom »JAVNI RAZPIS – ZA ODDAJO DRUŠTVENIH PROSTOROV V NAJEM – NE ODPIRAJ«.

Merila in kriteriji, po katerih se bodo društveni prostori dodelili v najem, so sestavni del razpisne dokumentacije.

Številka: 430-0008/2019-1

Datum: 29. 01. 2019

dr. Milan Balažič
župan

Poslovanje pošte Moravče

VPošti Slovenije si, podobno kot izvajalci poštnih storitev v drugih državah EU, prizadevamo poslovanje prilagoditi spremenjenim navadam potrošnikov. Zaradi e-substitucije in sodobnih tehnologij se soočamo s strukturnimi spremembami na trgu poštnih storitev. Obseg poštnih in drugih storitev, ki jih občani v največjem obsegu opravijo na poštnih okencih, se je v zadnjih letih bistveno zmanjšal. Največji upad beležimo pri pisemskih pošiljkah in plačilnih storitvah. Zaradi navedenega pa nenehno ustrezno prilagajamo poslovanje pošt.

Učinke poslovanja posameznih pošt spremljamo na osnovi enotnih meril po celotni Sloveniji. Pri določanju delovnega časa posamezne pošte poleg pravno-formalnih določb upoštevamo več dejavnikov, kot so: organizacijska oblika pošte, število opravljenih storitev, število zaposlenih na pošti, število gospodinjstev, ki pripada posamezni pošti, in ostali specifični elementi, glede na to, kje je pošta locirana. Navedeni dejavniki so vplivali tudi na določitev delovnega časa pošte 1251 Moravče.

Poleg navedenega pa si stalno prizadevamo poiskati način, kako poštne storitve čim bolj približati našim uporabnikom. Tako lahko najstarejši in manj mobilni prebivalci določene storitve, kot so: sprejem pošiljk, izplačilo zneskov z osebnih računov pri NKBM, vplačilo univerzalnega plačilnega naloga (položnic) in poštne nakaznice ter nakup znamk, ovojnic, dopisnic, srečk in določen nabor trgovskega blaga naročijo vnaprej in jih opravijo ob obisku pismonoša v okviru njegovega delovnega časa.

Pri dostavi poštnih pošiljk se lahko uporabniki poštnih storitev poslužujejo tudi številnih alternativnih oblik dostave tako paketnih pošiljk kot tudi pisemskih. Pri dostavi paketov lahko:

- **pismonoša paket dostavi na izbran naslov domov, v službo, k prijatelju ali sosedu,**
- **paket se vam lahko dostavi v vnaprej dogovorjen prostor (na teraso, pod nadstrešek, v lopo),**
- **paket se vam lahko dostavi na izbrano pošto ali Petrolov bencinski servis,**
- **naročite lahko ponovno brezplačno dostavo,**
- **možnost, da se z naslovníkom dogovorimo za nov termin dostave (v primeru, če paket ni bil vročen),**
- **dostavna pošta 1251 Moravče poskrbi za prepošiljanje paketa na drug naslov,**
- **paket hranijo na pošti 8, 15 ali 30 dni.**

Prav tako lahko naročijo tudi ponovno brezplačno dostavo priporočenih pisem. Na pošti lahko vložijo obrazec Naslovníkovo naročilo, z namenom, da priporočene pošiljke brez storitev vlagajo brez podpisa v njihove hišne predalčnike. Naslovníkovo naročilo lahko sklenejo za obdobje 5 let, pošta pa v tem primeru storitev zaračuna v znesku 2,51 € po veljavnem Ceniku poštnih storitev.

Tudi v prihodnje se bo način strežbe naših strank še spreminjal. Vse manj bo situacij, ko bodo morale stranke fizično obiskati pošto, da bi opravile neko storitev. Pošta Slovenije tako odpira nove kanale, preko katerih s svojimi storitvami prihaja do strank, kot so paketomati, samopostrežne pošte, samopostrežne enote PS 24/7 ipd. Takšne oblike zagotavljanja storitev strankam dopuščajo vedno večjo fleksibilnost pri izboru časa in kraja izvedbe storitve, seveda pa bomo te rešitve skrbno kombinirali z mrežo lastnih in pogodbenih pošt.



*Prišla bo pomlad,
učakal bi jo rad,
da bi zdrav vesel
lepe pesmi pel.
To me veseli, trav'ca zeleni,
drobna ptičica pa žvrgoli.*

Zahvala

V 80. letu zemeljskega življenja je po težki bolezni odšel v večnost naš dragi

Milan Kunavar st.

PO DOMAČE BREZJARJEV MILAN
IZ ZALOGA PRI MORAVČAH

Iskrena hvala vsem, ki ste pomagali, da smo se s pogrebno slovesnostjo tako svečano poslovili od njega: župnikoma Kancijanu Čižmanu in Viktorju Primožiču, pevcem moravškega župnijskega zbora, Komornega zbora Limbar in pevcem iz drugih krajev. Hvala sosedom za pomoč ter Ljudmili Novak za besede slovesa v imenu KID Limbar in Nsi Nove Slovenije. Hvala tudi dr. Mušiču in zdravstvenemu osebju UKC Ljubljana za vestno spremljanje v času njegove bolezni.

Hvala vsem vam, ki ste se v tako velikem številu prišli posloviti od njega, za vaše molitve, dobre misli, za darovane maše, sveče in druge namene. Vaša navzočnost je blažila našo žalost in hkrati krepila krščansko upanje, da se že veseli in nebeškem Jeruzalemu. S ponosom se ga bomo spominjali.

Vsi njegovi

V spomin

Aleš Slapar



Minilo je 20 let,
odkar zastal je tvoj korak,
kar ne slišimo več tvojega prešernega smeha,
ne čutimo več objema tvojih rok
in ne pogleda tvojih iskrih oči.
Imamo pa bogate spomine,
ki nam pomagajo lajšati srčne bolečine.
Naj še naprej milo ti rajске strune pojo,
v sanjah pa vračaj se k nam na zemljó.

Tvoji najdražji



Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.

Zahvala

Svojo življenjsko pot je nepričakovano v 75. letu starosti sklenil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek, brat, stric in svak

Franc Merela

IZ ZALOGA PRI KRESNICAH

Ob slovesu našega dragega ata se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Župniku Kancijanu Čižmanu iskrena zahvala za lepo opravljen cerkveni obred. Hvala gospodu Francu Povirku za somaševanje.

Hvala pogrebni službi Verbančič in Moniki za lepe poslovilne besede. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, kakorkoli pomagali in našega ata v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Zahvala



Svojo življenjsko pot je v 89. letu starosti sklenil dragi mož, oče, dedek, pradedek in tast

Franc Lajevec

PO DOMAČE ŠTUCOV ATA IZ GORE PRI PEČAH

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjene sveče.

Zahvaljujemo se vaškemu župniku, hvala Jani Strehar in PGD Peče za izrečene poslovilne besede.

Hvala PGD Peče za vso pomoč in gasilski pogreb. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

*Vse na svetu mine,
vse se spremeni,
spomin na tebe
ostaja in živi.*

V spomin



29. januarja je minilo 20 let od kar nas je zapustila naša draga mama

Marija Kocjančič

PO DOMAČE BRODARJEVA MAMA IZ DRTIJE

Hvala vsem, ki jo ohranjate v spominu in z lepo mislijo postojite ob njenem grobu.

Vsi njeni



*Nikar ne trgaj rož za mene,
kjer rastejo – tam naj cveto.
Ko vidiš jih, se spomni name,
lep spomin na mene bo.
Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...*

Zahvala

Ob slovesu našega dragega očeta, starega očeta, brata in strica

Silvestra Grilja

IZ SPODNJEGA PREKRA 1A

se njegovi najbližji iskreno zahvaljujemo za vsa izrečena in pisna sožalja, podarjene svete maše, sveče in cvetje.

Še posebej velja zahvala družini Strmljan, PGD Velika vas in gospodu Stanetu Merelu.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala gospodu Merelu (Majču) za poslovilni govor in opis očetovega življenja.

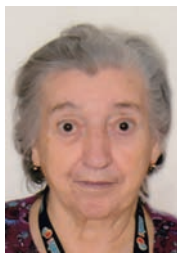
Globoka zahvala gospodu župniku Kancijanu Čižmanu za čustveno zadnje slovo.

Dragi oče, tvoj nasmeh v nas nikoli ne bo zbledel, tvoj obraz v spominu nam večno bo živel.

Naj bodo lepi spomini tisti, ki lajšajo bolečino.

Žalujoci vsi njegovi

Zahvala



*Mirno in spokojno si zaspala,
v večni sen od nas odpotovala.
Naj bo srečno tvoje potovanje
in pogosto vračaj se nam v sanje.*

V 85. letu starosti nas je zapustila
naša mama, babica in prababica

Marija Šlajmer

Ob boleči izgubi se iz srca zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste
darovali cvetje, sveče in svete maše ter nam v težkih
trenutkih stali ob strani. Posebna zahvala gre župniku
Kancijanu Čižmanu za lepo opravljen obred, pevcem
za lepe pesmi slovesa in vsem, ki ste jo pospremili na
zadnji poti. Ohranimo jo v lepem spominu.

Žalujoci: vsi njeni.

*Ti ne veš,
kako pogrešamo te mi.
Spočij si trudne zdaj oči,
za vse še enkrat hvala ti.*

Zahvala



Svojo življenjsko pot je v 82. letu starosti sklenila
naša draga mama, babica, prababica, sestra in teta

Marija Majdič

ROJENA LOVŠE, PO DOMAČE NADLOŠKA
MARICA IZ MORAVČ

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem
in znancem za izrečena sožalja, podarjene sveče,
cvetje in sv. maše.

Zahvaljujemo se župniku Kancijanu Čižmanu za lepo
opravljen pogrebni obred, pogrebni službi Vrbančič
in Ivici Zupančič za vse izrečene poslovilne besede in
misli ob slovesu.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in
jo ohranili v lepem spominu.

Vsi njeni

*Tako tiho, skromno si živela,
takšno tudi si življenje imela,
zdaj rešena vseh si bolečin,
za tabo ostal bo lep, a boleč spomin.*

Zahvala



Svojo življenjsko pot je v 63. letu starosti
sklenila naša draga žena, mama, babica,
sestra in teta

Monika Miklič

ROJENA NAKRST IZ NEGASTRINA 9

Vsem, ki ste bili ob njej, iskrena hvala.

Vsi njeni



Sem v pomladni sapi vetra,
v zimskem snegu se iskrim,
sem sončni žarek v žitnem polju
in dežna kaplja na jesen.
Sem zjutraj ptica v mirnem letu,
zvečer kot zvezda zažarim.
Prosim, ne jokajte na mojem grobu,
nisem tam, ne spim...«

Zahvala

Za vedno je prenehalo biti plemenito srce ljubljene
mami in nadvse skrbni babici

Juditi Vodopivec

ROJENI CERAR

Zahvaljujem se prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje,
ravnateljici Nuški Pohl in Schwarzbartl, pomočnici ravnateljice Branki Peterlin
in sodelavcem vrtca, šole in podružnice šole za sočutje in podporo.
Še posebej se zahvaljujem sodelavki Špeli Jemec, ki mi je ves čas mamine
boleznine nesebično stala ob strani. Hvala tudi župniku Kancijanu Čižmanu
za besede tolažbe, Komornemu zboru Limbar za prelepo petje in vsem,
ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Hči Irena, vnuka Martin in Anja Malovrh

Straža, 2. februar

»Če bi ljubezen čudom ukaz'vala,
če solza mrtve bi budila,
te ta gomila, ljuba moja mati,
ne bi krila.«

Mali oglas

Grob s ploščo in spomenikom na starem delu
pokopališča v Moravčah oddam.

t: 041 748 880

Zahvala gasilcem

Iskreno se zahvaljujemo gasilcem
društev PGD Moravče in PGD Krašče za
hitro posredovanje in pomoč pri gašenju
ter sanaciji dimniškega požara na naši hiši
na Selu pri Moravčah.

Novakovi

Karitas

Tretji četrtek v mesecu: 17.45 - 18.45

Rdeči križ

g: 031 291 564

Prvi ponedeljek v mesecu:
17.00 - 19.00**Župnijski urad**

t: 01 72 31 055

Ponedeljek in petek: 9.00 - 10.00
in 16.00 - 18.00**Občina Moravče**

t: 01 72 47 140 / f: 01 72 31 035

Ponedeljek: 8.00 - 10.30

in 11.00 - 15.00

Sreda: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00

Petek: 8.00 - 10.30 in 11.00 - 13.00

Pošta

t: 01 72 96 510

Od ponedeljka do petka:

8.00 - 10.30 in 14.30 - 17.00

Sobota: 9.00 - 11.00

Policijska pisarna

Ponedeljek: 16.00 - 18.00

Petek: 8.00 - 10.00

Zadnje nedeljo v mesecu:

8.00 - 10.00

Osnovna šola Jurija Vege

t: 01 72 31 003 in 01 72 31 210

www.osmoravce.si

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Vrtec

t: 01 72 31 227

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

**Podružnična osnovna šola
Vrhpolje**

t: 01 72 31 233

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Društvo upokojencev

Torek: 10.00 - 12.00

Zavod za gozdove, r. Moravče

t: 01 72 47 147

g: 041 657 223

Gasilska zveza Moravče

t: 01 72 31 234

24-urna dežurna služba
na telefonu 112**Knjižnica Daneta Zajca**

t: 01 72 31 359

Torek in četrtek: 14.00 - 19.00

Sreda: 7.00 - 9.00 in 11.00 - 14.00

Sobota: 9.00 - 12.00

Ambulanta splošne medicine

t: 01 72 31 008

Ponedeljek in sreda: 13.00 - 19.00

(sprejem do 18.00)

Torek, četrtek, petek: 7.00 - 13.00

**Ambulanta za otroke
in mladino**

t: 01 72 32 943

Ponedeljek in sreda: 13.00 - 19.15

Torek: 7.00 - 10.30 (ambulanta),

10.30 - 13.00 (posvet)

Četrtek: 7.00 - 10.30 (ambulanta)

Petek: 7.00 - 8.00 (ambulanta)

8.00 - 11.00 (sis. pregledi),

11.00 - 13.30 (ambulanta)

Patronažna služba

t: 01 72 32 944

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 8.00

Diagnostični laboratorij

Ponedeljek in sreda: 13.00 - 18.00

Torek, četrtek in petek: 7.00 - 12.00

Zobna ambulanta

t: 01 72 31 150

Ponedeljek in sreda: 6.45 - 13.15

Torek in četrtek: 12.45 - 19.15

Petek: 6.45 - 12.45

**Zobna ambulanta za otroke
in mladino**

t: 01 72 32 750

Ponedeljek in sreda: 7.00 - 14.00

Torek in četrtek: 13.00 - 19.00

Petek: 7.00 - 13.30

Lekarna

t: 01 77 70 245

Ponedeljek: 12.00 - 19.00

Torek, četrtek, petek: 7.30 - 14.00

Sreda: 13.00 - 19.00

Prva sobota v mesecu: 8.00 - 12.00

Uredništvo Novic iz Moravske doline vabi k sodelovanju vse, ki sestavljate križanke, sudoku, uganke ipd. Prav tako so dobrodošli predlogi, kako popestriti in izboljšati naše Novice. Vabimo tudi vse, ki imate stare razglednice Moravske doline, da nam jih posodite za objavo.

Bralce vabimo, da pošljejo v brezplačno objavo vesele dogodke, ki jih želijo deliti s soobčani: obletnice, napovedi porok, objave rojstev ...

Odziv na razpisan fotografski natečaj je izjemen. Natečaj bomo nadaljevali do konca leta. Vsak mesec bomo izbrali eno fotografijo za objavo na naslovnici. Ob koncu leta bodo občani z glasovanjem preko FB omrežja izbrali tri najboljše, ki bodo nagrajene.

RAZPORED ODVOZA NEVARNIH ODPADKOV V OBČINI MORAVČE (POMLAD 2019)

DATUM	URA	NASELJE	LOKACIJA
12. 3. 2019	14.00-15.00	Peče	Pri gasilskem domu
	15.30-16.30	Moravče	Pri gasilskem domu
	17.00-18.00	Krašče	Pri gasilskem domu

KAKO RAVNATI Z NEVARNIMI ODPADKI?

- ★ Nevarni odpadki naj bodo v embalaži, ki omogoča varen prenos do zbirnega mesta.
- ★ Tekoči odpadki naj bodo v zaprti posodi, čeprav improvizirano.
- ★ Odpadkov iste skupine ne združujte v večjo embalažo, ker lahko pride med njimi do kemične reakcije.
- ★ Odpadke naj prinesejo polnoletne osebe, ki bodo pri rokovanju z njimi upoštevale varstveno tehnična navodila, ki ste jih dobili z nakupom izdelka, iz katerega je odpadek nastal.
- ★ Ostri odpadki morajo biti predani v embalaži iz stekla ali trde plastike.

Kaj so nevarni odpadki? Akumulatorji, baterije, zdravila, pesticidi, barve, laki, kozmetika, svetila, gume osebnih avtomobilov, motorno olje, pločevinke s potisnim plinom, razredčila, odpadno jedilno olje, ostri medicinski odpadki (npr. igle) ...

Pomembno! Nevarni odpadki lahko zaradi svoje sestave ob nepravilnem odlaganju onesnažijo okolje, podtalnico ali druge dragocene vodne vire. Zato nevarnih odpadkov NE SMEMO odlagati v navadne zabojnike za odpadke ali v naravo, prav tako pa jih ne smemo zlivati v kanalizacijo.

Ste vedeli? Nevarne in kosovne odpadke lahko kadar koli v letu brez doplačila oddate v Centru za ravnanje z odpadki Dob.

Javno komunalno podjetje Prodnik d.o.o., Savska 34, 1230 Domžale
01/729-54-30 | info@jkip-prodnik.si | www.jkip-prodnik.si

PRODNIK
javno komunalno podjetje

**SLIŠITE,
AMPAK NE
RAZUMETE ?**

AUDIOBM

SLUŠNI CENTRI

VEČ ZA VAŠ SLUH

Zagotavljamo odlično
izbiro slušnih aparatov.
Sprejemamo naročilnice.

Rezervirajte termin za
brezplačno meritev sluha
in svetovanje. Pokličite

 **059 044 055**

OBIŠČITE NAS V LJUBLJANI
(BTC ali VIČ)

VEČ INFORMACIJ
www.audiobm.si



C. na Grmače 16, MORAVČE (01) 723-18-68
Delovni čas: pon.-pet. 14.00-18.00,
sob. 9.00-12.00
Ul. Mire Pregelj 4, LITIJA (01) 899-53-93
Delovni čas: pon.-pet. 9.00-18.00,
sob. 9.00-12.00
Cesta zmage 33, ZAGORJE (03) 566-43-02
Delovni čas: pon.-pet. 9.00-17.00,
sob. 9.00-12.00

-VELIKA IZBIRA ZLATEGA IN SREBRNEGA NAKITA
-IZDELAVA, POPRAVILO, PREDELAVA
IN ODKUP ZLATEGA IN SREBRNEGA NAKITA
-IZDELAVA POROČNIH PRSTANOV
-PRODAJA NALOŽBENEGA ZLATA

DKLimbarskaGora



vabi na tradicionalno prireditev

**31. POHOD PO NAGELJ
NA LIMBARSKO GORO**

ki bo v nedeljo, 31. marca 2019

Za najbolj zgodnje ob 9. uri **MAŠA**
v cerkvi sv. Valentina

Ob 11. uri **KULTURNI PROGRAM**

Za zabavo bodo skrbeli
GAMSI

Generalni sponzor Nissan Krulc Moravče

Pridite po svoj nageljček
in preživite zadnjo nedeljo v marcu
v prijetnem druženju v naravi in med prijatelji!

TIRALMONT

MODRA ŠTEVILKA
080 50 54

TIRALMONT d.o.o.

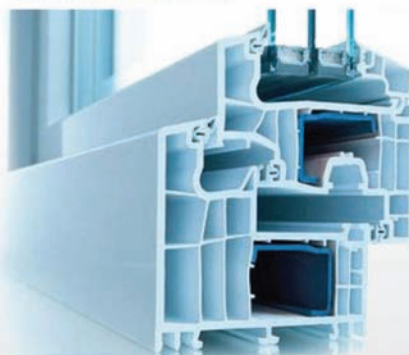
Dole pri Krašcah 10/B, 1251 Moravče

PE Ljubljanska cesta 45d, 1241 Kamnik

tel.: 01/722 88 71, 041/60 28 60

info@tirmont.si

www.tirmont.si



BLU EVOLUTION
Okno prihodnosti
Uw = 0,73W/m2K

bluEvolution ///



IZDELAVA IN MONTAŽA

ALU in PVC okna * vrata * zasteklitve
*** dvizna garažna vrata * senčila ***
police * požarna in kovinska vrata *

